ЗАХОЎВАЦЬ ВАДУ І АЗЕЛЯНЯЦЬ ГАРАДЫ 2

ЧАМУ ШЫРЫЦЦА КАРЭЙСКІ «РАЗЛОМ» 11

25 ЛЮТАГА 2023 г.
СУБОТА
№ 38 (29918)

Выдаецца з 9 жніўня 1917 г.

Родная газета на роднай мове

ЗВЯЗДА

З нагоды

Дзеля адпаведнасці Асноўнаму Закону

Старшыня Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу — аб заканатворчай дзейнасці пасля рэферэндуму па змяненнях у Канстытуцыю

27 лютага 2022 года адбыўся ўсенародны рэферэндум, на якім была прынята абноўленая Канстытуцыя Рэспублікі Беларусь. Мінуў год, як краіна скарэкціравала Асноўны Закон, а сістэма дзяржаўнага кіравання прыступіла да рэалізацыі яго палажэнняў у жыццё. У рамках гэтага працэсу сваімі думкамі з намі падзяліўся Старшыня палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь Уладзімір АНДРЭЙЧАНКА.

Такая значная палітычная падзея, як абнаўленне Канстытуцыі, — важны крок для любой дзяржавы. Аднак гэта заканамерны працэс, абумоўлены развіццём грамадства і тэхналогій, трансфармацыяй міжнародных і ўнутрыпалітычных адносін, змяненнем свету і сацыяльных інстытутаў. Асноўны Закон краіны павінен адпавядаць патрабаванням часу, адлюстроўваць светапоглядную пазіцыю і каштоўнасныя арыенціры грамадства, забяспечваць захаванасць нацыянальнай самабытнасці і культуры, ствараць умовы для развіцця і росквіту дзяржавы і яе грамадзян. Змест абноўленай Канстытуцыі, кожнае яе слова ў поўнай меры адпавядаюць абазначаным параметрам.

Беларусь паслядоўна рэалізоўвае ўласныя палітычныя ўстаноўкі, у аснове якіх інтарэсы простых людзей і народаўладдзе, традыцыйныя каштоўнасці і клопат аб грамадзянах, гістарычная памяць і развіццё грамадскіх інстытутаў. На працягу ўсяго 2022 года ажыццяўлялася перапрацоўка заканадаўчых актаў у адпаведнасці з палажэннямі Асноўнага Закона краіны. З запланаваных 88 законаў на гэты час у поўным аб'ёме завершана 35, а 23 дакументы разгледжана ў першым чытанні. Сярод найбольш значных у другім чытанні прыняты законы:

«Аб Усебеларускім народным сходзе», «Аб асновах грамадзянскай супольнасці», аб змяненні законаў «Аб Савеце Міністраў Рэспублікі Беларусь», «Аб Нацыянальным сходзе Рэспублікі Беларусь», «Аб статусе дэпутата Палаты прадстаўнікоў, члена Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь», «Аб змене законаў па пытаннях дзейнасці палітычных партый і іншых грамадскіх аб'яднанняў», «Аб змене Выбарчага кодэкса». Яны базавыя для далейшага ўдасканалення нацыянальнага заканадаўства.

Сацыяльная справядлівасць і гістарычная памяць

Дзяржава паслядоўна ўвасабляе ў жыццё палажэнні, замацаваныя ў Канстытуцыі. Сацыяльна арыентаваная палітыка, якая абвяшчаецца Асноўным Законам нашай краіны, дала новы імпульс фарміраванню спрыяльнага асяроддзя для жыцця людзей. Традыцыйныя сямейныя каштоўнасці, падтрымка шматдзетных сем'яў і моладзі, клопат дзяржавы аб пажылых людзях і інвалідах, кантроль цэнаўтварэння і ахова здароўя, — гэта далёка не поўны пералік напрамкаў, якія паслядоўна рэалізоўваюцца ў нашым грамадстве. Каля 50 % бюджэту краіны ў 2023 годзе накіравана на сацыяльныя патрэбы і праграмы, а сацыяльная справядлівасць — аснова нашай палітыкі. **На сёння ўнесены карэктывы ў Кодэксы аб шлюбе і сям'і, аб зямлі, законы «Аб сацыяльнай абароне інвалідаў у Рэспубліцы Беларусь», «Аб ахове здароўя», «Аб папярэджанні інваліднасці і рэабілітацыі інвалідаў», «Аб асновах дзяржаўнай маладзёжнай палітыкі».**

СТАР. 2

КАРАБЕЛЬ ПРЫШВАРТАВАЎСЯ НА ВУЛІЦЫ

У Мар'інай Горцы з'явіўся вось такі цікавы тэматычны паказальнік вуліцы. Марская тэма тут вельмі дарэчы — вуліца носіць імя славутага ўраджэнца гэтых мясцін савецкага военачальніка віцэ-адмірала Івана Кузьміча Хурса.

На ўрачыстай цырымоніі адкрыцця знака, якую прымеркавалі да 23 лютага, прысутнічала і пляменніца Івана Кузьміча Вера СТРАЛКОЎСКАЯ. Яна падзялілася сваімі ўспамінамі аб славутым сваяку з прадстаўнікамі Беларускага саюза ваенных маракоў Валерыем ХАЛАДЗІЛІНЫМ, Леанідам МАСЦЮГІНЫМ і Уладзімірам КАЧУРАМ, клопатамі якіх і была ўвекавечана памяць земляка.

Фота Віктара ІВАНЧЫКАВА.

ЦЫТАТА ДНЯ

Пётр ПАРХОМЧЫК, намеснік прэм'ер-міністра:

«З улікам узніклых цяжкасцяў, рознага роду перашкод у цэлым у 2022 годзе прамысловасць спрацавала на максімуме і паказала вельмі добры вынік. У прыватнасці, Міністэрства прамысловасці забяспечыла выкананне практычна ўсіх ключавых паказчыкаў, прадэманстравала вельмі добрую дынаміку росту аб'ёмаў вытворчасці, а таксама экспарту — у межах 115 працэнтаў. Гэта вельмі дастойны вынік, улічваючы, што прадпрыемствы Мінпрама высокаэфектыўна спрацавалі і ў 2021 годзе. Выправіла сітуацыю і лёгкая прамысловасць. У другой палове 2022 года легпрам пачаў дабаўляць як у аб'ёмах вытворчасці, так і экспарту. Апошнія шэсць месяцаў прысутнічала стабільная станоўчая дынаміка. Таксама прадпрыемствы «Беллегпрама» добра спрацавалі ў студзені гэтага года, ужо ёсць папярэднія лічбы — 105,5 % да ўзроўню 2022 года».

Спажывец

Прыемныя цэны: што даражэе, а што таннее

Для многіх купля літра малака — працэс не тое што будзённы, але і шмат у чым захапляльны, пазнавальны і нават павучальны. Цікавіць не толькі пошук нейкіх звестак на ўпакоўцы накшталт працэнтнага ўтрымання тлушчаў, бялкоў, тэрміну прыдатнасці. Гэты працэс нашмат больш складаны. Сучасны пакупнік-спажывец хоча ведаць, дзе пасвіліся каровы, якія далі гэты прадукт, чым яны харчаваліся, ці атрымлівалі гармоны росту, якія антыбіётыкі прымяняліся пры іх лячэнні, ці з'яўляецца гэтае малако сапраўды арганічным... Пытанняў шмат. А цяпер уявіце: ці могуць касіры ў супермаркеце ці прадаўцы-кансультанты задаволіць ваш інтарэс? Думаю, пытанне рытарычнае.

А таму давайце пройдземся па найбуйнейшых сталічных сельгасрынках.

Кожны дзень рынкі наведваюць тысячы чалавек. І кожны раз у іх узнікаюць пытанні: а які лепш наведаць? дзе будзе танней? дзе больш якасная прадукцыя? дзе можна

нармальна прыпаркаваць аўтамабіль? дзе пакінуць малых дзяцей, пакуль самі будзем хадзіць між гандлёвых радоў?.. Давайце разбірацца разам. Тут, акрамя іншага, мы раскажам, пачым капуста з паляндвіцай на Камароўцы, якую навінку завезлі ў «Валяр'янава» і што за гандлёвы цэнтр з рынкам адкрыецца ў Сеніцы ўжо гэтым летам.

СТАР. 3

На слыху

НА ЗЛОДЗЕЯХ ШАПКА ГАРЫЦЬ

Як сацыяльныя работнікі вучаць пажылых людзей не трапіць на вуду махляроў

Нядаўна стаў вядомы выпадак, калі пажылая мінчанка вылічыла тэлефонных аферыстаў і дапамагла затрымаць кур'ера, які прыехаў па грошы. Махляры працавалі па распаўсюджанай схеме: жанчыне паведамілі, што яе ўнук трапіў у ДТЗ і тэрмінова патрэбныя грошы, каб вызваліць яго ад крымінальнай адказнасці. Жанчына пра такі спосаб падману ведала: яна прызначыла сустрэчу з кур'ерам і выклікала міліцыю, у выніку таго затрымалі. Аднак, на жаль, часта ўсё бывае наадварот: пажылыя людзі аддаюць апошнія зберажэнні аферыстам.

Сацыяльныя службы, у тым ліку і тэрытарыяльныя цэнтры сацыяльнага абслугоўвання насельніцтва (ТЦСАН), расказваюць пенсіянерам і пра схемы махлярства, і пра спосабы ўздзеяння на псіхіку, аднак ахвяры ўсё ж трапляюцца на падман, на жаль, кожны дзень. Пры гэтым сацыяльныя работнікі сутыкаюцца і з адваротным бокам праблемы: пажылыя людзі, напалоханыя такімі сітуацыямі, увогуле перастаюць адчыняць дзверы, нават калі маюць патрэбу ў дапамозе. Дырэктар тэрытарыяльнага цэнтра сацыяльнага абслугоўвання насельніцтва Фрунзенскага раёна Таццяна КУІШ расказала, як вызначыць, ці сапраўды да вас прыйшоў сацыяльны работнік, якія карысныя веды можна атрымаць на занятках у ТЦСАН і чаму шкодна думаць, што падмануць могуць каго хочаш, толькі не вас.

СТАР. 3

ШТО Ў СВЕЦЕ РОБІЦЦА

У Берліне рыхтуецца маштабная акцыя пратэсту супраць адпраўкі Украіне зброі

Маштабная акцыя пратэсту супраць адпраўкі Украіне зброі плануецца ў Берліне 25 лютага, паведамляе газета Daily Mail.

Ініцыятарамі акцыі выступілі дэпутат Бундэстага член Левай партыі Германіі Сара Вагенкнехт і журналіст Аліса Шварцэр. Раней яны прадставілі петыцыю «Маніфест за мір», у якой крытыкуецца падыход урада Германіі да канфлікту ва Украіне. У петыцыі падкрэсліваецца, што, замест таго каб пасылаць Кіеву больш зброі, Германія павінна настойваць на мірных перагаворах і ўрэгуляванні канфлікту.

Адзначаецца, што петыцыю падпісалі ўжо больш за паўмільёна нямецкіх грамадзян.

Паводле слоў галоўнага рэдактара нямецкага тэлеканала WDR, які праводзіць апытанні грамадскай думкі, Элен Эн, колькасць людзей, якія лічаць рашэнне канцлагера ФРГ Олафа Шольфа аб адпраўцы танкаў ва Украіну памылкай, пачало расці. Так, цяпер іх доля дасягнула 39 працэнтаў. Паводле слоў былога епіскапа Ганновера Маргот Кесман, цяпер у Германіі ідуць «агрэсіўныя дэбаты» аб тым, ці трэба краіне пастаўляць усё больш і больш зброі ў рэгіён канфлікту.

У мінулыя выхадныя такая акцыя адбылася ў Мюнхене на фоне Мюнхенскай канферэнцыі па бяспецы. Тысячы пратэстоўцаў сабраліся ў нямецкім горадзе, каб выступіць супраць прапановы паставак Кіеву ўзбраенняў.

ISSN 1990 - 763X

Мядзведзеў заклікаў адсунуць пагрозы для РФ, нават калі гэта будуць межы Польшчы

Намеснік старшыні Савета Бяспекі Дзмітрый Мядзведзеў заявіў, што неабходна адсунуць пагрозы для Расіі як мага далей ад яе межаў. Пра гэта ён напісаў у сваім тэлеграм-канале.

Палітык падкрэсліў, што трэба дасягнуць усіх мэт спецаперацыі РФ ва Украіне.

«Адсунуць межы пагроз нашай краіне як мага далей, нават калі гэта будуць межы Польшчы», — адзначыў ён.

На думку Мядзведзева, лідары заходніх дзяржаў хочуць «максімальна аслабіць Расію», таму яны не зацікаўлены ў спыненні канфлікту. Але, падкрэсліў намеснік старшыні Савета Бяспекі, калі-небудзь павінна ўзнікнуць «нейкая дамова».

Пасля гэтага, упэўнены палітык, пачнуцца «вымотвальныя месяцы і гады супрацьстаяння, істэрык і хамства» з боку тых, хто не прыме вынікі спецыяльнай ваеннай аперацыі. Мядзведзеў заявіў, што пры гэтым нельга будзе дапусціць чарговага сусветнага канфлікту.

Барэль: ЕС не хоча «разбурэння» Расіі

Вярхоўны прадстаўнік ЕС па замежных справах Жазэп Барэль заявіў, што Еўрасаюз не жадае «разбурэння» Расіі. Аб гэтым ён паведаміў іспанскай газеце Periodico.

«Мы не падтрымліваем Украіну, каб зрабіць палітычныя перамены ў Расіі, і, шчыра кажучы, не хочам разбурэння Расіі», — сказаў ён. Раней Барэль заявіў, што ЕС і НАТА неабходна паскорыць пастаўкі боепрыпасаў Кіеву, а потым думаць аб пабудове новай сістэмы міжнароднай бяспекі.

Паводле яго слоў, рашэнне Прэзідэнта РФ Уладзіміра Пуціна аб прыпыненні ўдзелу краіны ў ДСНУ з'яўляецца доказам таго, што дзеянні Расіі разбураюць сістэму бяспекі, створаную пасля Другой сусветнай вайны.

Таксама ён заявіў, што выкажа міністрам абароны 27 краін супольнасці на пасяджэнні 7—8 сакавіка прапановы аб паскарэнні паставак зброі Украіне.

КОРАТКА

- Самарская вобласць закупіць 180 трактароў BELARUS.

- МУС заклікае вадзіцеляў і пешаходаў захоўваць меры бяспекі ў непагоду.
- У Беларусі за 2022 год прынята амаль 700 дзяржстандартаў.
- У 2023 годзе плануецца экспартаваць сельгаспрадукцыі мінімум на $8,5 млрд.

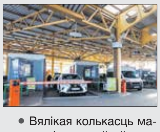

- Вялікая колькасць машын назіраецца ў аўтадарожным пункце пропуску «Брэст».

Сітуацыя

Калі дзеці не ходзяць у школу...

Да нас у рэдакцыю звярнуліся дзве мамы. Іх гісторыі розныя і ў той жа час падобныя. Абедзве сям'і прызналі сацыяльна небяспечнымі таму, што «бацькі перашкаджаюць атрыманню дзецьмі абавязковай базавай адукацыі». Толькі ў першай гісторыі хлопчык пакуль жыве з мамай, сястрой і бабуляй, а ў другой — маму і тату ўжо пазбавілі бацькоўскіх правоў, дзяўчынка ж выхоўваецца ў дзіцячым доме. Абедзве мамы лічаць, што ў іх несправядліва забралі ці хочуць забраць дзяцей... Але ў прадстаўнікоў дзяржаўных органаў іншая пазіцыя на гэты конт.

«Малады Ільюша хоча завесці сабе сяброў»

У ліпені мінулага года Ілью споўнілася 8 гадоў. Неўзабаве пасля свайго дня нараджэння хлопчык нарэшце загаварыў. На радасцях у жніўні мама з сынам пачалі праходзіць медагляд, каб пайсці ў 1 клас. Па даведку аб стане здароўя дзіцяці жанчына звярнулася ў прыватны медцэнтр. Кажа, думала, праблем не ўзнікне. Але ў працэсе зразумела, што да 15 жніўня прайсці медагляд не атрымаецца, бо хлопчыку прызначылі дадатковыя абследаванні. Таму 15 жніўня мама Ілы прыйшла ў гімназію № 29 і напісала заяву з просьбай адтэрмінаваць падачу дакументаў аб залічэнні сына ў 1 клас.

СТАР. 9

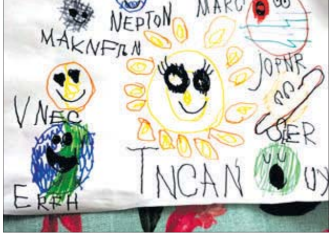

Дзеля адпаведнасці Асноўнаму Закону

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Тэзіс аб тым, што «дзяржава забяспечвае захаванне гістарычнай праўды і памяці аб гераічным подзвігу беларускага народа ў гады Вялікай Айчыннай вайны», адлюстраваны ў артыкуле 15 Канстытуцыі, атрымаў сваё развіццё ў Законе «Аб генацыдзе беларускага народа», прынятым напярэдадні рэферэндуму, у рамках расследавання Генеральнай пракуратуры, якое ажыццяўляецца ў адпаведнасці з ім, у мерапрыемствах Года гістарычнай памяці і патрыятычных акцыях, якія праходзяць ва ўсіх рэгіёнах краіны, у палажэннях Кодэкса аб культуры. Беларускае грамадства выразна ўсведамляе, што захаванне гістарычнай памяці аб гераічным мінулым народа — аснова развіцця дзяржаўнасці.

Грамадзянская супольнасць і народаўладдзе

Цяпер істотна трансфармуецца грамадзянская супольнасць. Замацаванае ў артыкуле 36 Асноўнага Закона права грамадзян «на стварэнне палітычных партый і іншых грамадскіх аб'яднанняў і ўдзел у іх дзейнасці» рэалізоўваецца праз законы **«Аб асновах грамадзянскай супольнасці» і «Аб змяненні законаў па пытаннях дзейнасці палітычных партый і іншых грамадскіх аб'яднанняў».** У 2022 годзе быў дадзены імпульс актывізацыі партыйнага будаўніцтва і грамадскай дзейнасці. Сёння можна гаварыць аб фарміраванні айчыннай партыйнай сістэмы, дзе палітычная барацьба набывае канструктыўны выгляд і прымяняе адэкватныя спосабы адстойвання інтарэсаў розных слаёў грамадства.

Паралельна ідзе працэс удасканалення выбарчай сістэмы краіны. У абноўленай Канстытуцыі замацавана права вылучэння кандыдатаў у дэпутаты за палітычнымі партыямі, што істотна пашырае іх магчымасці па ўплыве на працэсы, якія адбываюцца ў краіне. У рамках рэалізацыі канстытуцыйных палажэнняў перапрацаваны **Выбарчы кодэкс Рэспублікі Беларусь.**

Фота БелТА.

Мы выразна разумеем, што ў дзяржаве павінны існаваць ахоўныя механізмы, якія забяспечваюць паступальнае развіццё і пераемнасць абранага народам курсу. З гэтай мэтай у Асноўным Законе краіны замацавана палажэнне аб тым, што «Прэзідэнтам можа быць абраны грамадзянін Рэспублікі Беларусь па нараджэнні, які пастаянна пражывае ў краіне не менш за 20 гадоў непасрэдна перад выбарамі, які не мае і не меў раней грамадзянства замежнай дзяржавы або віду на жыхарства або іншага дакумента замежнай дзяржавы, якая дае права на льготы і іншыя перавагі», а таксама забарона «на фінансаванне выдаткаў на падрыхтоўку і правядзенне выбараў замежнымі дзяржавамі, арганізацыямі, грамадзянамі». Гэта гарантыя суверэнітэту краіны і адстойвання нацыянальных інтарэсаў будучымі пакаленнямі палітычных эліт.

З гэтай жа мэтай у Канстытуцыі замацаваны змены сацыяльнага ладу краіны і статус Усебеларускага народнага сходу як вышэйшага прадстаўнічага органа народаўладдзя, які выконвае стабілізацыйную і каардынацыйную функцыі ў грамадстве. Па сутнасці, гэта зварот да вечавых славянскіх традыцый і дэмакратычных вытокаў, якія атрымалі сваё развіццё ў законах **«Аб Усебеларускім народным сходзе», «Аб статусе дэпутата Палаты прадстаўнікоў, члена Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь».**

Вопыт «каляровых рэвалюцый» і дзяржаўных пераваротаў у розных кутках свету, падзеі 2020 года ў нашай дзяржаве абумовілі неабходнасць замацавання ў Канстытуцыі палажэнняў аб пераемнасці ўлады ў асаблівы перыяд, у тым ліку ў выпадку гібелі Кіраўніка дзяржавы або немагчымасці выканання ім абавязкаў. Дэталізацыя і механізм рэалізацыі знайшлі адлюстраванне ў законах, прынятых на працягу 2022 года.

Не засталіся без увагі беларускіх заканадаўцаў і спецыфічныя палажэнні Асноўнага Закона ў частцы абароны персанальных даных, інфармацыйнага супрацьстаяння, віртуальнай прасторы, развіцця атамнай энергетыкі, удасканалення выбарчай сістэмы, карэкціроўкі паўнамоцтваў галін улады. Па сутнасці, ахоплены ўсе сферы функцыянавання дзяржавы і яе інстытутаў. За год праведзена тытанічная работа, вынікі якой рэалізаваны ў дзясятках заканадаўчых актаў, якія раскрываюць асаблівасці нацыянальнай мадэлі развіцця.

Абноўленая Канстытуцыя краіны, ухваленая беларускім народам 27 лютага 2022 года, стала асновай для далейшага стварэння, развіцця беларускай дзяржаўнасці, удасканалення сацыяльных інстытутаў.

Зроблена шмат, але не варта расслабляцца. Ва ўмовах знешняга прэсінгу нацыянальная сістэма дзяржаўнага кіравання прадэманстравала адаптыўнасць і жыццяздольнасць, а беларускі народ — давер да ўлады і прыхільнасць абранаму шляху развіцця. Да канца 2023 года парламентарыям трэба завяршыць перапрацоўку заканадаўства ў адпаведнасці з палажэннямі абноўленага Асноўнага Закона краіны, стварыўшы базіс для вырашэння трыадзінай задачы: абароны дасягненняў грамадства, захавання вектара развіцця дзяржавы, прымнажэння духоўных і матэрыяльных патэнцыялаў у інтарэсах паляпшэння жыцця людзей. У сваю чаргу, кожны грамадзянін на сваім месцы мае рэальную магчымасць унесці ўклад у будучыню краіны, грамадства, сям'і. Бо менавіта мы — беларускі народ, жывём на сваёй зямлі, паслядоўна ствараем гісторыю, фарміруем прынцыпы і выпрацоўваем законы, па якіх будуць жыць нашы дзеці і ўнукі.

Экабяспека

Спраўджвальнасць прагнозаў, запас выкапняў і азеляненне гарадоў

У Мінпрыроды падвялі вынікі леташняй работы і агучылі напрамкі сёлетняй

Ахова навакольнага асяроддзя і клопат пра захаванне прыроды — адна з прыярытэтных дзяржаўных задач, таму асаблівую ўвагу трэба ўдзяляць выкананню Канцэпцыі нацыянальнай бяспекі Беларусі ў экалагічнай сферы. Неабходна таксама больш эфектыўна і якасна выкарыстоўваць нетры, а ва ўмовах клімату, які мяняецца, — захоўваць водныя рэсурсы. Пра задачы і дасягненні галіны, а таксама праблемныя пытанні прыродаахоўнай сферы на выніковай калегіі ведамства расказаў міністр прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя Андрэй ХУДЫК.

Перавыкананыя паказчыкі

Хоць леташні год быў няпросты, аднак амаль па ўсіх напрамках работы Мінпрыроды ёсць станоўчыя вынікі. Дзейнасць ведамства летась была скіравана на выкананне Канцэпцыі нацыянальнай бяспекі Беларусі ў экалагічнай сферы, міжнародных абавязкаў, а таксама на рэалізацыю мерапрыемстваў дзяржпраграмы «Ахова навакольнага асяроддзя і ўстойлівае выкарыстанне прыродных рэсурсаў» на 2021—2025 гады, адзначыў міністр:

— Для ўдасканалення заканадаўства ў галіне аховы наваколля ў 2022-м было прынята 85 нарматыўных прававых актаў, у тым ліку два ўказы Прэзідэнта, пяць законаў, 11 пастаноў Саўміна і 67 пастаноў Мінпрыроды. Падрыхтаваны і перададзены ў распрацоўку 54 радовішчы (іх часткі) карысных выкапняў. Рэкультывавана 208 унутрыгаспадарчых кар'ераў на плошчы 201,24 гектара. Праведзена 13 відаў маніторынгу наваколля, у тым ліку распачаты работы па комплексным маніторынгу тарфянікаў.

Дасягнуты вызначаныя значэнні чатырох зводных мэтавых паказчыкаў дзяржпраграмы. Рэсурсы нафты прыраслі на 678 тысяч тон (271,2 % ад плана). Выкіды парніковых газаў зменшыліся да ўзроўню 1990 года на 32 % (100 % ад плана). Суб'екты гаспадарання летась выканалі мерапрыемствы па ахове атмасфернага паветра, якія дазваляць скараціць выкіды забруджвальных рэчываў у атмасферу на 5,35 тысячы тон у год, удакладніў міністр. Спраўджвальнасць кароткатэрміновых прагнозаў надвор'я па абласных цэнтрах дасягнула 95,6 % (на 3 % вышэй запланаванага). Удзельная вага плошчы асабліва ахоўных прыродных тэрыторый у агульнай плошчы краіны дасягнула 9,1 % (100 % ад плана) і цяпер складае 1,9 мільёна гектараў.

Летась эксперты прыроднай галіны займаліся таксама ўдасканаленнем заканадаўства ў дачыненні да аховы навакольнага асяроддзя. У Палаце прадстаўнікоў цяпер знаходзяцца тры падрыхтаваныя да разгляду праекты, распачата работа па падрыхтоўцы канцэпцыі Экалагічнага кодэкса.

Захаваць ваду і выкараніць безгаспадарчасць

Адзін з прыярытэтных кірункаў работы міністэрства сёлета — мерапрыемствы па павышэнні эфектыўнасці выкарыстання нетраў на якасным узроўні. Мяркуецца ўдасканаліць і распрацаваць тэхналогіі абагачэння шэрагу карысных выкапняў, такіх як бентанітавыя і тугаплаўкія гліны, мел, каалін, кварцавыя пяскі, паведаміў кіраўнік прыродаахоўнага ведамства:

— Плануецца правесці разведку базальтаў радовішча Навадворскае, а таксама ўнесці ва ўрад падрыхтаваныя тэхніка-эканамічныя абгрунтаванні распрацоўкі радовішчаў карысных выкапняў з адпаведнымі прапановамі для прыняцця рашэнняў аб іх прамысловым асваенні.

На асаблівым кантролі ў Мінпрыроды сёлета паабяцалі трымаць работу па захаванні водных рэсурсаў ва ўмовах клімату, які мяняецца. Міжведамаснай рабочай групай ужо выпрацаваны комплексныя прапановы для фарміравання мерапрыемстваў на гэты год, у тым ліку першачарговых і сярэднетэрміновых.

Работы па навядзенні парадку на зямлі, добраўпарадкаванні тэрыторыі і барацьбе з інвазійнымі раслінамі трэба ўзняць на іншы ўзровень, падкрэсліў міністр:

— Сістэмнай якаснай работы патрабуюць і кірункі работы па абыходжанні з адходамі, скарачэнні выкідаў забруджвальных рэчываў у атмасфернае паветра, памяншэнні аб'ёмаў скіду недастаткова ачышчаных сцёкавых вод у паверхневыя аб'екты. Яшчэ адзін важны момант — правядзенне тлумачальнай работы з насельніцтвам.

Кантрольную дзейнасць трэба скіраваць на выкараненне фактаў безгаспадарчасці, паколькі цяпер меры адміністрацыйнага ўздзеяння прымяняюцца толькі да асоб, якія рэгулярна дапускаюць парушэнні прыродаахоўнага заканадаўства і ігнаруюць прафілактычныя і папераджальныя меры, дадаў Андрэй Худык:

— Па выніках 2022-га, да адміністрацыйнай адказнасці прыцягнута тры тысячы вінаватых на агульную суму звыш за 2,75 мільёна рублёў. А шкода, нанесеная наваколлю, ацэньваецца ў больш як 9 мільёнаў. Каля паловы праваparушэнняў датычныя невытрымлівання заканадаўства ў сферы абыходжання з адходамі.

Абараніць «чырванакніжнікаў» і папярэдзіць палы

Падводзячы вынікі мінулагодняй работы, кіраўнік ведамства расказаў, што спецыялістамі распрацавана 30 ахоўных дакументаў (пашпарты і ахоўныя абавязацельствы) на месцах росту дзікарослых раслін, якія занесены ў Чырвоную кнігу Беларусі, а таксама 11 планаў дзеянняў па захаванні відаў раслін і грыбоў, занесеных у гэтую ж кнігу. Пад ахову карыстальнікам перададзена 780 месцаў пражывання дзікіх жывёл і месцаў росту дзікарослых раслін, якія адносяцца да відаў, занесеных у Чырвоную кнігу Беларусі.

Колькасць азяленёных тэрыторый у гарадах і райцэнтрах летась павялічылася на 2244 гектары, а ўзровень азялянення ў 40 % дасягнуты ў 129 гарадах і райцэнтрах. Плошчай азялянення тэрыторыі драўнінна-кустовай расліннасцю могуць пахваліцца 112 гарадоў і райцэнтраў. Усяго ў краіне за 2022-і з'явілася 595,5 тысячы дрэў і 531,8 тысячы кустоў, а ад баршчэўніку Сасноўскага вызвалілася 5925,7 гектара.

Леанід ЗАЯЦ, намеснік прэм'ер-міністра, які прысутнічаў на калегіі, нагадаў аб хуткім надыходзе веснавога сезона, які прынясе з сабой класічныя праблемы: сельскагаспадарчыя палы і несанкцыянаваныя звалкі, з якімі трэба не проста змагацца і ўстараняць наступствы іх існавання, а папярэджваць з'яўленне загадзя.

Ірына СІДАРОК, фота аўтара.

Лічбавы беларус

ЭЛЕКТРОННАЯ ІДЭНТЫФІКАЦЫЯ АСОБЫ

З дапамогай ID-карткі, лічбавага подпісу ці атрыбутнага сертыфікату

Адзіная сістэма ідэнтыфікацыі фізічных і юрыдычных асоб (АС ІФЮА) была створана ў межах дзяржпраграмы развіцця лічбавай эканомікі і інфармацыйнага грамадства на 2016—2020 гг. З 17 студзеня 2022-га яна перайшла ў паўнавартасны рэжым работы, і крыху больш як за год існавання ёй скарысталіся ўжо дзясяткі тысяч разоў. Прычым толькі за студзень больш за 45 тысяч ідэнтыфікацый паступіла ад аднаго Міністэрства сувязі і інфарматызацыі. З 2022-га да сістэмы далучылася амаль 30 інфармацыйных сістэм і з'явілася магчымасць выкарыстання яшчэ адной дадатковай крыніцы інфармацыі пра чалавека. Пра новаўвядзенні сістэмы як прадукту і адначасова паслугі Нацыянальнага цэнтра электронных паслуг (НЦЭП) расказаў Дзяніс САКРАТАРОЎ, вядучы спецыяліст аддзела электроннай камерцыі НЦЭП.

БОЛЬШ КЛІЕНТАЎ — БОЛЬШ ЗВЕСТАК

Функцыянаванне сістэмы з часам паляпшаецца, у ёй з'яўляюцца новыя працэсы з мэтай далейшай стабільнай і дасканальнай работы. АС ІФЮА найперш прызначана для юрыдычных асоб. З яе дапамогай дзяржорганы і арганізацыі могуць ідэнтыфікаваць чалавека, які звярнуўся да іх са сваёй ID-карткай асабіста ці праз адпаведны сайт арганізацыі, а таксама яго электронны лічбавы подпіс. Такім чынам юрасобы павінны скарыстацца сістэмай, каб мець магчымасць аказваць уласныя паслугі ўжо фізічным асобам. А грамадзяне, якія маюць ID-карткі або электронны лічбавы подпіс, могуць працаваць праз АС ІФЮА з інфармацыйнымі сістэмамі і атрымліваць пэўныя паслугі, нагадаў спецыяліст:

— Сістэма дазваляе не толькі ідэнтыфікаваць чалавека і атрымаць даныя, змешчаныя на чыпе ID-карткі, каб пасля перадаць іх у інфармацыйную сістэму арганізацыі, але і дадатковыя звесткі, якіх на ID-картцы няма. У прыватнасці, інфармацыю пра сямейнае становішча, наяўнасць дзяцей і месца рэгістрацыі чалавека.

Сёлета на сайце НЦЭП з'явіўся пералік інфармацыйных сістэм — кліентаў АС ІФЮА, а таксама спіс іх арганізацый-уладальнікаў (А1, Мінсувязі, шэраг банкаў, Інстытут НАН Беларусі, Нацыянальны статыстычны камітэт, Белшына і іншыя). За год колькасць інфармацыйных сістэм павялічылася ўтрая: цяпер іх 29, а год назад было менш за дзясятак.

КАЛІ ФІЗІЧНАЯ АСОБА СТАНОВІЦЦА ЮРЫДЫЧНАЙ...

Яшчэ адзін спіс на сайце Нацыянальнага цэнтра электронных паслуг — пералік крыніц, з якіх даецца дадатковая інфармацыя пра чалавека, калі ён звяртаецца да сістэмы ідэнтыфікацыі. Гэта ўжо звыклыя звесткі пра ўлік грамадзян па месцы жыхарства і месцы знаходжання; а таксама рэгістр насельніцтва, адкуль бярэцца інфармацыя пра сямейнае становішча і наяўнасць дзяцей.

— Сёлета да гэтых звестак дадалася магчымасць даведвацца і пра атрыбутны сертыфікат асобы. Калі чалавек аўтарызуецца на партале і, акрамя сертыфіката на ID-картцы, мае дадаткова яшчэ і атрыбутны сертыфікат, то звесткі з яго, дзякуючы АС ІФЮА, будуць перададзены ў сістэму аўтаматычна, — патлумачыў Дзяніс Сакратароў.

Сертыфікат фізічнай асобы ўтрымлівае асабістыя даныя чалавека: прозвішча, імя, імя па бацьку, ідэнтыфікацыйны нумар. Калі трэба паведаміць пэўнай інфармацыйнай сістэме, што чалавек дзейнічае не як фізічная асоба, а як юрыдычная, то-бок з'яўляецца работнікам нейкага прадпрыемства, яму неабходны атрыбутны сертыфікат, дзе вызначаны паўнамоцтвы гэтай асобы — назва арганізацыі і пасада. Гэтыя звесткі пра чалавека аўтаматычна будуць перададзены ў сістэму, удакладніў спецыяліст.

31 кастрычніка 2022 года загадам Аператыўна-аналітычнага цэнтра пры Прэзідэнце было зацверджана Палажэнне аб парадку функцыянавання АС ІФЮА. Гэты дакумент вызначыў рэгламент функцыянавання сістэмы, патрабаванні да яе, а таксама дакументы, якія павінны змяшчацца на сайце НЦЭП. З'явіліся і тэхнічныя патрабаванні да сістэмы — для тых арганізацый, хто жадае далучыцца да АС ІФЮА.

МАБІЛЬНІК ЗАМЕСТ СЧЫТВАЛЬНІКА ЎЖО ХУТКА

Пакуль сістэма ідэнтыфікацыі здольная працаваць толькі на персанальных камп'ютарах ці ноўтбуках, дзе аперацыйная сістэма прадугледжвае наяўнасць браўзера. Аднак у перспектыве плануецца стварэнне мабільнай праграмы, якая дазволіць атрымаць доступ да адзінага партала электронных паслуг. Такі сэрвіс будзе даступны для ўладальнікаў ID-картак і тэлефонаў з NFC-модулем — бескантактнай тэхналогіяй, абазначыў Дзяніс Сакратароў:

— Гэта будзе альтэрнатывай выкарыстанню счытвальніка ID-карткі, які цяпер абавязкова трэба мець чалавеку, калі ён хоча ўвайсці ў сістэму з дому. Тэлефон з NFC-модулем стане гэткім своеасаблівым счытвальнікам. Калі функцыя NFC на мабільнай прыладзе актывавана — дастаткова будзе прыкласці да тэлефона ID-картку, каб аўтарызавацца на партале.

У красавіку НЦЭП плануе прэзентаваць новую версію мабільнай праграмы, якая дазволіць уваходзіць у сістэму са смартфона. Пакуль жа спецыялісты працуюць над удасканаленнем пратаколаў бяспечнай перадачы даных і каналамі шыфравання звестак пра кліента.

Ірына СІДАРОК.

НЦЭУ

ПАСЛЯ ДТЗ?

Правяраем аўтамабіль перад пакупкай!

Электронная паслуга 3.58.01
«Атрыманне сістэматызаваных звестак аб аўтамабілі» пакажа звесткі аб аўтамабілі на аснове чатырох інфармацыйных рэсурсаў (сістэм):

- АІС ДАІ
- АІС Вышук
- АІС Бюро
- АІС Белтэхагляд

Падрабязней – на адзіным партале электронных паслуг
https://platform.gov.by

Нацыянальны цэнтр электронных паслуг. УНП 191700161

Беражыце сябе!

ЗА ТЫДЗЕНЬ — ДРУГОЕ ДТЗ З УДЗЕЛАМ ЗАПОЎНЕНАЙ МАРШРУТКІ

На шчасце, ніхто не загінуў

Яшчэ адгукаецца болем у сэрцы нядаўняя вестка пра жудасную аварыю ў панядзелак у Смалявіцкім раёне, падчас якой загінулі 11 чалавек, у тым ліку дзіця, дзесяць былі шпіталізаваны. Па апошняй інфармацыі ад медыкаў, чацвёра пацыентаў знаходзяцца ў вельмі цяжкім стане, пяцёра — у цяжкім... Як здарылася другая за тыдзень падобная сітуацыя — учора... Гэтым разам, на шчасце, абышлося без смерцяў. У выніку ДТЗ маршруткі і трактара на трасе Бабруйск — Глуск шпіталізаваны чатыры жанчыны. Аб гэтым паведамілі ва УУС Магілёўскага аблвыканкама.

Фота УУС Магілёўскага аблвыканкама.

Аварыя адбылася каля 9.30 на 14-м кіламетры аўтадарогі Р55 Бабруйск — Глуск — Любань — Гулевічы. Паводле папярэдняй інфармацыі, 47-гадовы кіроўца трактара падчас выезду з другараднай дарогі не ўступіў дарогу мікрааўтобусу Volkswagen, за рулём якога знаходзіўся 40-гадовы кіроўца. У момант аварыі ў маршрутным таксі знаходзілася 20 чалавек. Першапачаткова на месца ДТЗ выехалі чатыры машыны «хуткай», пазней — яшчэ шэсць. Пасажыраў накіравалі ў бальніцы Бабруйска. Для аказання дапамогі з абласнога цэнтра накіравана брыгада ўзмацнення.

Пасля сутыкнення ў бальніцу забралі дзесяць чалавек, а таксама сямігадовае дзіця. Пасля шпіталізавалі чатырох жанчын. Астатнія дастаўленыя ў медустановы пасажыры праходзілі даабследаванні. Тыя, якім не патрэбна шпіталізацыя, будуць адпраўлены дадому, астатнія застануцца пад наглядам медыкаў. У дзіцяці, паводле інфармацыі ад медыкаў, выяўлены ўдар. Дзіця было дастаўлена ў бальніцу Бабруйска, яго даабследуюць, пры неабходнасці яно таксама будзе шпіталізавана.

Між тым ДАІ і Мінтранс для гарантавання бяспекі дарожнага руху ўзмоцняць кантроль за выкананнем правілаў перавозкі пасажыраў, яны прынялі рашэнне аб арганізацыі дадатковых мерапрыемстваў. Аб гэтым паведамілі ў Міністэрстве ўнутраных спраў.

Большасць мер мае прафілактычную накіраванасць. У прыватнасці, супрацоўнікам ДАІ даручана аказваць садзейнічанне суб'ектам гаспадарання, якія займаюцца вышэйназванай дзейнасцю. Акрамя таго, прыярытэтным з'яўляецца спыненне парушэнняў, такіх як адсутнасць допуску да ўдзелу ў дарожным руху або дакументаў, якія даюць магчымасць аказваць паслугі па перавозцы пасажыраў, павелічэнне хуткаснага рэжыму.

Апроч гэтага, МУС заклікае кіроўцаў і пешаходаў прытрымлівацца мер бяспекі ў непагадзь. Асаблівая ўвага інспектарскага складу будзе звернута на неабходнасць выяўлення магчымых фактаў пераабсталявання транспартных сродкаў шляхам павелічэння колькасці пасадачных месцаў, не прадугледжаных канструкцыяй аўтамабіля. Мінтрансам распрацаваны комплекс мерапрыемстваў, накіраваных на павышэнне ўзроўню прававой свядомасці і адказнасці вытворцаў транспартных работ і паслуг, якія перавозяць пасажыраў па рэгулярных маршрутах.

Вызначаны маршруты, якія маюць найбольшую грамадскую небяспеку пры перавозцы пасажыраў. На іх прадпісаны сумесны кантроль супрацоўнікаў Дзяржаўнай аўтамабільнай і транспартнай інспекцый.

Сяргей РАСОЛЬКА.

Прыемныя цэны...

НАВЕДАЛІ КАМАРОЎКУ

Камароўскі рынак — галоўнае харчовае «аблічча» сталіцы. Сюды штодня прыходзяць мінчане ў пошуку свежых прадуктаў і сыходзяць з поўнымі пакетамі гародніны, садавіны і мяса. І мы не выключэнне! Карэспандэнт «Звязды» наведаў і ацаніў асартымент і цэны на гародніну, садавіну, мяса, тварог, сметанковае масла і сыры на галоўным харчовым рынку краіны. Сёння тут, як заўжды, дастатак свежай садавіны, гародніны і зеляніны, мяса, тварагу і сыроў.

ГРУШЫ ПАТАННЕЛІ, МАНДАРЫНЫ ПАДАРАЖЭЛІ

На Камароўцы вялікі выбар мандарынаў, хурмы, апельсінаў, а таксама яблыкаў і груш. Такім чынам, набыць садавіну на Камароўцы сёння можна па такіх цэнах: зялёны вінаград — за 3,50 рубля, цёмны — за 4 рублі, лімоны — за 5,50 рубля, апельсіны — за 6,50 рубля, мандарыны — за 10,99 рубля, гранат — за 6—8 рублёў за кілаграм, хурму — за 4,50 рубля, авакада (1 штука) — 5 рублёў, ківі — за 1,99—5,50 рубля, грэцкі арэх — за 11 рублёў, фундук — за 15 рублёў.

На гэтым тыдні цэны на грушы ўпалі. Сёння кілаграм груш сорту «Бэра мядовая» можна набыць не за 6,99, а за 6 рублёў. Кілаграм беларускіх яблыкаў сорту «Лігаль кавуновы» і «Мядовае храбусценне», як і раней, можна купіць за 2,50 рубля. Таксама на рынку можна купіць журавіны па 9-10 рублёў за кілаграм, а таксама заморскую ягаду фейхоа — па 6,50 рубля, а вось яе ж, але адборную, значна даражэй — за 35 рублёў.

ЦЭНЫ НА АГУРКІ І ПАМІДОРЫ ПАДРАСЛІ

Свежай гародніны на Камароўцы хапае. Праўда, на гэтым тыдні цэны на папулярныя агуркі і памідоры не радуюць: свежыя агуркі сёння прапануюць набыць па 8,99—9,90 рубля за кілаграм, а памідоры — па 8,99 рубля (Азербайджан), беларускія — па 7,99 рубля, чырвоныя «Чэры» — па 9,99 рубля, а жоўтыя «Чэры» і зусім за 14,99 рубля.

Цэны на іншую папулярную гародніну на Камароўцы выглядаюць так: белакачанная капуста — 1,50 рубля за кілаграм, морква — 2 рублі, буракі — за 2 рублі, цыбуля рэпчатая — 2 рублі, бульба сорту «Гала» і «Каралева Ганна» — за 1,50 рубля, перац салодкі — 4,50 рубля, кабачок — 3,50 рубля.

Таксама на адкрытай частцы рынку прадаўцы прапануюць набыць розныя саленні. Так, кілаграм морквы «Па-карэйску», капусты «Правансаль рэзкай з часнаком» і марынаванай капусты з балгарскім перцам абыдзецца ў 12 рублёў, а капусты квашанай (без воцату і цукру) — у 10 рублёў.

Як заўсёды, на Камароўцы багата зеляніны. Сто грамаў кропу і пятрушкі можна набыць за 1,20 рубля, цыбулі — за 1,50 рубля, базіліку — за 6,50 рубля, кінзы — за 2,50 рубля, шпінату — за 2 рублі, а рукалы — за 3,50 рубля.

ПАРНАЯ ЯЛАВІЧЫНА І ФЕРМЕРСКІЯ СЫРЫ

На рынку можна набыць свежае мяса: свініну, ялавічыну, цяляціну, бараніну, а таксама мяса птушкі. Так, кілаграм свіной шыі абыдзецца ў 19 рублёў, кумпяк — у 14 рублёў, а паляндвіца — 18 рублёў за кілаграм. Кілаграм ялавічнага кумпяка можна набыць за 26 рублёў, выразкі — за 38—40 рублёў, паляндвіцу — за 28 рублёў, лапаткі — за 27 рублёў, а шыі — за 24—27 рублёў.

Кілаграм хатняй курыцы можна набыць за 18—20 рублёў, куранят — за 28 рублёў, трусоў — за 18 рублёў, качак і гусей — за 20 рублёў, перапёлак — за 35 рублёў, а індычку — за 18 рублёў.

Таксама на рынку — вялікі выбар хатняга тварагу, сметанковага масла, сыроў і смятаны. Так, найсвяжэйшы тваражок прадаўцы прапануюць купіць па 14 рублёў за кілаграм, смятаны — за 12 рублёў, сметанковага масла — па 28 рублёў, сыру («Мацарэла» і «Па-балгарску») — за 35 рублёў, а клінковага і з кменам значна танней — за 20—25 рублёў.

ТРАПЛЯЕМ У «ВАЛЯР'ЯНАВА»

Рынак «Валяр'янава» — адзін з самых маладых і, мабыць, перспектыўных. Ён размешчаны недалёка ад сталіцы — у вёсцы Валяр'янава. Гэта палепшаны фармат гандлю, які пакуль мала дзе ёсць сёння ў нашай краіне. «Валяр'янава» і рынкам назваць неяк складана. Гэта, хутчэй, вялікі гандлёвы цэнтр з прасторнымі і светлымі павільёнамі, дзе рэалізоўваюць свой тавар фермеры, рамеснікі і беларускія прадпрыемствы.

Тым часам на рынак прывезлі ўнікальную чорную ікру ад казахстанскага брэнда Premium Qazaq. Гэты каштоўны далікатэс заслугоўвае права называцца суперпрэміяльным прадуктам. І вось чаму. Ікра з'яўляецца прадуктам гібрыда сямігадовага амурскага асятра і найкаштоўнейшай рыбы — калугі. Адсюль і яе буйны памер у 3,6 міліметра.

«Колер не цёмна-чорны, а светлаваты, трохі жаўтлявы. Ікра атрымана забойным метадам, а не метадам даення. Адсюль такая буйнасць і высокі ўзровень смакавых якасцяў. Мае сметанковы прысмак», — кажа фішмонгер крамы John Dory на фермерскім рынку «Валяр'янава» Сяргей Манчык. Па словах фішмонгера, чорная ікра ад брэнда Premium Qazaq не пастэрызуецца, што дазваляе захаваць яе ўнікальныя смакавыя якасці. **«Гэта фактычна астуджаны прадукт, тут няма кансервантаў, ёсць нязначнае дадаванне рабінавага соку для невялікага павелічэння тэрміну захоўвання. Ідэальная колькасць солі (усяго 2,8 %) дазваляе максімальна раскрыць ноты гэтага далікатэсу»,** — адзначае Сяргей Манчык. Каштуе бляшанка 100 грамаў 250 рублёў, 250 грамаў — 600 рублёў, а 500 грамаў — 1200 рублёў. Заўсёды свежы прывоз і заўсёды ў наяўнасці.

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

А ШТО СЕНІЦА?

Гандлёвы цэнтр «Сеніца» здалёк падобны на казачны замак. Як ён выглядае знутры? Што прапануюць арандатарам і будучым наведвальнікам? Як ідуць аздобныя работы і калі можна будзе прыехаць па пакупкі? Мы трапілі ўнутр гандлёвага цэнтра і даведаліся падрабязнасці.

ЯКАРНЫ АРАНДАТАР — ДРОБНААПТОВЫ І РОЗНІЧНЫ ДЫСКАЎНТАР

Звонку гандлёвы цэнтр выглядае практычна завершаным. Светлая абліцоўка сцен, узорыстая чарапіца на даху, вежкі з флюгерамі і зубчыкі на франтонах, вялікая колькасць вокнаў — будынак глядзіцца эфектна.

Уражваюць і яго памеры: тэрыторыя гандлёвага цэнтра займае 10 гектараў. Зараз на вуліцы няма будаўнікоў, усе работы вядуцца ўнутры.

Гандлёвыя памяшканні размешчаны на першым паверсе: пакупнікам не прыйдзецца тоўпіцца на лесвіцах і эскалатарах, а прадаўцам не трэба будзе вырашаць дадатковыя лагістычныя праблемы.

Якарным арандатарам стане дробнааптовы і рознічны дыскаўнтар плошчай 2700 квадратных метраў. Тут можна будзе купіць прадукты адразу на тыдзень ці на месяц: напрыклад, назапасіцца крупамі, прысмакамі, таварамі для дзяцей.

У гандлёвым цэнтры будзе аддзяленне «БСБ Банка» са спецыяльным сховішчам, дзе можна будзе арандаваць банкаўскую ячэйку. Для арандатараў плошчаў прадуманы ўсе ўмовы: размяшчэнне побач з МКАД і чатырохпалосны пад'езд непасрэдна да гандлёвага цэнтра; паркоўка на 1500 машына-месцаў; зона разгрузкі, абсталяваная ўраўняльнымі платформамі з герметызатарам праёму; магчымасць разгрузкі з нулявога ўзроўню; складскія памяшканні ад 10 да 1000 квадратных метраў; водазабеспячэнне, каналізацыя, сістэма прытокава-выцяжной вентыляцыі; магутныя электрасеткі.

ЧАМУ ПАКУПНІКІ БУДУЦЬ ЕХАЦЬ СЮДЫ?

Паўднёвай частцы Мінска і найбліжэйшым прыгарадам не хапае гандлёвых цэнтраў: сюды будуць прыязджаць жыхары Курасоўшчыны, Лошыцы, навасельцы шматтысячнага раёна «Мінск Мір». У гэты бок пракладваецца Зеленалужская лінія метро, а значыць, насельніцтва і попыт будуць расці.

Для пакупнікоў будзе распрацавана спецыяльная карта «Сеніца» з бонуснымі і дысконтнымі праграмамі. Гэта зручна для тых, хто хоча купляць усё ў адным месцы.

Каб сюды ехалі не толькі па пакупкі, у гандлёвым цэнтры паставяць сцэну, будуць ладзіць мерапрыемствы, арганізоўваць гульнявыя праграмы для сем'яў з дзецьмі, выступленні кавер-гуртоў.

— Нашы продкі ездзілі на кірмашы не толькі па пакупкі, але і па ўражанні. Не спяшаючыся хадзілі паміж гандлёвых радоў, сустракаліся з сябрамі і знаёмымі, елі смачную ежу. Мы хочам, каб нашы пакупнікі з'язджалі адсюль з добрым настроем і абавязкова вярталіся, — каментуюць прадстаўнікі гандлёвага цэнтра.

ШТО ЦЯПЕР МОЖНА АРАНДАВАЦЬ У ГАНДЛЁВЫМ ЦЭНТРЫ?

Ёсць вольныя памяшканні ў гандлёвай галерэі — плошчы ад 30 да 500 квадратных метраў. Галерэя аформлена ў выглядзе старадаўняй вулачкі. Кожнае памяшканне — гэта «хатка» яркага колеру. Зенітнае асвятленне і дадатковыя ўнутраныя вокны з адкрытымі аканіцамі прапускаюць шмат натуральнага святла.

Тут могуць размясціцца аптэкі, крамы касметыкі і парфумерыі, ювелірных вырабаў, тэхнікі і электронікі, адзення, абутку, тавараў для дома. Пры афармленні шыльдаў усе арандатары змогуць звярнуцца да адзінага падрадчыка, што дазволіць стварыць у гандлёвай галерэі гарманічную атмасферу.

Побач — тэрыторыя крытага харчовага рынку з панарамнымі вокнамі, зонамі захоўвання, халадзільным абсталяваннем, постам фітасанітарнага кантролю і ветлабараторыяй. Тут можна будзе купіць фермерскія прадукты па даступных цэнах: сыры, масла, малако, свежую гародніну і садавіну, мяса, кандытарскія вырабы ручной работы. Цяпер фермеры могуць выбраць і забраніраваць месца на рынку.

Шмат магчымасцяў дае плошча ў 2180 квадратных метраў побач з дыскаўнтарам. Тут добра ўпішацца забаўляльны цэнтр для дзяцей: бацькі змогуць пабыць з малымі ці пакінуць іх пад наглядам і пайсці па пакупкі.

Ёсць вольныя месцы ў арэнду на тэрыторыі нехарчовага рынку — плошчы ад 20 да 129 квадратных метраў. Таксама даступныя для арэнды месцы на фудкорце і тэрыторыя двухузроўневага рэстарана плошчай 245/550 квадратных метраў.

Яшчэ адно памяшканне для рэстарана — са стылізаванымі панарамнымі вокнамі і асобным уваходам. Плошча — 365 квадратных метраў. Тут па ўзгадненні з адміністрацыяй раёна можна адкрыць установу, якая не будзе залежаць ад рэжыму работы гандлёвага цэнтра.

На другім узроўні для арэнды даступныя офісныя памяшканні. Плошчы — ад 50 да 1000 квадратных метраў. Памяшканні будуць здавацца з чыставым аздабленнем.

Тут стане зручна буйным беларускім кампаніям, якія хочуць пашырацца, працаваць у новых, толькі што адрамантаваных памяшканнях. Суседства адзін з адным дапаможа бізнесам наладзіць камунікацыю, прыдумаць і рэалізаваць сумесныя праекты.

КАЛІ АДКРЫЕЦЦА ГАНДЛЁВЫ ЦЭНТР «СЕНІЦА»?

Адкрыццё запланавана на 1 чэрвеня. Да гэтай даты яшчэ тры месяцы, але ўнутры гандлёвага цэнтра і на тэрыторыі вакол ужо ідэальна чыста. Мы бачылі работнікаў, якія мылі сцены. Не заўважылі на падлозе ні паперак, ні будаўнічага смецця. Такі адказны падыход да парадку вельмі радуе.

Данііл ХМЯЛЬНІЦКІ.

НА ЗЛОДЗЕЯХ ШАПКА ГАРЫЦЬ

Спагадлівасць на руку аферыстам

На ўліку ў ТЦСАН самага буйнога раёна сталіцы — каля 48 тысяч грамадзян усіх катэгорый, якія маюць патрэбу ў сацыяльнай падтрымцы дзяржавы. Гэта адзінокія і адзінока пражываючыя пажылыя людзі, інваліды I-III груп, асобы, якія вызваляюцца з месцаў пазбаўлення волі, шматдзетныя сем'і, дзеці-сіроты. Адна з формаў работы — калі сацработнік ці сядзелка наведваюць пажылога чалавека або інваліда дома.

— На сёння ў нас каля 710 чалавек, да якіх прыходзяць сацыяльныя работнікі. Камусьці дапамога патрабуецца дватры разы на тыдзень, камусьці — штодня. Яшчэ каля 200 чалавек пры патрэбе тэлефануюць і просяць аказаць пэўныя паслугі, у асноўным гэта набыццё прадуктаў, лекаў ці суправаджэнне ў медустановы і іншыя грамадскія месцы. Усіх гэтых людзей абслугоўваюць 68 нашых сацработнікаў, — кажа Таццяна Куіш.

Абслугоўванне — платнае, адна гадзіна каштуе 75 капеек. Звычайна сацыяльны работнік абслугоўвае аднаго чалавека 1,5 гадзіны — атрымліваецца 1,38 рубля.

— Работнікаў ТЦСАН асцерагацца не трэба. Усе сацработнікі перад прыёмам на працу праходзяць медагляд — гэта гарантыя таго, што ў дом да пажылога чалавека прыходзіць здаровы, у тым ліку і псіхічна, памочнік. Акрамя таго, кожны сацработнік мае пасведчанне, дзе ёсць дзве пячаткі, фотаздымак. І пажылы чалавек можа папрасіць пасведчанне, — тлумачыць кіраўнік ТЦСАН Фрунзенскага раёна. — Сацыяльнымі работнікамі працуюць як маладыя жанчыны, так і асобы пенсіённага ўзросту. Вядома, людзі мяняюцца, і калі прыходзіць моладзь, да яе з боку пажылых людзей адразу недавер. Але можна патэлефанаваць у цэнтр і ўдакладніць, ці працуе ў нас гэты чалавек.

Уся неабходная інфармацыя з нумарамі тэлефонаў, відамі паслуг і цэнамі, па якіх яны аплачваюцца, маецца ў буклетах, і іх атрымліваюць усе пажылыя людзі і інваліды, якія абслугоўваюцца ў ТЦСАН. Сітуацыі, калі аферысты падманваюць у тым ліку пажылых людзей, сталі асабліва частымі апошнія два гады. Сацработнікі даносяць гэту інфармацыю да кожнага свайго падапечнага: пра схемы падману і правілы бяспекі. Аднак людзі ў стрэсавай сітуацыі часта паводзяць сябе нерацыянальна.

— Найчасцей гэта махлярства па тэлефоне, калі з картак здымаюць грошы. Мы бачым у стане афекту такіх пажылых людзей — здараецца, што яны адразу прыходзяць да нас: «У мяне дачка ў бальніцы, мне тэрмінова трэба перапічыць грошы». Мы тлумачым, што гэта махляры імкнуліся вас падмануць.Ператэлефаноўваем, але ніхто не адказвае, або нумар, з якога званілі, увогуле не захоўваецца. Часта падключаем нашага псіхолага, у яго напрацаваны метады дапамогі ў такіх сітуацыях, — расказвае суразмоўніца.

Калі ў людзей няма зберажэнняў, ім нічога не пагражае, а калі грошы ёсць, нярэдка яны трапляюць у рукі махляроў.

— Гэта сведчыць пра дабрыню і спагадлівасць нашых людзей. Яны на многае гатовы, каб выручыць з бяды, — адзначае Таццяна Куіш.

У канцы мінулага года ў Мінску быў адкрыты тэлефон сацыяльнай службы пры Камітэце па працы, занятасці і сацыяльнай абароне Мінгарвыканкама. Патэлефанаваўшы на кароткі нумар 139, можна атрымаць кансультацыю па пытаннях сацыяльных паслуг і адпаведнага абслугоўвання, а таксама інфармацыю аб новаўвядзеннях, акцыях і мерапрыемствах, якія праводзяцца ў сталіцы. Сюды ж можна звяртацца і ў стрэсавай сітуацыі, калі вас імкнуцца падмануць аферысты — вопытныя дыспетчары падкажуць, як дзейнічаць.

Набыць біткоіны ці ўласнасць за мяжой

У наведвальнікаў аддзяленняў дзённага знаходжання інвалідаў і пажылых грамадзян ТЦСАН Фрунзенскага раёна Мінска, дарэчы, самым запатрабаваным сёння з'яўляецца смарт-курс 60+, які дапамагае запоўніць прабелы ў лічбавай адукаванасці. За два дзясяткі заняткаў пенсіянерам дапамагаюць у тым ліку асвоіць смартфон ці планшэт, навучыцца кантактаваць у месенджарах. Аднак гэта адкрывае дадатковыя магчымасці і для махляроў — апошнім часам тыя часта тэлефануюць праз «Вайбер», «Тэлеграм», «Ватсап».

— Прапануюць узяць крэдыты, каб дапамагчы выкрыць злачынцаў, набыць біткоіны ці ўласнасць за мяжой, — прыводзіць прыклады спецыяліст. — І людзі без заключэння дагавораў пераводзяць грошы, застаючыся без сваіх сродкаў. Схем шмат: з карткамі зніжак для пенсіянераў, пасылкамі на «Белпошту». Кожны дзень людзі трапляюць у падобныя сітуацыі.

Да пенсіянераў, якія наведваюць аддзяленні дзённага знаходжання ТЦСАН, запрашаюць прадстаўнікоў банкаў і Міністэрства ўнутраных спраў, што тлумачаць простыя правілы фінансавай бяспекі, галоўныя з якіх — нікому не даваць нумары і паролі сваіх картак і не ўстанаўліваць на тэлефон ніякіх дадаткаў па рэкамендацыі незнаёмцаў. Асноўныя правілы ўтрымліваюцца і ў адмыслова распрацаваных буклетах «За бяспеку супраць махляроў». Ледзь не на кожным кроку ў ТЦСАН пра іх нагадваюць інфармацыйныя ўлёткі. Практыкуюцца тут і заняткі па прынцыпе «роўны навучае роўнага». Пажылых людзей, якія сутыкаліся з аферыстамі, просяць расказаць пра свой досвед у рамках трэнінгаў.

— Згадваць падобныя сітуацыі, калі цябе падманулі ці імкнуліся гэта зрабіць, непрыемна, але людзі расказваюць. Мы просім акцэнтаваць увагу на тым, у якім псіхалагічным стане яны знаходзіліся, і казаць пра тыя пачуцці, на якіх іграюць махляры. А слабымі месцамі для ўсіх нас з'яўляюцца нашы блізкія, іх здароўе і дабрабыт. У стрэсавай сітуацыі чалавек схільны выконваць рэкамендацыі махляра, даваць нумар карткі. І тут для аферыста ўсе дзверы адчыненыя: грошы з карткі здымаюцца. Але такая ў нас псіхалогія: гэта адбудзецца з кім хочаце, але не са мной. Кожны мусіць быць гатовы, што вам патэлефануюць і пастараюцца падмануць, — кажа дырэктар ТЦСАН.

Маюць месца ў сталіцы і махлярствы з нерухомасцю, калі адзінокага пажылога чалавека шляхам угавораў, абяцанняў, а таксама запалохванняў імкнуцца прымусіць перапісаць сваю кватэру на іншых людзей.

— Калі мы даведваемся пра такія сітуацыі, рэагуем, звяртаемся у РУУС, але дадзены працэс цяжка, а часам і немагчыма спыніць. Як правіла, чалавек запалоханы і не можа самастойна прымаць рашэнні. Часта ён трапляе ў інтэрнаты, а кватэра пераходзіць новаму ўласніку. Калі чалавек адзінокі, хворы і мае патрэбу ў пастаянным доглядзе, ён можа заключыць дагавор рэнты з пажыццёвым утрыманнем. Адзінокія людзі працягваюць пражываць у сваёй кватэры, атрымліваюць бясплатныя паслугі сядзелкі ці сацыяльнага работніка, аплату камунальных плацяжоў і тры базавыя велічыні штомесячна. Таму пры неабходнасці лепш абраць такі варыянт, чым мець справу з сумніўнымі людзьмі. Дзяржава дае магчымасці пажылому чалавеку не застацца сам-насам са сваімі праблемамі і з'яўляецца гарантыяй яго спакою і ўпэўненасці, — рэзюмуе Таццяна Куіш.

Алена КРАВЕЦ.

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

У сваёй акрузе

МАЛЕНЬКІХ ПРАБЛЕМ НЕ БЫВАЕ

Дэпутат Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь па Віцебскай-Горкаўскай выбарчай акрузе № 17 Віктар НІКАЛАЙКІН расказаў карэспандэнту «Звязды» пра работу з органамі мясцовага самакіравання, эфектыўнасць прамога ўзаемадзеяння з людзьмі і генетычную памяць беларусаў.

— Віктар Паўлавіч, у чым асаблівасці вашай акругі?

— Акругу складае частка старой забудовы Віцебска — гэта раён Маркаўшчыны, домабудаўнічага камбіната (ДБК), большую частку займае прыватны жылы фонд — Лучоса і маладая забудова — мікрараён «Медцэнтр». Адпаведна, зыходзячы з месца пражывання, выбаршчыкі звяртаюцца з тыповымі праблемамі: у прыватным сектары — заліццё даху, праблемы водазабеспячэння і адводу каналізацыі, пад'езд да дому і стан вулічных дарог. Жыхары Маркаўшчыны просяць дапамогі ў капітальным рамонце будынкаў, вырашэнні агульных пытанняў работы жыллёва-камунальнай гаспадаркі, ва ўрэгуляванні транспартнай сувязі.

— Як часта на прыём прыходзяць людзі з жыццёвымі праблемамі?

— Практычна кожны месяц. Часта да дэпутата звяртаюцца не толькі па дапамогу ў вырашэнні той ці іншай сітуацыі, а і па параду. Памятаю шматдзетную сям'ю, якая вырашала, дзе набываць жыллё: у новым густанаселеным мікрараёне або ў пасёлку Тарны пад Віцебскам. Узважыўшы ўсе «за» і «супраць», я параіў выбраць пасёлак: ён размяшчаецца на ўскраіне горада на беразе Заходняй Дзвіны, побач знаходзяцца дзіцячы садок і школа, маецца рэгулярная транспартная сувязь. Для аматараў цішыні і прыроды, асабліва для сям'і з дзецьмі, гэта найлепшы варыянт. Праз два гады на мерапрыемстве мяне сустрэла тая жанчына, падзякавала за параду і распавяла, як малыя з задавальненнем ловяць рыбу ўдалечыні ад гарадской мітусні.

Падчас прыёму грамадзян у акрузе на мінулым тыдні да нас звярнулася другая шматдзетная сям'я, яны сем гадоў таму пераехалі з Украіны і ўжо атрымалі беларускае грамадзянства. У іх востра стаіць пытанне з жыллём: калісьці яны прадалі набытую ў Оршы кватэру і перабраліся ў Віцебск, туліліся ўшасцярых у сямейным інтэрнаце, потым пераехалі ў палову набытага бацькамі дома, але вазіць малодшых у дзіцячы садок, а старэйшых — у школу праз увесь горад аказалася цяжка. Цяпер ужо падышла чарга на куплю кватэры ў мікраёне «Білева» з дзяржаўнай датацыяй, аднак на ўнёсак сям'і не хапае сродкаў. Пытанне вырашыў бы мацярынскі капітал на чацвёртае дзіця, якое нарадзілася тут, але сям'і яго не выдалі. У парадку выключэння будзем спрабаваць праз адпаведныя органы ўлады вырашыць пытанне па атрыманні капіталу з мэтай яго выкарыстання для куплі жылля.

Звярталіся грамадзяне з прычыны недахопу медыцынскага персаналу ў адной з гарадскіх паліклінік, што істотна запавольвае працэс абследавання. Прасілі дапамогі ў карэкціроўцы раскладу аўтобуса, на якім дабіраюцца рабочыя за межы горада. Прыходзілі па садзейнічанне ў добраўпарадкаванні прыдамовай тэрыторыі і адмежаванні пешаходнай зоны ад аўтамабіляў. Адзін мужчына ўнёс прапанову стварыць закон аб атэстацыі работнікаў, якія выконваюць будаўнічыя работы. У прыватнасці, прэтэнзія была звернута да ўстаноўшчыкаў вокнаў ПВХ з прыватных арганізацый, якія выконваюць працу няякасна, што прыводзіць да памяншэння тэрміну эксплуатацыі. Цяпер, дарэчы, такі закон знаходзіцца ў стадыі распрацоўкі.

Звярнулася жанчына са скаргай на непрыемны пах, які зыходзіць з ніжэйшай кватэры на працягу чатырох гадоў. Пры гэтым работнікі ЖЭУ ўжо праводзілі работы па замене вентыляцыі. Адзін мужчына прасіў парады ў вырашэнні пытання, з якім сутыкнуўся пры будаўніцтве ўласнага дома: яму прыйшоў падатак на суму, выдаткаваную на будаўніцтва, што на дзесяць тысяч долараў перавышае па яго падліках рэальную. Прычым пару гадоў таму, калі дом знаходзіўся ў стадыі 70-працэнтнай гатоўнасці, ён падпісаў дакумент з указаннем кошту дома, які вызначыла камісія. Вынік адзін — неабходна звяртацца ў незалежную экспертызу, якая пералічыць затрачаныя сродкі, і ў выпадку супадзення кошту з падлікамі гаспадара звяртацца ў суд.

— Якімі паўнамоцтвамі надзелены дэпутат і як часта вам у сваёй рабоце даводзіцца складаць дэпутацкія запыты?

— Дэпутат мае права звяртацца ў органы, у зоне кампетэнцыі якіх знаходзіцца вырашэнне ўзніклай праблемы. Як паказвае практыка, той жа самы дах, які цячэ доўгі час, мясцовае ЖЭУ адрамантуе больш аператыўна пасля звароту вышэйстаячага органа. Калі кіраўніцтва арганізацыі не ідзе насустрач добраахвотна, трэба вырашаць праблему праз юрыдычную прызму, аднак за маю дэпутацкую работу я не звяртаўся да афіцыйных запытаў. Варта разумець, што эфектыўная камунікацыя будуецца на жывых зносінах і ўспрымаецца лепш, чым на паперы. Мне, як біламу старшыні гарадскога выканаўчага камітэта, крыху лягчэй узаемадзейнічаць з нашымі мясцовымі органамі ўлады: многія кадры, якія працуюць сёння, пачыналі пад маім кіраўніцтвам, і сёння мы разам стараемся аператыўна вырашаць праблемы на карысць жыхароў горада.

У рабоце з органамі мясцовага самакіравання заўсёды спрабую данесці да кіраўнікоў простую ісціну: калі да цябе звярнуліся людзі з праблемай, якая не вырашыцца сама па сабе, неабходна аказаць садзейнічанне адразу — у адказ ты атрымліваеш ад грамадзян падзяку і выканальніцкі аўтарытэт. У адваротным выпадку ты ўсё роўна зробіш неабходную работу праз некаторы час, але давер з боку людзей будзе страчаны. Маленькіх праблем не бывае, здараюцца толькі сітуацыі, якія немагчыма вырашыць у рамках дзеючага заканадаўства з розных прычын. Напрыклад, і дагэтуль звяртаюцца грамадзяне, якія не паспелі прыватызаваць жыллё па чэках маёмасці. Сёння яны ўжо згубілі сваю каштоўнасць, час сышоў, і дапамагчы ў дадзенай сітуацыі нельга ніякім спосабам — у кожнай праблемы ёсць свой тэрмін вырашэння.

— Што з вашай выбарчай праграмы на сённяшні дзень ужо зроблена, а над чым яшчэ трэба працаваць?

— У сваёй рабоце я часта азіраюся на праграму, ацэньваю аб'ём выкананага і вызначаю месцы, на якія трэба звярнуць увагу. Сёння магу сказаць, што мы зрабілі нават крыху больш, чым было запланавана. Завершаны рамонт у школе № 35, за гэты год завершым рамонтныя работы і ў школе № 31, часткова праведзены работы ў яслях-садку № 67. Здадзены ў эксплуатацыю пасля капітальнага рамонту будынак гарадской цэнтральнай клінічнай бальніцы, адрамантаваны басейн у спарткомплексе «Камсамолец». Поўным ходам ідзе мадэрнізацыя гарадскіх сетак вонкавага асвятлення, шмат зроблена па замене ліфтаў у жылых дамах, асфальтаванне вуліц і дарог праводзіцца пастаянна. Паскорана завяршаюцца работы на аб'ектах, якія маюць агульнагарадское значэнне: падоўжаны праспект Будаўнікоў у мікраён «Білева», уведзены ў эксплуатацыю пасля рэканструкцыі пуцеправод «Полацкі», будаўніцтва лазнева-аздараўленчага комплексу па вуліцы Воінаў-Інтэрнацыяналістаў знаходзіцца ў стадыі завяршэння.

— Летась сумесна з Віцебскім райвыканкамам вы праводзілі работу па пошуку месца пахавання чырвонаармейца, санінструктара Карава Івана Ульянавіча, які загінуў пры вызваленні горада Віцебска ў чэрвені 1944 года. Раскажыце, чаму вы заняліся пошукам?

— Гэтая тэма вельмі важная, яна балючая не толькі для мяне, але і для ўсіх, чые сем'і закранула Вялікая Айчынная вайна. Да нас звярнуліся сваякі чырвонаармейца Карава, якія ўсё жыццё шукалі яго месца пахавання. Я ўспомніў, як раней мы, камсамольцы, займаліся ўвекавечаннем імёнаў загінулых у гады вайны і ўстаноўкай памятных таблічак на абеліскаў. Часта была блытаніна з месцам пахавання з прычыны занясення ў спісы загінулых іншай арміі. Віцебск вызвалялі дзве арміі — 39-я і 43-я, чырвонаармеец Іван Караў ваяваў у радах 39-й арміі. Праз архіўныя дакументы мы знайшлі, што ён пахаваны ў вёсцы Заронава Віцебскага раёна, аднак з тога боку нас вызваляла 43-я армія і пазл не складваўся. Аказалася, што ў Заронаве пахаваны яго поўны цёзка, і мы пачалі пошук у спісах 43-й арміі на ўсялякі выпадак. Так і здарылася, што па рассакрэчаных дакументах мы знайшлі яшчэ аднаго Карава Івана Ульянавіча, які загінуў у раёне вёскі Паўлючэнкі — гэта больш было падобна на праўду. Прыехалі на месца, але там не было ніякіх пахаванняў — у пасляваенны час іх перанеслі ў адну брацкую магілу ў вёсцы Гараднянскі Мох, дзе на магільнай пліце прозвішча байца не значылася. Па дакладзе камандзіра дывізіі, у якім было напісана, што Іван Ульянавіч загінуў каля вёскі Паўлючэнкі, мы канчаткова ўпэўніліся ў месцы пахавання. Сумесна з Віцебскім райвыканкамам занеслі на мемарыяльную пліту прозвішча, запрасілі ўнучак з Масквы і Казахстана, якія ўсё жыццё разам з бацькам шукалі месца спачыну свайго гераічнага дзеда. Сын чырвонаармейца хацеў пакланіцца магіле бацькі, але не паспеў — пайшоў з жыцця за месяц да паездкі. Аднак ён ведаў, што ў Беларусь абавязкова прыедуць яго дзеці і ўнукі.

Гэта генетычная памяць нашага народа, агульная трагедыя, якая аб'ядноўвае нацыянальнасці і краіны. Два мае дзяды прайшлі дарогамі вайны, адзін не вярнуўся, лічыўся зніклым без вестак, другі дайшоў да Кёнігсберга. Хацелася дапамагчы гэтым людзям, якія ўсё жыццё шукалі магілу. Слёзы на вачах нашчадкаў загінулых у тую вайну кожны раз запэўніваюць, што работа праведзена нездарма. І мы будзем яе працягваць, гэта абавязак жывых.

Аляксандра ГВОЗДЗЕВА, фота аўтара.

Центр Промышленной Оценки
• ОРГАНИЗАЦИЯ АУКЦИОНОВ
• ОЦЕНКА ВСЕХ ВИДОВ ИМУЩЕСТВА

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНЫХ ЭЛЕКТРОННЫХ ТОРГОВ

Организатор аукциона	ЗАО «Центр промышленной оценки», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1703
Продавец	ОАО «Белинвестбанк», г. Минск, пр-т Машерова, 29
Оператор ЭТП	ООО «ИПМ-Консалт оценка», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1703, оф. 4б, www.ipmtorgi.by

Предмет электронных торгов
Изолированные помещения (назначение – торговые помещения), расположенные по адресу: Минская обл., Минский р-н, Щомыслицкий с/с, район аг. Озерцо, Менковский тракт, 2

Лот, №	Наименование	Инв. номер	Общая площадь, кв. м	Начальная цена лота с НДС 20 %, бел. руб.
1	изолированное помещение № 450	600/D-64265	12,1	5 880,00
2	изолированное помещение № 440	600/D-64279	12,1	5 880,00
3	изолированное помещение № 441	600/D-64280	12,1	5 880,00
4	изолированное помещение № 436	600/D-64291	12,1	5 880,00
5	изолированное помещение № 437	600/D-64302	12,1	5 880,00
6	изолированное помещение № 438	600/D-64303	12,0	5 880,00
7	изолированное помещение № 439	600/D-64304	12,0	5 880,00
8	изолированное помещение № 435	600/D-64306	12,5	6 120,00
9	изолированное помещение № 443	600/D-64309	12,1	5 880,00
10	изолированное помещение № 442	600/D-64310	12,1	5 880,00
11	изолированное помещение № 681	600/D-64373	11,4	5 520,00
12	изолированное помещение № 549	600/D-64448	17,0	8 280,00
13	изолированное помещение № 572	600/D-64493	22,5	10 920,00
14	изолированное помещение № 663	600/D-64659	11,7	5 640,00
15	изолированное помещение № 617	600/D-64768	11,3	5 520,00
16	изолированное помещение № 618	600/D-64771	11,3	5 520,00

Обременение: договоры аренды помещений 435, 436, 437, 438, 439, 440, 441, 442, 443,572. Подробная информация у Продавца

Задаток 10 % от начальной цены предмета аукциона перечисляется на р/с BY47 BELB 3012 0028 5000 3022 6000 в ОАО «Банк БелВЭБ», БИК BELBBY2X, УНП 191021390, получатель платежа – ЗАО «Центр промышленной оценки»

Срок заключения договора купли-продажи: 10 рабочих дней после проведения аукциона

Условия оплаты предмета электронных торгов: победитель аукциона или единственный участник аукциона, согласившийся приобрести предмет аукциона по начальной цене, увеличенной на 5 % (далее – единственный участник аукциона), обязан произвести оплату в размере 100 % стоимости имущества не позднее **5** рабочих дней с момента заключения договора купли-продажи

Порядок проведения электронных торгов, критерии выявления победителя торгов, порядок оформления участия в торгах и результатов торгов установлен регламентом электронной торговой площадки «ИПМ-Торги», размещенным по адресу: www.ipmtorgi.by

Победитель электронных торгов либо единственный участник электронных торгов, согласившийся повысить начальную цену предмета электронных торгов на 5 %, обязан возместить затраты на организацию и проведение торгов и оплатить установленное вознаграждение в размере 0,6 % от цены продажи в течение 3 (трех) рабочих дней после проведения электронных торгов

Передача предмета аукциона победителю торгов (единственному участнику), заключившему договор купли-продажи, производится по акту приема-передачи в течение 5 (пяти) рабочих дней с момента полной оплаты стоимости имущества. Победителю торгов (единственному участнику) обратиться за государственной регистрацией перехода права собственности на недвижимое имущество после передачи ему имущества в установленном порядке. Расходы, связанные с организацией и проведением торгов, заключением договора купли-продажи, в том числе оплатой государственной пошлины, государственной регистрацией договора и перехода права собственности на недвижимое имущество, с удостоверением сделки, возлагаются на победителя аукциона (единственный участник аукциона), заключивший договор купли-продажи

Организатор аукциона имеет право снять предмет аукциона с торгов в любое время до объявления его проданным без объяснения причин снятия

Предыдущее извещение о проведении электронных торгов опубликовано в газете «Звязда» от 10.02.2023 г.

Дата и время начала и окончания электронных торгов: в 11.00 15.03.2023 до 12.00 15.03.2023.
Торги продлеваются на 10 минут с момента подачи ставки, в случае если ставка поступила менее чем за 10 минут до окончания торгов

Дата и время окончания приема заявок: по 13.03.2023 до 17.00 на ЭТП «ИПМ-Торги» по адресу: www.ipmtorgi.by

Контактные телефоны: +375 17-280-36-37; +375 29-317-95-42. E-mail: auction@cpo.by

Извещение об открытом аукционе по продаже не завершенного строительством жилого дома и земельного участка в частную собственность в г. Гродно 28 марта 2023 года

№ лота	Местонахождение земельного участка, его кадастровый номер	Площадь земельного участка (га)	Характеристика (описание) не завершенного строительством капитального строения	Сумма задатка, руб.
1	Гродненская область, г. Гродно, ул. Милевича, 10 (У-1565, микрорайон «Зарица-4»), 440100000003004468	0,1073	Не завершенное незаконсервированное капитальное строение. Площадь застройки 112 кв. м, степень готовности 12 %. Фундамент: монолитный бетонный свайный	5300

Ориентировочные расходы по подготовке документации для проведения аукциона: 241,44 руб.
Начальная цена предмета аукциона – 26 895,03 руб. (в том числе: начальная цена не завершенного строительством капитального строения – 5 284,81 руб.; земельного участка – 21 610,22 руб.)

Земельный участок предоставляется в частную собственность для строительства и обслуживания одноквартирного жилого дома. Назначение земельного участка в соответствии с единой классификацией назначения объектов недвижимого имущества: земельный участок для размещения объектов усадебной застройки (строительства и обслуживания жилого дома, обслуживания зарегистрированной организацией по государственной регистрации недвижимого имущества, прав на него и сделок с ним квартиры в блокированном жилом доме). Инженерные коммуникации на участке отсутствуют. Возможность подключения к внеплощадочным сетям водоснабжения, газоснабжения, электроснабжения и пр., и точки подключения определяются проектом. Земельный участок может иметь ограничения и обременения. Условия, предусмотренные в решении о формировании земельного участка для проведения аукциона и предоставлении его победителю аукциона либо единственному участнику несостоявшегося аукциона: внесение платы за предмет аукциона и возмещение затрат на организацию и проведение аукциона, в том числе расходов, связанных с изготовлением и предоставлением участникам документации, необходимой для его проведения в течение 10 рабочих дней; обращение за государственной регистрацией права на земельный участок в РУП «ГАГРЗК» в двухмесячный срок после утверждения протокола о результатах аукциона либо признания аукциона несостоявшимся; в установленный срок продолжить строительство жилого дома. Затраты на организацию и проведение аукциона рассчитываются исходя из фактических затрат и доводятся до сведения участников аукциона до его начала при заключительной регистрации под роспись. Для участия в аукционе необходимо: внести задаток в указанном размере, перечисляемый на расчетный счет BY24 AKBB 3012 0000 4181 0400 0000 Гродненское областное управление № 400 ОАО «АСБ Беларусбанк», г. Гродно, БИК AKBBBY2X, УНП 590727594, код – назначения платежа 40901, получатель – коммунальное унитарное предприятие по оказанию услуг «Гродненский центр недвижимости», задаток вносится в белорусских рублях в сумме согласно настоящему извещению; представить в коммунальное унитарное предприятие по оказанию услуг «Гродненский центр недвижимости» следующие документы: заявление на участие в аукционе установленной формы; документ, подтверждающий внесение суммы задатка; подписанное соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона (в двух экземплярах) установленной формы; дополнительно представляются: гражданином – копия документа, содержащего его идентификационные сведения, без нотариального засвидетельствования; представителем гражданина – нотариально удостоверенная доверенность; представителем юридического лица РБ – доверенность, выданная юрлицом, документ, подтверждающий полномочия должностного лица, копии документов, подтверждающих государственную регистрацию юридического лица, без нотариального засвидетельствования, документ с указанием банковских реквизитов юридического лица. При подаче документов на участие в аукционе граждане Республики Беларусь предъявляют паспорт гражданина Республики Беларусь, а представители граждан – документ, удостоверяющий личность.

Организатор аукциона: коммунальное унитарное предприятие по оказанию услуг «Гродненский центр недвижимости».

Аукцион состоится 28 марта 2023 года в 12.00 по адресу: г. Гродно, пл. Ленина, 2/1 (актовый зал). Прием документов осуществляется по адресу: г. Гродно, пл. Ленина, 2/1, кабинет № 117, с 27 февраля по 22 марта 2023 года включительно в рабочие дни с 08.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00.

Аукцион проводится в соответствии с Положением «О порядке продажи не завершенных строительством незаконсервированных жилых домов, дач с публичных торгов», утвержденным постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 23.03.2018 г. № 220. Торги в отношении каждого земельного участка проводятся при условии наличия двух или более участников. Победителем торгов по каждому предмету аукциона признается участник, предложивший наиболее высокую цену. Осмотр земельного участка на местности производится желающими самостоятельно в удобное для них время.

Контактные телефоны: +375 (152) 626055, 626056; http://gcn.by, telegram-канал: https://t.me/grodno_cn

Открытое акционерное общество

«СТРОИТЕЛЬНЫЙ ТРЕСТ № 4»

сообщает, что 31 марта 2023 года в 11.00 состоится годовое общее собрание акционеров в актовом зале по адресу: г. Минск, ул. Коммунистическая, 17.

ПОВЕСТКА ДНЯ

1. Об итогах финансово-хозяйственной деятельности Общества за 2022 год и основных направлениях развития Общества на 2023 год.
2. О работе наблюдательного совета в 2022 году. Оценка деятельности генерального директора Общества наблюдательным советом.
3. О результатах проверки ревизионной комиссией финансово-хозяйственной деятельности Общества за 2022 год.
4. О результатах аудиторской проверки финансово-хозяйственной деятельности Общества за 2022 год. Утверждение годового отчета, годовой бухгалтерской (финансовой) отчетности Общества.
5. Об утверждении порядка распределения прибыли, остающейся в распоряжении Общества за 2022 год. О выплате дивидендов за 2022 год.
6. Об утверждении порядка распределения прибыли, остающейся в распоряжении Общества, на 2023 год и первый квартал 2024 года. Периодичность выплаты дивидендов за 2023 год.
7. Об избрании членов наблюдательного совета и ревизионной комиссии Общества.
8. О вознаграждении членов наблюдательного совета и ревизионной комиссии Общества.
9. О внесении изменений и дополнений в Устав ОАО «СТРОЙТРЕСТ № 4».
10. О внесении изменений и дополнений в Положение о наблюдательном совете ОАО «СТРОЙТРЕСТ № 4».

Время и место ознакомления лиц, имеющих право на участие в общем собрании акционеров, с материалами по вопросам повестки дня собрания: с 10 марта 2023 года по месту нахождения Общества: г. Минск, ул. Коммунистическая, 17, каб. 310 с 10.00 до 17.00 в рабочие дни, в день проведения собрания – с 09.00 до 10.00.

Список лиц, имеющих право на участие в собрании, будет составлен на основании реестра владельцев ценных бумаг, сформированного на 10 марта 2023 года.

Время регистрации участников собрания: в день проведения собрания с 10.00 до 10.45 для акционеров Общества по предоставлению паспорта, для представителя акционера – по предъявлении паспорта и доверенности.

Телефон для справок +375 17 334 33 64

УНП 100055368

Наблюдательный совет.

ЗАО «БелБанкротАукцион»,

организатор торгов по продаже имущества **УП «Пинская СПМК-5»** (УНП 200111234), объявляет о проведении **14.03.2023 г.** с 9.00 до 16.00 на электронной торговой площадке bankrottorg.by электронных торгов в форме аукциона

Перечень предметов торгов публично размещен по ссылке: https://bankrottorg.by/wp-content/uploads/2023/02/spisok-imushhestvapmk.pdf

Ознакомиться с предметом торгов можно в рабочее время, предварительно связавшись с контактным лицом по тел. +375296569865, Виктор.

Продавец: УП «Пинская СПМК-5».

Организатор торгов: ЗАО «БелБанкротАукцион», 220015, г. Минск, ул. Гурского, д. 22б, комн. 501; +375296083100; contact@bankrottorg.by.

Для участия в торгах необходимо уплатить задаток в размере 10 % от начальной стоимости лота не позднее **13.03.2023** на р/с BY16 UNBS 3012 0116 4010 0000 8933, в ЗАО «БСБ Банк», БИК UNBSBY2X, УНП 193417684, получатель – ЗАО «БелБанкротАукцион». Назначение платежа: задаток за участие в торгах по лоту № (номер лота).

Заявления на участие в торгах принимаются с 9.00 **27.02.2023** по 17.00 **13.03.2023** на bankrottorg.by. К заявке на участие в торгах прилагаются (для юридических лиц) и направляются в отсканированном виде, по адресу: contact@bankrottorg.by следующие документы:

- свидетельство о государственной регистрации юр. лица (ИП);
- устав юридического лица;
- решение высшего органа управления юридического лица об участии в торгах, о заключении договора купли-продажи предмета электронных торгов, по итогам их проведения;
- для физических лиц: 31, 32, 33 стр. паспорта.

Организатор торгов может отказаться от проведения торгов не позднее чем за 5 дней до даты проведения торгов.

Оформление участия в торгах в соответствии с регламентом ЭТП.

Победителем торгов признается лицо, предложившее наивысшую цену за предмет торгов.

Оформление результатов торгов в соответствии с регламентом ЭТП в день проведения торгов.

В случае признания торгов несостоявшимися предмет торгов может быть продан единственному участнику, подавшему заявление на участие в торгах (претендент на покупку), при его согласии, по начальной цене, увеличенной на 5 %.

Затраты на организацию и проведение электронных торгов составили: за размещение объявления о проведении торгов в базе данных ЕГРСБ 120,00 бел. руб., возмещение за оценку по лотам №№ 1–11 – 3777,67 бел. руб. пропорционально по каждому лоту, возмещение за оценку по лоту № 12 – 84,26 бел. руб., стоимость размещения объявления в газете «Звязда» согласно счету-фактуре, аукционный сбор по лотам №№ 1, 7 – 5 % от цены реализации имущества без учета НДС (НДС 20 %), по лотам №№ 9, 10 – 3 % от цены реализации имущества без учета НДС (НДС 20 %), по лотам №№ 8, 11 – 2 % от цены реализации имущества без учета НДС (НДС 20 %), по лоту № 12 – 7 % от цены реализации имущества без учета НДС (НДС 20 %).

Срок подписания договора купли-продажи: в течение 10 календарных дней со дня проведения аукциона.

Срок оплаты по договору купли-продажи: в течение 30 календарных дней с даты проведения электронных торгов.

ООО «Деловая оценка» (организатор аукциона) по поручению ОАО «Табаквинторг» (продавец) извещает о проведении 15 марта 2023 года повторного открытого аукциона по продаже имущества в 12.00 по адресу: г. Гомель, ул. Жарковского, д. 24, каб. 3-2

ЛОТ № 1: изолированное помещение (назначение – торговое помещение, наименование – магазин) с инв. № 350/D-126579, общей площадью 1025,2 м², расположенное на земельном участке с кадастровым номером 340165500001000005 площадью 0,1361 га (доля в праве 13/50) по адресу: Гомельская область, г. Гомель, ул. Беляева, 5-65.

Начальная цена продажи с НДС: **1 261 800,00** бел. руб.
Задаток (10 %) с НДС: **126 180,00** бел. руб.

Обременение: заключен договор аренды от 27.04.2022 г. № 59 с ООО «ЕВРОТОРГ» на срок до 26.04.2027 г.

Продавец: ОАО «Табаквинторг», г. Гомель, ул. Могилевская, 1а. Конт. тел.: +375-44-599-02-90, +375-232-25-26-46.

Шаг аукциона – 5 % от предыдущей названной аукционистом цены продажи предмета аукциона.

Для участия в аукционе необходимо:

1. Оплатить задаток на расчетный счет **Продавца ОАО «Табаквинторг»: р/с BY44PJCB30124055581000000933 в ОАО «Приорбанк» (г. Гомель, ул. Красноармейская, 3а), БИК PJCBBY2X, УНП 400078357.**

2. Подать заявление организатору аукциона по установленной форме с приложением необходимых документов по адресу: г. Гомель, ул. Жарковского, д. 24, каб. 3-2, в рабочие дни с **10.00 до 13.00** и **14.00 до 17.00** от даты опубликования настоящего извещения.

Прием заявлений заканчивается 14.03.2023 г. в 16.00.

Порядок участия и проведения аукциона с перечнем необходимых документов опубликован на сайте www.deloocenka.by.

Организатор аукциона вправе отказаться от проведения аукциона в любое время, но не позднее чем за 3 (три) дня до его проведения.

Единственный участник имеет право приобрести лот с шагом 5 %. Победителем торгов будет признан участник, предложивший более высокую цену. Лицо, являющееся победителем торгов, обязано: подписать протокол о результатах аукциона; заключить договор купли-продажи в течение **10 (десяти)** календарных дней с момента подписания протокола; стоимость должна быть выплачена в следующем порядке: **20 %** от стоимости в течение **15 календарных дней** со дня заключения договора купли-продажи; **30 %** от стоимости в течение **30 календарных дней** со дня заключения договора купли-продажи; **50 %** от стоимости в течение **45 календарных дней** со дня заключения договора купли-продажи; возместить затраты на организацию и проведение аукциона и оплатить вознаграждение организатору торгов в размере 1,0% в течение **5 (пяти) рабочих дней** с момента подписания протокола. Задатки, уплаченные участниками аукциона, ставшими победителями, будут учтены в счет окончательной стоимости предмета оценки. Проводится аукцион в соответствии с Положением Общества с ограниченной ответственностью «Деловая оценка» о порядке организации и проведения аукционов по продаже имущества и права на заключение договоров аренды нежилых помещений (их части).

Конт. тел. организатора аукциона: +375 (232) 34-62-36, +375 (44) 750-40-03, +375 (29) 303-30-62.

ООО «СпецРеализация»

объявляет о проведении вторых повторных открытых торгов в форме аукциона по продаже имущества ликвидируемого юридического лица – СООО «ЭКОАРК»

(УНП 790685799, Могилевская область, Осиповичский район, с/с Протасевичский, в/г Верейцы, 4в/98).

***Дата и время проведения торгов*: 07 марта 2023 года**. Начало – 10.00. Заявки принимаются с 25 февраля 2023 года по 06 марта 2023 года.

Место проведения торгов: Минск, п-т Победителей, 31-1, конференц-зал ОАО «Гостиница Планета».

Организатор торгов: ООО «СпецРеализация» (УНП 691842036, Минская обл., Минский р-н, Новодворский с/с, д. Большое Стиклево, д. 40, корп. 2, пом. 23, каб. 23-5), тел. 8 (029) 684-71-76.

***Продавец:* СООО «ЭКОАРК» (УНП 790685799)** в лице ликвидатора – директора ООО «Юридическое агентство «КлеверКонсалт» Колыско А.А.

Шаг торгов – 5 %. Задаток – 2 %.

Подробная информация об имуществе, условиях торгов и порядке проведения размещена на интернет-сайте http://www.specrealization.by. Контактный телефон для осмотра лота в рабочее время (с 9.00 до 17.00) +375296847176.

Сведения о предыдущих торгах:
РИУ «Издательский дом «Звязда», номер газеты 247 (29869) за 16.12.2022;
РИУ «Издательский дом «Звязда», номер газеты 27 (29907) за 10.02.2023.

ПРАВІЛЫ ПРАВЯДЗЕННЯ РЭКЛАМНАЙ ГУЛЬНІ

«СА «ЗВЯЗДОЮ» — СПАДРУЧНЕЙ!»

I. АГУЛЬНЫЯ ПАЛАЖЭННІ

1. Рэкламная гульня пад назвай «Са «Звяздою» — спадручней!» (далей — Гульня) праводзіцца на тэрыторыі Рэспублікі Беларусь у адпаведнасці з гэтымі Правіламі тэрмінам з 1 сакавіка 2023 года да 30 чэрвеня 2023 года ўключна з мэтай стымулявання росту падпіскі на газету «Звязда» на другі квартал ці першае паўгоддзе 2023 года.

2. Арганізатар Гульні — рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда» (далей — Установа), месца знаходжання: 220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10А, УНП 100155376.

II. ПРЫЗАВЫ ФОНД ГУЛЬНІ

3. Прызавы фонд рэкламнай гульні «Са «Звяздою» — спадручней!» сфарміраваны за кошт маёмасці арганізатара гульні — рэдакцыйна-выдавецкай установы «Выдавецкі дом «Звязда» — і складаецца з наступных рэчаў:

№ п/п	Назва	Колькасць (шт.)	Цана за шт. з ПДВ, руб. кап.	Усяго з ПДВ, руб. кап.
1	Вертыкальны пыласос Deerma DX700S (далей — суперпрыз)	1	132,90	132,90
2	Прас Holt HT-IF-010 (зялёны) (далей — прыз)	7	50,975	356,83

УСЯГО прызавы фонд рэкламнай гульні «Са «Звяздою» — спадручней!» складае — 489,73 (чатырыста восемдзесяць дзевяць) рублёў 73 капейкі.

III. УМОВЫ ЎДЗЕЛУ Ў ГУЛЬНІ

4. Рэкламная гульня «Са «Звяздою» — спадручней!» праводзіцца з мэтай стымулявання росту падпіскі на газету «Звязда» на другі квартал ці першае паўгоддзе 2023 года.

5. Удзельнікам Гульні можа быць любы грамадзянін Рэспублікі Беларусь, які пастаянна пражывае на яе тэрыторыі і які аформіў і аплаціў падпіску на газету «Звязда» на другі квартал ці першае паўгоддзе 2023 года.

6. Падставай для ўдзелу ў Гульні з'яўляецца дасланая падпісчыкам на адрас Установы ў перыяд з 1 сакавіка 2023 года да 12 красавіка 2023 года выразаная з газеты або з дадатковага ўкладыша запоўненая картка ўдзельніка — падпісчыка «Звязды», якая змяшчаецца ў газеце не менш чым раз на тыдзень у перыяд з 1 сакавіка да 12 красавіка 2023 года.

7. Адзін падпісчык можа даслаць толькі адну картку ўдзельніка. Падпісчык, які даслаў больш за адну картку ўдзельніка, выключаецца з Гульні.

8. Карткі ўдзельніка, наклееныя на паперу ці плёнку, адксеракапіраваныя або тыя, якія паступілі Установе пасля 20 красавіка 2023 года па паштовым штэмпелі атрымання, да ўдзелу ў Гульні не прымаюцца.

IV. СКЛАД КАМІСІІ ПА ПРАВЯДЗЕННІ ГУЛЬНІ

9. Для правядзення Гульні Установа стварае камісію па правядзенні рэкламнай гульні (далей — Камісія) у наступным складзе:

Крачава Наталля Ільінічна — намеснік дырэктара рэдакцыйна-выдавецкай установы Выдавецкі дом «Звязда» — старшыня Камісіі.

Члены Камісіі:

Южык Жанна Міхайлаўна — галоўны таваразнавец РУП «Белдрук»;

Ганцарэвіч Святлана Міхайлаўна — загадчык аддзела рэалізацыі рэдакцыйна-выдавецкай установы Выдавецкі дом «Звязда»;

Доўнар Валянціна Аркадзеўна — рэдактар аддзела рэдакцыі газеты «Звязда» рэдакцыйна-выдавецкай установы Выдавецкі дом «Звязда»;

Брашко Алег Мікалаевіч — загадчык адміністрацыйна-гаспадарчага сектара рэдакцыйна-выдавецкай установы Выдавецкі дом «Звязда».

10. Асобы, якія ўваходзяць у склад Камісіі, не могуць быць удзельнікамі гэтай Гульні.

V. ПАРАДАК РОЗЫГРЫШУ ПРЫЗОЎ. ПАВЕДАМЛЕННЕ ПЕРАМОЖЦАМ

11. Розыгрыш прызоў ажыццяўляецца на пасяджэнні Камісіі 21 красавіка 2023 года ў 12 гадзін у памяшканні Установы па адрасе: 220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10А.

12. Перад пачаткам розыгрышу карткі ўдзельнікаў сартуюцца па абласцях і горадзе Мінску, змяшчаюцца ў асобныя прасторныя скрыні і старанна перамешваюцца.

13. Асобна для кожнай вобласці і для горада Мінска разыгрываецца сем прызоў (па адным для кожнага).

Затым усе карткі змяшчаюцца ў адну скрыню, перамешваюцца, і сярод удзельнікаў разыгрываецца суперпрыз.

14. Пераможцам Гульні, які выйграў прыз (суперпрыз), лічыцца ўдзельнік, чыё прозвішча напісана на дасланай ім картцы ўдзельніка, якую пры розыгрышы кожнага асобнага прыза выцягне выпадковым чынам са скрыні хто-небудзь з запрошаных удзельнікаў Гульні, прадстаўнікоў незалежных арганізацый або члены Камісіі. На кожнай такой картцы ўдзельніка надпісваецца выйграны прыз і распісваюцца члены Камісіі.

15. Вынікі розыгрышу прызоў афармляюцца пратаколам і публікуюцца да 29 красавіка 2023 года ўключна ў газеце «Звязда».

Установа ў тэрмін да 29 красавіка 2023 года дасылае пераможцам паведамленне аб выйграным прызе заказным пісьмом з указаннем тэрміну яго атрымання.

VI. МЕСЦА, ПАРАДАК І ТЭРМІН ВЫДАЧЫ ПРЫЗОЎ

16. Умовай выдачы прызоў і суперпрыза з'яўляецца прад'яўленне пераможцам пашпарта або дакумента, які пацвярджае асобу, і арыгінала абанемента або квітанцыі аб падпісцы на газету «Звязда» на другі квартал ці першае паўгоддзе 2023 года.

Пры звяртанні па атрыманне прыза або суперпрыза прадстаўніка пераможцы ён павінен прад'явіць даверанасць на атрыманне прыза або суперпрыза, пашпарт і арыгінал абанемента або квітанцыі аб падпісцы на газету «Звязда» на другі квартал ці першае паўгоддзе 2023 года.

17. Адсутнасць у пераможцы, які выйграў прыз або суперпрыз, абанемента або квітанцыі аб падпісцы на газету «Звязда» на другі квартал ці першае паўгоддзе 2023 года з'яўляецца падставай для адмовы ў выдачы яму прыза або суперпрыза ў сувязі з тым, што ён не адпавядае патрабаванням, якія прад'яўляюцца да ўдзельніка Гульні пунктам 5 гэтых Правілаў.

18. Прызы і суперпрыз выдаюцца пераможцам у тэрмін да 30 чэрвеня 2023 года ў памяшканні ўстановы па адрасе: г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10А, з 9.00 да 13.00 і з 14.00 да 17.00, з панядзелка да суботы (выдачу ў суботу неабходна ўзгадніць з арганізатарам Гульні па тэлефонах: (017) 271 81 53, 311 17 40 для атрымання прапускных дакументаў). Расходы, звязаныя з прыездам пераможцаў па атрыманне прыза або суперпрыза, установа не аплачвае.

19. Выплата грашовага эквіваленту кошту рэчавага прыза або замена яго на іншы прыз не дапускаецца.

20. Пасля 30 чэрвеня 2023 года выдача прызоў спыняецца і прэтэнзіі ўдзельнікаў не прымаюцца.

VII. ЗАКЛЮЧНЫЯ ПАЛАЖЭННІ

21. Пераможцы Гульні нясуць адказнасць за прадстаўленне падатковай справаздачнасці і за выплату ўсіх падаткаў, якія прадугледжаны дзейным заканадаўствам Рэспублікі Беларусь у сувязі з атрыманнем прызоў.

22. Пераможцы Гульні і іх сваякі згаджаюцца з тым, што іх імёны, прозвішчы, імёны па бацьку, фатаграфіі, лісты і інтэрв'ю могуць быць выкарыстаны Установай у любых рэкламных і/або інфармацыйных матэрыялах, якія звязаны з Гульнёй. Яны таксама згаджаюцца даваць інтэрв'ю і здымацца для рэкламных матэрыялаў у сувязі з Гульнёй без выплаты якога-небудзь дадатковага ўзнагароджання. Усе правы на такія публікацыі належаць Установе.

23. Правілы правядзення рэкламнай гульні «Са «Звяздою» — спадручней!» да пачатку рэкламнай гульні будуць апублікаваны сумесна з рэквізітамі іх дзяржаўнай рэгістрацыі ў газеце «Звязда».

24. Даведкі, якія датычацца гэтай Гульні, можна атрымаць па тэлефонах: (017) 271 81 53, 311 17 40.

Пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі № 4288 ад 15.02.2023 г. выдадзена Міністэрствам антыманапольнага рэгулявання і гандлю Рэспублікі Беларусь.

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНЫХ ТОРГОВ В ФОРМЕ ОТКРЫТОГО АУКЦИОНА

Организатор: государственное предприятие «Витебский областной центр маркетинга», г. Витебск, проезд Гоголя, 5, тел.: 8 (0212) 24-63-12, 8 (029) 510-07-63.

Продавец: открытое акционерное общество «Мостовдрев» 231592, Гродненская область, Мостовский район, г. Мосты, ул. Советская, д. 38, тел.: +375 1515 6-46-15, +375 29 283-72-19.

Лот № 1. Капитальное строение с инв. № 250/С-38734 площадью 99,3 кв. м. по адресу: Витебская обл., Полоцкий р-н, г. Полоцк, ул. Криничная, 2а, наименование – здание проходной, назначение – здание административно-хозяйственное, составные части и принадлежности: ворота (2 ед.), калитка, ограждение (деревянное сплошное на деревянных столбах, высота – 2,8 м, 2,0 м и 2,3 м), ограждение (деревянное сплошное на железобетонных столбах, высота – 2,0 м). Капитальное строение с инв. № 250/С-38735 площадью 2573,9 кв. м по адресу: Витебская обл., Полоцкий р-н, г. Полоцк, ул. Криничная, 2А/1, наименование – здание обработки щитовых деталей, назначение – здание специализированное для обработки древесины и производства изделий из дерева, включая мебель, составные части и принадлежности: 4 пристройки, тамбур, рампа. Капитальные строения находятся на земельном участке с кадастровым № 243500000006000478 площадью 3,6538 га по адресу: Витебская обл., Полоцкий р-н, г. Полоцк, ул. Криничная, 2а (право постоянного пользования), целевое назначение земельного участка: использование под производственную базу.

Нач. цена: 100 040,00 бел. руб. без учета НДС. **Задаток:** 10 004,00 бел. руб.

Дата, время и место проведения повторного аукциона: 14.03.2023 в 12.00 по адресу: г. Витебск, проезд Гоголя, 5, в ККУП «Витебский областной центр маркетинга». Срок внесения задатков и приема документов: с 27.02.2023 с 08.30 по 13.03.2023 до 17.30.

Заявления на участие в аукционе со всеми необходимыми документами принимаются в рабочие дни с 8.30 до 17.30 по адресу: г. Витебск, проезд Гоголя, д. 5 в ККУП «Витебский областной центр маркетинга». Задаток перечисляется на р/с ККУП «Витебский областной центр маркетинга» № BY93MTBK 30120001093300066782 ЗАО «МТБанк» г. Минск, БИК MTBKBY22, УНП 390477566, код операции 40901.

Ранее опубликованное извещение: газета «Звязда» 24.11.2022, 10.01.2023, 31.01.2023.

Условия повторного аукциона: в течение 10 раб. дней со дня проведения аукциона возместить затраты на организацию и проведение аукциона, в т. ч. расходы, связанные с изготовлением и предоставлением участникам документации, необходимой для проведения аукциона на р/с, указанный в протоколе аукциона; расходы по проведению независимой оценки предмета аукциона; подписать договор купли-продажи в течение 11 рабочих дней со дня проведения аукциона; оплатить предмет аукциона в порядке и сроки, установленные договором купли-продажи; оплатить НДС в размере 20 % сверх цены продажи предмета аукциона. Расходы по проведению независимой оценки по лоту №1 составляют 620,00 бел. руб. с НДС.

Повторный аукцион проводится в порядке, установленном постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 12.07.2013 № 609. Лица, желающие участвовать в аукционе, обязаны подать организатору аукциона заявление на участие в аукционе, подписать соглашение установленной формы с приложением документов: документ, подтверждающий внесение суммы задатка на р/счет, указанный в извещении, с отметкой банка; юр. лицом или индивидуальным предпринимателем РБ – копия документа, подтверждающего гос. регистрацию юр. лица или индивидуального предпринимателя, без нотариального засвидетельствования; иностранным юр. лицом – легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписка из торгового реестра страны учреждения (выписка должна быть произведена не ранее шести месяцев до подачи заявления на участие в торгах) либо иное эквивалентное доказательство юр. статуса в соответствии с законодательством страны учреждения с нотариально засвидетельствованным переводом на белорусский или русский язык; представителем юр. лица РБ – доверенность, выданная в установленном законодательством порядке (кроме случаев, когда юр. лицо представляет его руководитель); представителем гражданина или индивидуального предпринимателя РБ – нотариально удостоверенная доверенность; представителем иностранного юр. лица, иностранного физ. лица – доверенность, легализованная в установленном законодательством порядке, с нотариально засвидетельствованным переводом на белорусский или русский язык. При подаче документов заявитель (его представитель) предъявляет документ, удостоверяющий личность, руководитель юр. лица – также документ, подтверждающий его полномочия. Организатор аукциона вправе в любое время, но не позднее, чем за 3 дня до даты проведения аукциона, отказаться от проведения аукциона.

Доп. информацию можно получить по тел.: (0212) 24-63-12, (029) 510-07-63, e-mail: vcm74@mail.ru, www.marketvit.by. Ознакомиться с предметом торгов можно в рабочие дни по предварительному согласованию с Продавцом по тел.: Бельский Александр Сергеевич, конт. тел. +375 29 217 55 60.

Уважаемые акционеры ОАО «Элегант»!

Очередное общее собрание акционеров ОАО «Элегант» состоится 28 марта 2023 года в 14.00, регистрация акционеров с 13.00 по 13.45 по адресу: г. Жодино, пр-т Ленина, 22 ОАО «Элегант», бухгалтерия.

Повестка дня

1. Об итогах финансово-хозяйственной деятельности Общества в 2022 году и основных направлениях деятельности Общества на 2023 год.
2. О результатах аудиторской проверки и проверки ревизионной комиссией финансово-хозяйственной деятельности Общества за 2022 год.
3. Утверждение годового отчета и бухгалтерского баланса Общества за 2022 год, отчета о прибылях и убытках за 2022 год.
4. Утверждение порядка распределения прибыли, остающейся в распоряжении предприятия за 2022 год.
5. Утверждение плана распределения прибыли, остающейся в распоряжении предприятия на 2023 год.
6. Об утверждении прочих расходов за счет прибыли 2022 года, в т. ч. списание кредиторской и дебиторской задолженностей с истекшим сроком исковой давности.
7. О вознаграждении членов наблюдательного совета и ревизионной комиссии.
8. Избрание членов наблюдательного совета и ревизионной комиссии.
9. О решениях, принятых наблюдательным советом Общества.

Список акционеров для участия в собрании будет составлен согласно реестру владельцев ценных бумаг эмитента по состоянию на 01 марта 2023 года.

С материалами, подготовленными к собранию, можно ознакомиться с 9.00 до 13.00, начиная с 06 марта 2023 г. по адресу: г. Жодино, пр-т Ленина, 22, бухгалтерия, в день проведения собрания – по месту его проведения.

Справки по телефону (01775) 6-80-74.

Для регистрации при себе иметь следующие документы: акционеру общества – паспорт, представителю акционера – паспорт и доверенность.

УНН 600039318

Наблюдательный совет.

Извещение о проведении 28 марта 2023 года торгов с условиями по продаже имущества, принадлежащего ОАО «Белстройматериалы»

Предмет торгов
Капитальное строение с инв. № в ЕГРНИ 500/С-34619 общей площадью 337,4 кв. м (наименование: здание физкультурно-оздоровительного комплекса; назначение: здание специализированное физкультурно-оздоровительного и спортивного назначения; составные части и принадлежности: литер а – проезд; литер б – ограждение железобетонное; литер в – бордюр; литер г – дорожка; литер д – ограждение металлическое; литер е – калитка; литер ж – ограждение металлическое; литер и – ворота)
Сведения о земельном участке: площадь – 0,2365 га, кадастровый номер – 500000000004005364
Местонахождение: г. Минск, ул. Бабушкина, 48/3
Начальная цена: 496 594,80 бел. руб. с учетом НДС
Сумма задатка: 49 600,00 бел. руб.

Продавец имущества: ОАО «Белстройматериалы», пр-т Партизанский, 99а, 220021, г. Минск, тел. (017) 365-32-96.

Организатор торгов: государственное предприятие «МГЦН», ул. К. Маркса, 39, к. 10, 220030, г. Минск, тел. (017) 363-25-62.

Условие торгов: победитель торгов (покупатель) оплачивает вознаграждение за организацию и проведение торгов, включающее затраты на организацию и проведение результативного аукциона, в размере 1 процента от цены продажи предмета торгов, указанной в протоколе о результатах торгов, в течение 3 рабочих дней со дня проведения торгов.

Торги проводятся в соответствии со ст.ст. 417, 418 Гражданского кодекса Республики Беларусь и порядком проведения аукциона, утвержденным организатором торгов.

К участию в торгах допускаются юридические и физические лица, внесшие задаток и заключившие соглашение с организатором торгов о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона по соответствующему предмету торгов, а также представившие организатору торгов следующие документы:

заявление на участие в аукционе (по форме, установленной организатором торгов); заявление об ознакомлении с документами, продаваемым имуществом, порядком проведения аукциона (по форме, установленной организатором торгов); копию свидетельства о регистрации (для юридических лиц и индивидуальных предпринимателей); копию устава (для юридических лиц); копию платежного документа о внесении задатка; документы, подтверждающие полномочия представителя юридического (физического) лица, а также при необходимости иные документы в соответствии с порядком проведения аукциона.

Задаток перечисляется в срок, установленный для приема документов на участие в аукционе, на расчетный счет государственного предприятия «МГЦН» № BY15 BLBB 3012 0190 3985 8300 1001 в ОАО «Белинвестбанк», центр банковских услуг № 527, г. Минск, БИК BLBBBY2X, УНП получателя – 190398583, кодификатор назначения платежа – 40901.

Торги проходят в форме открытого аукциона с условиями на повышение начальной цены. Торги проводит аукционист, определенный организатором торгов. В процессе торгов начальная цена повышается аукционистом до тех пор, пока только один участник согласится приобрести предмет торгов. Данный участник объявляется победителем торгов, а наивысшая цена (цена продажи) фиксируется в протоколе о результатах торгов и включает НДС. В ходе торгов участники могут предлагать свою цену за продаваемое имущество в соответствии с порядком проведения аукциона.

В случае если торги признаны несостоявшимися в силу того, что заявление на участие в них подано только одним участником или для участия в них явился только один участник, предмет торгов продается этому участнику (покупателю) при его согласии по начальной цене, увеличенной на пять процентов.

Договор купли-продажи между продавцом и победителем торгов (покупателем) заключается после предъявления копии платежных документов о перечислении суммы вознаграждения за организацию и проведение торгов и подписывается в течение 2 рабочих дней со дня проведения торгов.

Оплата стоимости приобретенного имущества с учетом НДС осуществляется победителем торгов (покупателем) в течение 10 рабочих дней после заключения договора купли-продажи.

Торги проводятся **28 марта 2023 года** в 10.00 по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, каб. 7 (зал аукционов). Прием документов, а также консультации по вопросам участия в торгах осуществляются **с 27.02.2023 по 24.03.2023** включительно в рабочие дни с 09.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00 (по пятницам – до 16.45) по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, каб. 6. По вопросу осмотра объекта следует обращаться по телефонам: (017) 272-55-57, (029) 302-68-86.

Телефоны для справок:
(017) 365-48-36 (государственное предприятие «МГЦН»);
(017) 240-35-94, (029) 685-19-65 (ОАО «Белстройматериалы»).

УНП 300007839

Информация о формировании реестра владельцев ценных бумаг

Полное наименование и местонахождение акционерного общества: **открытое акционерное общество «Лукомльэнергомонтаж»,** 211162, г. Новолукомль, Лукомльское шоссе, 8, Витебская область, Чашникский район.

Наименование уполномоченного органа акционерного общества и дата принятия им решения, в соответствии с которым осуществляется формирование реестра акционеров: Наблюдательный совет, 20 февраля 2023 года.

Дата, на которую осуществляется формирование реестра акционеров: 01 марта 2023 года.

О формировании реестра владельцев ценных бумаг

Полное наименование и местонахождение акционерного общества	**ОАО «Элегант»** Минская область, г. Жодино, пр. Ленина, 22
Наименование уполномоченного органа акционерного общества и дата принятия им решения, в соответствии с которым осуществляется формирование реестра акционеров	Наблюдательный совет ОАО «Элегант». Протокол заседания № 22 от 26.01.2022 года
Дата, на которую осуществляется формирование реестра акционеров	**01 марта 2023 года**

УНН 600039318

Мы разам — Беларусь!

Краіна моцная рэгіёнамі: Мінскай вобласці — 85!

РОСТ ДАБРАБЫТУ, КАМФОРТНАЕ ЖЫЦЦЁ, НОВЫЯ РАБОЧЫЯ МЕСЦЫ

Што яшчэ прадугледжана для жыхароў Міншчыны да канца пяцігодкі

15 студзеня Міншчына адсвяткавала 85 гадоў з дня стварэння. Гэта цэнтральны рэгіён не толькі па геаграфічным размяшчэнні, але і па набытках у скарбонку дзяржавы. Мінская вобласць — лідар у аграпрамысловым комплексе. На яе тэрыторыі знаходзяцца такія гіганты індустрыі, як «Беларуськалій», «БелАЗ», прадукцыю якіх ведаюць далёка за межамі краіны. Тут створаны Кітайска-Беларускі індустрыяльны парк «Вялікі камень», дзейнасць якога з кожным годам набірае абароты. Славіцца вобласць таксама сваёй медыцынай, адукацыяй, дасягненнямі сельскай гаспадаркі і прамысловасці. З якімі вынікамі Міншчына сустрэла 85-годдзе і што ў планах, расказала «Звяздзе» намеснік старшыні камітэта эканомікі Мінаблвыканкама Ксенія САСЕДЧЫК.

— Ксенія Аляксандраўна, у Мінскай вобласці прынята праграма сацыяльна-эканамічнага развіцця на пяцігодку. Што яна з сябе ўяўляе? Якія задачы ставяцца перад Міншчынай?

Фота Яўгена ПЯСЕЦКАГА.

— Указам кіраўніка дзяржавы ад 29 ліпеня 2021 года № 292 зацверджана Праграма сацыяльна-эканамічнага развіцця Рэспублікі Беларусь на 2021—2025 гады. У ёй зроблены акцэнт на моцныя рэгіёны. З улікам таго, што праграма пяцігодкі — гэта ў сваім родзе дарожная карта, накіраваная на павышэнне ўзроўню жыцця насельніцтва, была зацверджана і Праграма сацыяльна-эканамічнага развіцця Мінскай вобласці на перыяд да 2025 года. Гэты дакумент вызначае мэты, задачы, прыярытэтныя напрамкі сацыяльна-эканамічнага развіцця на пяцігоддзе, меры па іх рэалізацыі, чаканыя вынікі. У аснове дакумента — калектыўная праца спецыялістаў розных сфер дзейнасці. Праграма складаецца з некалькіх асноўных блокаў: паляпшэнне якасці жыцця насельніцтва, умацаванне эканамічнага патэнцыялу, лічбавая трансфармацыя эканомікі, фарміраванне камфортнага і бяспечнага асяроддзя для пражывання людзей, рэгіянальнае развіццё. Зацверджаны дакумент змяшчае канкрэтныя задачы і шляхі іх вырашэння. Асобна адлюстраваны асноўныя задачы пяцігодкі. Сярод іх — запуск новага інвестыцыйнага цыкла, забеспячэнне росту інвестыцый у асноўны капітал на 22,4 працэнта да ўзроўню 2020 года, нарошчванне ў 2025 годзе экспарту тавараў да 9,1 мільярда долараў ЗША, экспарту паслуг — да 1,1 мільярда долараў ЗША, павелічэнне намінальнай заработнай платы ў 1,6 раза. Прадугледжваецца таксама павышэнне канкурэнтаздольнасці вытворчага сектара эканомікі, забеспячэнне яго фінансавай устойлівасці і стварэнне новых высокатэхналагічных вытворчасцяў, павелічэнне долі сферы паслуг у валавым рэгіянальным прадукце, стымуляванне паскоранага развіцця навукаёмістых высокатэхналагічных паслуг. Не менш значнымі з'яўляюцца ўмацаванне здароўя і павелічэнне працягласці жыцця насельніцтва да 74,4 года, паляпшэнне якасці адукацыі і развіццё новых прафесійных кампетэнцый у адпаведнасці з патрэбамі эканомікі. Адна з вузлавых задач пяцігоддзя — рэалізацыя рэгіянальнай палітыкі па стварэнні новых працоўных месцаў, якія гарантуюць годную аплату за эфектыўную працу, камфортнае асяроддзе пражывання, а таксама пазіцыянаванне сельскага ладу жыцця (дэўрбанізацыя). Усё гэта дасць магчымасць забяспечыць рост дабрабыту грамадзян і стварэнне ўмоў для развіцця чалавечага патэнцыялу.

— Раскажыце пра дасягненні Міншчыны.

— Мінская вобласць уносіць істотны ўклад у развіццё эканомікі краіны. Так, напрыклад, за 2022 год Міншчынай сфарміравана 18,8 працэнта валавога ўнутранага прадукту Беларусі, 26,4 працэнта — сельскагаспадарчай прадукцыі. На долю цэнтральнага рэгіёна прыпадае чвэрць жылля, што ўзводзіцца ў краіне, — 24,5 працэнта, 23,6 працэнта — інвестыцый у асноўны капітал.

За дасягненне высокіх паказчыкаў у сферы сацыяльна-эканамічнага развіцця па выніках 2016—2020 гадоў і 2021 года Мінская вобласць занесена на Рэспубліканскую дошку гонару.

За мінулую пяцігодку прыцягнута 34,5 мільярда рублёў інвестыцый у асноўны капітал, 1339 мільёнаў долараў ЗША прамых замежных інвестыцый на чыстай аснове. За кошт усіх крыніц фінансавання ўведзена 5,8 мільёна квадратных метраў жылля. У пачатку цяперашняй пяцігодкі валавы рэгіянальны прадукт вобласці ў доларавым эквіваленце павялічыўся амаль у 2 разы да 12,7 мільярда долараў ЗША ў параўнанні з аналагічным перыядам папярэдняй пяцігодкі.

— А якія значныя інвестыцыйныя праекты ўдалося рэалізаваць і якія ў планах?

— Так, пералік значных інвестыцыйных праектаў сфарміраваны. Усяго іх 41 на агульную суму ўкладанняў у 2021—2025 гадах у памеры больш за 11 мільярдаў рублёў. На новых прадпрыемствах плануецца рэалізаваць 15 праектаў, на дзеючых — 22, і яшчэ чатыры будуць накіраваны на мадэрнізацыю дзеючых вытворчасцяў.

У 2021—2022 гадах рэалізавана чатыры інвестыцыйныя праекты, працягваецца рэалізацыя 26 праектаў. Акрамя таго, у рамках Плана развіцця на 2022 год, а такія планы штогод распрацоўваюцца рэгіёнамі з мэтай канкрэтызацыі крокаў па дасягненні пастаўленых у пяцігадовай праграме задач, на тэрыторыі Мінскай вобласці ў 2022 годзе ажыццяўлялася рэалізацыя 153 інвестпраектаў. На іх рэалізацыю было накіравана 760,4 мільёна рублёў. Завершаны 23 праекты. Створана 280 новых рабочых месцаў.

Мы рэгулярна ажыццяўляем маніторынг рэалізацыі праграмы. У выпадку неабходнасці ў Міністэрства эканомікі, іншыя дзяржаўныя органы накіроўваюцца нашы прапановы для прыняцця мер па вырашэнні праблемных пытанняў, што ўзнікаюць.

— Ксенія Аляксандраўна, як спрацавала эканоміка вобласці летась? Ці паўплывалі санкцыі на яе работу?

— У 2022 годзе Мінская вобласць, як і краіна, апынулася ў няпростай сітуацыі, пад уздзеяннем неспрыяльных знешніх фактараў назіраўся спад эканомікі. Валавы рэгіянальны прадукт склаў 35,9 мільярда рублёў, або ў супастаўных цэнах 91 працэнт да 2021 года. Аднак гэтыя абставіны паспрыялі таму, што наша эканоміка знайшла новыя магчымасці для развіцця. Сітуацыя на рынку працы вобласці заставалася кіраванай. Узровень зарэгістраванага беспрацоўя на канец снежня 2022-га склаў 0,1 працэнта ад колькасці рабочай сілы. Сукупныя паступленні даходаў кансалідаванага бюджэту павялічыліся да ўзроўню 2021 года на 17 працэнтаў пры запланаваным росце на 7,8 працэнта. Сярэднямесячная зарплата за мінулы год была на ўзроўні 1611,9 рубля, або 112,4 працэнта да папярэдняга года.

Фота БелТА.

Летась Мінская вобласць сабрала найбольшы ў краіне ўраджай збожжавых. На абласных «Дажынках», якія праходзілі ў Стоўбцах, хлебаробам рэгіёна было што святкаваць. Віншавалі іх першы намеснік кіраўніка Адміністрацыі Прэзідэнта Максім РЫЖАНКОЎ і старшыня Мінаблвыканкама Аляксандр ТУРЧЫН.

— А якімі вынікамі парадавалі аграрыі цэнтральнага рэгіёна?

— Летась выдатна спрацаваў аграпрамысловы комплекс. Сельгасарганізацыі ўсіх катэгорый атрымалі прадукцыю на суму 8398,5 мільёна рублёў, тэмп росту ў супастаўных цэнах — 104,1 працэнта. Павялічылася вытворчасць асноўных сельгаскультур. Мы сабралі багаты ўраджай збожжавых — больш чым 2 мільёны тон.

Дасягнулі поспехаў і ў жывёлагадоўлі. Упершыню ў гісторыі Міншчыны надаілі звыш двух мільёнаў тон малака.

Вынікі сведчаць таксама аб паляпшэнні фінансавых паказчыкаў. Большасць удзельнікаў рэальнага сектара эканомікі завяршылі год з прыбыткам. Так, у параўнанні з 2021-м прыбытак ад рэалізацыі павялічыўся амаль на 14 працэнтаў, а чысты прыбытак — амаль у паўтара раза. Сума страт зменшылася амаль удвая, колькасць стратных арганізацый за 12 месяцаў у параўнанні з 2022 годам скарацілася больш чым у два разы.

Многія прадпрыемствы павялічылі свой экспартны патэнцыял. Мінулы год Міншчына экспартавала прадукцыю ў 146 краін свету. Пачаліся пастаўкі на Кубу, у Эфіопію, Камбоджу, Манака, Гуам. Акрамя таго, на сёння 15 новых таварных пазіцый 11 прадпрыемстваў Міншчыны ўключаны ў Еўразійскі рэестр прамысловых тавараў дзяржаўчленаў ЕАЭС для ўдзелу ў дзяржаўных закупках, у першую чаргу — у Расіі. Да 2022 года такіх суб'ектаў гаспадарання было толькі чатыры.

Таццяна ЛАЗОЎСКАЯ.

Дакладнае земляробства:

АД ТЭОРЫІ ДА ПРАКТЫКІ

Беларускія аградроны ўжо працуюць у сельскай гаспадарцы

Кітайска-беларускае сумеснае закрытае акцыянернае таварыства «Авіяцыйныя тэхналогіі і комплексы» распрацавала першы беларускі аградрон А60-Х для прымянення сродкаў абароны раслін.

Гэты інавацыйны комплекс на базе беспілотнага лятальнага апарата быў упершыню прадстаўлены навуковай грамадскасці летась, а сёлета наладжана серыйная вытворчасць навінкі — першай з вырабаў гэтага тыпу ў краінах СНД. Распрацоўкі вяліся ў межах дзяржаўнай навукова-тэхнічнай праграмы «Лічбавыя тэхналогіі і рабатызаваныя комплексы» на 2021—2025 гады.

— Наша кампанія распрацоўвае і вырабляе беспілотныя лятальныя апараты і пілатаваную звышлёгкую авіяцыйную тэхніку, — распавядае **кіраўнік аддзела маркетынгу і продажаў сумеснага кітайска-беларускага ЗАТ «Авіяцыйныя тэхналогіі і комплексы» Кірыл КОБЕЛЕЎ.** — Прадстаўлены на выставе «Беларусь інтэлектуальная» сельскагаспадарчы аградрон — гэта прадстаўнік беспілотнікаў мультыротарнага тыпу (то-бок у яго некалькі электрарухавікоў). Ён прызначаны для ўнясення сродкаў абароны.

Унікальнасць аградрона ў тым, што ў бак можна заліваць любыя сродкі абароны раслін: выкарыстоўваецца сістэма ультрамалааб'ёмнага апырсквання (пры гэтым памер кроплі рэгулюецца аператарам, а за кошт ротарных фарсунак ствараецца дробнадысперсны туман, які трапляе на расліны з усіх бакоў), комплекс працуе ў цяжкадаступнай мясцовасці ў любы час сутак, адзначыў спецыяліст. Калі разрадзілася батарэя або апусцеў бак, аградрон вяртаецца да аператара для замены акумулятара або папаўнення запасу прэпарату, а затым працягвае работу ў пакінутай кропцы каардынат.

— Гэта элемент дакладнага земляробства, яго фінальны этап, — падкрэсліў суразмоўца.

Ужо сёлета аградрон праявіў сябе ў палявых умовах у розных рэгіёнах Беларусі.

— За 2022 год з яго дапамогай апрацавалі больш за 1000 га, — сказаў Кірыл Кобелеў. — Дарэчы, рост ураджайнасці пры выкарыстанні аградрона склаў па некаторых культурах да 25 %.

Комплекс паказаў эфектыўнасць у тым ліку на забалочаных участках і палях складанай канфігурацыі, дзе прымяненне наземнай тэхнікі далёка не заўсёды магчымае. Добра зарэкамендавала сябе інавацыя і ў абыходжанні з высакарослымі культурамі (напрыклад, сланечнік або кукуруза). Зразумела, працуючы з паветра, дрон не пакідае каляіны, як наземныя апырсквальнікі і, адпаведна, не ўшчыльняе глебу на полі. І яшчэ адзін плюс — эфектыўна працуе ў начны час.

Беспілотныя лятальныя апараты – важны элемент дакладнага земляробства.

Першы беларускі аградрон А60-Х – гэта прадстаўнік беспілотнікаў мультыротарнага тыпу, прызначаны для ўнясення сродкаў абароны на расліны.

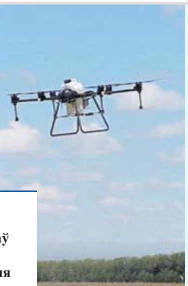

За 2022 год з дапамогай аградрона апрацавана больш за 1000 га, і, як паказала практыка, рост ураджайнасці па некаторых культурах дасягнуў 25 %.

— Аператар задае вышыню, як правіла, 3—4 метры. За адзін палёт робат можа апрацаваць 2—3 га, за гадзіну — 8—10 га, за працоўную змену — да 80 га пры добрых умовах надвор'я, — кажа кіраўнік аддзела маркетынгу.

Беспілотныя лятальныя апараты для павышэння эфектыўнасці земляробства — адзін з найбольш перспектыўных напрамкаў навуковых пошукаў па ўсім свеце. І замежных распрацовак у гэтай галіне досыць шмат.

— Сярод вартасцяў айчыннага комплексу ў параўнанні з аналагамі — хуткая зарадка батарэй, магутнае распыленне за кошт выкарыстання фарсунак ротарнага тыпу, шырокі выбар памеру кропель, найбольш эфектыўная шырыня распылення (да 7 м), магчымасць настройкі палётнага задання без выкарыстання камп'ютара або планшэта, а таксама без выхаду ў поле, і, акрамя таго, магчымасць, пры неабходнасці, ручнога кіравання з дапамогай сэнсарнага экрана, — распавядае памочнік **генеральнага дырэктара кампаніі «Авіяцыйныя тэхналогіі і комплексы па знешнеэканамічнай дзейнасці Алёна ТРЫПКОВІЧ.**

Гэтыя перавагі ўжо ацанілі і айчынныя кіраўнікі сельгаспрадпрыемстваў, і замежныя спецыялісты-аграрыі — ёсць вялікая цікавасць да беларускай распрацоўкі ў шэрагу дзяржаў СНД, на Блізкім Усходзе і ў краінах Афрыкі. Дарэчы, аградрон можна не толькі купіць, але і ўзяць у арэнду.

— Мы аказваем сэрвісныя паслугі. У выпадку набыцця аградрона або яго арэнды навучаем аператара, і праз два дні ён можа самастойна кіраваць гэтым беспілотнікам, — кажа Кірыл Кобелеў.

Беспілотны лятальны апарат для ўнясення сродкаў абароны раслін — не адзіная распрацоўка ЗАТ «Авіяцыйныя тэхналогіі і комплексы» ў сферы дакладнага земляробства.

— Сёння з нашымі распрацоўкамі можна весці вегетацыйную карту поля, па якой аграрыі назіраюць стан участкаў, раслін, працэс фотасінтэзу, участкі пашкоджанасці насякомымі, грызунамі і г. д. Падрыхтоўчыя работы перад выкарыстаннем нашага дрона праводзіць іншы беспілотнік са спецыяльнай мультыспектральнай камерай. У розных дыяпазонах спектра разглядаюцца расліны ў розныя перыяды жыццёвага цыкла і вызначаюцца зоны, дзе канкрэтна павінен працаваць наш аградрон для ўнясення сродкаў абароны раслін, — распавядае спецыяліст.

Эфектыўнасць аградрона А60-Х пацвердзіў Інстытут абароны раслін, ёсць адпаведныя пратаколы выпрабаванняў і справаздача аб навукова-даследчай рабоце.

— Таксама намі быў атрыманы еўразійскі патэнт на прамысловы ўзор аградрона № 000146 ад 21.12.2022 г. На кожную пастаўку мы даём сертыфікат паходжання па форме АРТ-1 і сертыфікат уласнай вытворчасці, зацверджаныя Гандлёва-прамысловай палатай Рэспублікі Беларусь, — адзначае кіраўнік аддзела маркетынгу і продажаў ЗАТ «Авіяцыйныя тэхналогіі і комплексы». — Пры вытворчасці і выпрабаваннях нашых беспілотнікаў абапіраемся на патрабаванні тэхнічных умоў ТУ BY 691700574.016-2022. На прадпрыемстве ўкаранёна сістэма менеджменту якасці СТБ ISO 9001-2015, пацверджаная сертыфікатам адпаведнасці № BY / 112 05.01. 080.02 00058 ад 9 ліпеня 2021 года, — адзначыў суразмоўца.

Аляксандра АНЦЭЛЕВІЧ, Алена ДАЎЖАНОК.

УНП 691700574

Печыва, алкагольныя напоі, удабрэнне, падкормка для жывёл... Аснова стварэння ўсёй гэтай прадукцыі — дрожджы. З аднаго боку, гэта просты аднакампанентны выраб, які ўтвараецца з дражджавых грыбкоў, з другога — унікальны прадукт — крыніца макраэлементаў: калію, кальцыю, магнію, фосфару, — якія напалову складаецца з лёгка засваяльных бялкоў, па якасці вельмі блізкіх да бялкоў мяса, рыбы, малака. У пасляваенны час дрожджы нават разводзілі вадой і давалі дзеткам гэткія своеасаблівыя кактэйлі, каб падсілкаваць арганізм вітамінамі.

ЗАЎЖДЫ НА ПАД'ЁМЕ!

Дэвіз ААТ «Дражджавы камбінат» прымяняецца да прадукцыі і настрою

«Ростмамент» атрымаў айчынную прапіску

Уласцівасці сваёй прадукцыі добра ведаюць на сталічным дражджавым камбінаце, дзе пастаянна шукаюць новыя нішы для яе прымянення і павелічэння асартыменту.

— У жыцці камбіната былі розныя часы, аднак мы ўсё роўна рушым наперад, распрацоўваем новыя напрамкі рэалізацыі нашай прадукцыі і новыя яе віды. У планах — мадэрнізацыя, — расказаў **генеральны дырэктар ААТ «Дражджавы камбінат» Леанід ГЛІНСКІ.** — Мы выконваем усе абавязкі: і вытворчыя паказчыкі, і абавязацельствы па ўзаемадзеянні з банкамі і партнёрамі. Не сказаць, што мы пачуваемся вельмі добра, аднак упэўнена, як і сказана ў нашым дэвізе: «Заўжды на пад'ёме!»

Добрая навіна да дачнага сезона парадуе сёлета гаспадароў сядзіб і заўзятых агароднікаў. Біярэгулятар і стымулятар жыццядзейнасці раслін «Ростмамент», які вырабляюць на камбінаце і які раней быў толькі экспартным, цяпер прапісаўся і на айчынных паліцах некаторых буйных рытэйлераў. Прадукцыю ўжо можна знайсці ў «Святлафоры», «Мацерыку», «Мілі». Вясной ён павінен з'явіцца і ў крамах астатніх 12 буйных нацыянальных рытэйлераў краіны.

— Канец лютага — час пасадкі расады, якую можна падкарміць стымулятарам, а потым дадаць карысных рэчываў раслінам ужо на агародзе. А ўвогуле яго можна выкарыстоўваць увесь год, — расказала **Наталля БУЛАНЦАВА, начальнік аддзела рэалізацыі прадукцыі на ўнутраны рынак.** — Прычым пачак стаў большым (250 грамаў замест 100), а цана яго пры гэтым таннейшая, чым у папярэдніка, так што недахопу ў натуральным, экалагічным і бяспечным прадукце не будзе.

Аператар упаковачна-расфасовачных машын Кацярына МАКАРЧЫК на ўчастку па вытворчасці сушанай прадукцыі пакуе вырабы ў транспартную тару.

Своеасаблівая сезонная цікавасць (прыкладна з ліпеня, як пачынае саспяваць садавіна) назіраецца і да вінных і спіртавых дражджэй, якія можна захоўваць да 15 месяцаў, паколькі яны сушаныя.

— Прыхільнікаў сушаных дражджэй, дарэчы, становіцца ўсё больш, — заўважыла спецыяліст. — Яны даўжэй захоўваюцца, з імі значна прасцей працаваць. А інстантныя (хуткадзейныя) дрожджы «Мінскія» яшчэ і эканомяць час гаспадыням, бо прадукт з пачка проста дадаюць адразу ў цеста, якое падымаецца за 28—35 хвілін.

Калектыў аддзела рэалізацыі прадукцыі на ўнутраны рынак разам з начальнікам Наталляй БУЛАНЦАВАЙ. Злева направа: спецыяліст па продажах Лілія БАКУЛІНА, вядучы спецыяліст па продажах Наталля ЗАДЗІРАН, спецыялісты па продажах Іна САКАЛОЎСКАЯ і Дар'я БАРАДЗІНА.

Кармавая дабаўка з прабіётыкамі для харчавання жывёл

Гэтая прадукцыя з'явілася на прадпрыемстве адносна нядаўна і зараз праходзіць выпрабаванні ў інстытуце жывёлагадоўлі НАН Беларусі. Ужо атрыманы вынікі, што кармавая дабаўка станоўча ўплывае на страўнікава-кішачны тракт буйных рагатых жывёл, у выніку чаго ў іх павялічваецца аб'ём малака і ідзе прыбаўленне ў вазе, падзялілася **Ірына СПІРЫДОНАВА, начальнік вытворчасці камбіната:**

— Дабаўка, дзякуючы якой жывёлы атрымліваюць вітаміны, бялкі і іншыя элементы, асабліва карысная ўзімку. Цяпер рыхтуюцца адпаведныя дакументы. На завяршальнай стадыі — атрыманне ад Інстытута эксперыментальнай ветэрынарыі імя С.М. Вышалескага пратаколаў бяспекі нашага прадукту і мяса-малака жывёл, якія харчаваліся дабаўкай. Будзе таксама вызначана, як дабаўка адбілася на смаку і якасці мяса ды малака. Да канца красавіка — пачатку мая плануем атрымаць пасведчанне аб рэгістрацыі новага прадукту.

Сельскагаспадарчыя прадпрыемствы Беларусі ўжо чакаюць афіцыйнага заключэння навукоўцаў, каб уключыць прадукт камбіната ў рацыён сваіх жывёл. З'явяцца і экспартныя пастаўкі ў Расію.

Новая «вопратка» дражджэй

Вытворчыя лініі на прадпрыемстве правільна эксплуатуюцца, таму тут спадзяюцца, што іх хопіць яшчэ надоўга. Аднак на камбінаце ўжо думаюць пра пашырэнне і закупку новага абсталявання, асабліва ўпаковачнага. Асартымент прадукцыі даволі вялікі, і абсталяванне ледзьве паспявае «апранаць» усе яе віды.

— Мы апрабоўваем розныя віды новай тары для дражджэй, паколькі ў планах павелічэнне тэрмінаў іх захоўвання. Адпаведна, патрэбна якасная ўпакоўка, у якой наша прадукцыя не мяняла б свае фізіка-хімічныя ўласцівасці. Разглядаем і лінкавер, і «разумную» паперу, якая прадстаўляе сабой палімерную плёнку з мінеральнымі дабаўкамі, і кашыраваную (фальгаваную), — падзялілася **Настасся БАГАМОЛАВА, начальнік вытворча-тэхнічнай лабараторыі.** — Дадаткова ўпакоўка павінна адпавядаць рэгламенту па бяспецы для харчовых прадуктаў і несці мінімальную шкоду асяроддзю.

Задача складаная, але цікавая, так што сёлета прасаваныя «жывыя» дрожджы будуць «апранацца» не толькі ў паперу, але і ў новую эстэтычную і экалагічную тару.

Ірына СІДАРОК, фота Лізаветы ГОЛАД.

УНП 100104781

Сяргей ПІЛІШЧЫК:

«КАПЫЛЬСКІ РАЁН НАЗЫВАЮЦЬ ЖЫТНІЦАЙ МІНСКАЙ ВОБЛАСЦІ, І МЫ ГЭТА ШТОГОД ПАЦВЯРДЖАЕМ»

Капыльскі раён справядліва называюць жытніцай Мінскай вобласці. Лідарскія пазіцыі ён займае не толькі па збожжавых, але і па рапсе і цукровых бураках. Актыўна ў раёне будуюцца сучасныя жывёлагадоўчыя комплексы. А летась у рамках рэалізацыі інвестыцыйнага праекта тут адкрыўся высокатэхналагічны комплекс па вырабе мяса індычкі. Як склаўся для сельскай гаспадаркі і прамысловасці раёна мінулы год, якія задачы сёлета? Чым Капыльшчына прывабная для гасцей і турыстаў, які мясцовы абрад, унесены ў Спіс нематэрыяльнай культурнай спадчыны ЮНЕСКА, мусіць пабачыць кожны? Пра гэта і іншае размаўляем са старшынёй Капыльскага райвыканкама Сяргеем ПІЛІШЧЫКАМ.

— Сяргей Міхайлавіч, як Капыльскі раён завяршыў 2022 год? Ці быў ён паспяховы?

— Так, год склаўся нядрэнна. У Мінскай вобласці наш раён прадэманстраваў адны з самых высокіх паказчыкаў росту па ўсіх кірунках. У Капылі няма буйных прамысловых прадпрыемстваў, раён пераважна аграрны, таму асноўная работа — у сельскай гаспадарцы. Па плошчы сельгасугоддзяў мы займаем другое пасля Слуцкага раёна месца ў Мінскай вобласці. Нас справядліва называюць жытніцай Міншчыны, і мы пацвярджаем такое рэнамэ.

Па валавым зборы збожжа раён штогод перавышае 100-тысячны рубеж. Мінулы год не стаў выключэннем — валавы збор збожжа разам з кукурузай склаў 160 тысяч тон. Кіраўніцтва вобласці высока ацаніла наш раён на фестывалі-кірмашы «Дажынкі», шмат нашых намінантаў было адзначана прызамі і прэміямі.

Акрамя таго, раён з'яўляецца лідарам у вобласці па вырошчванні рапсу і цукровых буракоў. Пад апошнія ў нас занята сем тысяч гектараў, валавы збор сёлета склаў больш за 230 тысяч тон, а гэта, між іншым, 20 % ад усёй абласной вытворчасці. Ніхто не змог наш вынік пераўзысці. Мы з'яўляемся базавай сыравіннай зонай для Слуцкага цукровырафінаднага камбіната, працуем і з Гарадзейскім цукровым камбінатам.

— А якая сітуацыя ў жывёлагадоўлі?

— Год таксама быў дастаткова паспяховы. Па выніках мінулагодняй работы сярод усіх раёнаў краіны мы падняліся на шэсць пазіцый і займаем 32-е месца. У наступным годзе плануем увайсці ў 25 найлепшых. Той тэмп, з якім ідзём, — а ў студзені бягучага года рост склаў 10 %, — дастаткова высокі, і задачы, якія перад намі стаяць, нам па сілах. У сельгаспрадпрыемствах раёна вырошчваецца 72 тысячы галоў жывёлы, у тым ліку 24 тысячы кароў — вялікія лічбы.

— Падняцца на сем пазіцый — сур'ёзная задача на 2023 год. За кошт чаго мяркуеце яе выканаць?

— Мы інтэнсіўна будуемся. На этапе ўводу ў эксплуатацыю знаходзіцца тры малочнатаварныя комплексы, яшчэ тры будуецца, два праектуецца, і хутка пачнецца будаўніцтва.

— Якія гаспадаркі самыя паспяховыя ў раёне?

— ААТ «Капыльскае», філіял УП «ПрыёртрансАгра», «Лакнея», ААТ «Праснакі», ААТ «Прагрэс 2010». Гэта гаспадаркі, якія задаюць тон. Ёсць такое паняцце, як дыктатура тэхналогій, — гэта пра іх. Там маецца ўсё для вытворчасці сельгаспрадукцыі высокай якасці і высокай дабаўленай вартасці.

У 2024 годзе перад намі стаіць задача закрыць апошнюю ферму з прывязным утрыманнем кароў і цалкам перайсці на даільныя залы. Развіццё жывёлагадоўлі патрабуе пераходу на сучасныя тэхналогіі. На старым абсталяванні не атрымаць прадукцыі той якасці, якую сёння патрабуюць перапрацоўчыя заводы.

— Якія яшчэ прадпрыемствы робяць важкі ўнёсак у эканоміку раёна?

— Капыльскі філіял ААТ «Слуцкі сыраробны камбінат» перапрацоўвае асноўныя аб'ёмы малака: штогод мы атрымліваем каля 130 тысяч тон, 100 тысяч з іх адпраўляецца на прадпрыемства. Капыльскі лясгас да апошніх падзей, звязаных з санкцыямі, быў адным з наймацнейшых у краіне і цалкам экспартаарыентаваным. Там маецца сучасны пелетны завод, сушыльная вытворчасць. Каля 90 % пелет і 70 % піловачніку пастаўлялася ў Еўропу. Цяпер прадпрыемства перабудоўвае свае лагістычныя ланцужкі. Зразумела, што адразу знайсці нішу на іншых рынках складана, але ў гэтых кірунках мы актыўна працуем.

На тэрыторыі нашага раёна рэалізоўваецца буйны інвестыцыйны праект — будаўніцтва вялікага сучаснага комплексу па вытворчасці мяса індычкі, якое рэалізоўвае агракамбінат «Дзяржынскі». Капыльскі раён абраны па той прычыне, што ў нас маецца кармавая база для птушкі. У цэнах 2022 года сума інвестыцый склала каля 46 мільёнаў рублёў. Гэта сучаснае тэхналагічнае прадпрыемства з замкнёным цыклам вытворчасці «ад кураняці да дыетычнага прадукту глыбокай перапрацоўкі», прадугледжана і ўтылізацыя адходаў.

Аб'ект пакуль часткова запушчаны: у снежні 2022 года мы здзейснілі першы планавы забой птушкі і атрымалі дыетычнае мяса. Калі комплекс адкрыецца цалкам, там з'явіцца каля 450 працоўных месцаў з заработнай платай ад 1700 да 2200 рублёў. Прадпрыемства штогод будзе атрымліваць каля 20 тысяч тон мяса індычкі. Для нас гэта сур'ёзны інвестпраект з добрымі перспектывамі. На працягу бягучага года будзем яго рэалізоўваць: прадугледжана яшчэ некалькі этапаў будаўніцтва, у 2024 годзе ён запрацуе на поўную магутнасць. Для нашага раёна гэта і дадатковыя адлічэнні ў бюджэт, новыя працоўныя месцы, ну і ў цэлым такое прадпрыемства ўскалыхне наша размеранае сельскае жыццё.

— Як у вашым раёне сітуацыя з развіццём малых прадпрыемстваў?

— У раёне 815 прадпрыемстваў малога і сярэдняга прадпрымальніцтва. З іх 666 — індывідуальныя прадпрымальнікі, 143 — малыя прадпрыемствы, 6 — сярэднія. Яны прадстаўлены ў асноўным у сферы гандлю, транспартных і пасрэдніцкіх паслуг. Ёсць прыклады, калі прадпрымальнікі ўцягваюцца ў сельскую гаспадарку. Напрыклад, прыватнае прадпрыемства «ВітГрузТранс» раней займалася транспартнымі паслугамі, але паступова пашыралася і пачало аказваць паслугі па ўборцы і пагрузцы цукровых буракоў. А вось цяпер узяло ў арэнду 400 гектараў зямлі і збіраецца самастойна вырошчваць цукровыя буракі, рапс, збожжавыя — тыя культуры, якія даюць найбольшы маржынальны кошт. Мы іх цалкам у гэтым падтрымліваем.

Працуе ў раёне 35 фермерскіх гаспадарак. Калі раней яны спецыялізаваліся пераважна на гароднінных культурах: бульбе, капусце, моркве, — то цяпер мяняюць напрамкі і вырошчваюць дурніцы, ажыны, яблыкі, хрэн. Ім працей перабудавацца, бульба паступова адыходзіць на другія ролі, хоць і на гэтай культуры зарабляюць немалыя грошы.

— Капыль апошнія гады стаў месцам прыцягнення знакавых, у тым ліку культурных мерапрыемстваў. У 2021-м вы прынялі абласныя «Дажынкі» і Дзень пісьменства, летась — «Вытокі. Крок да Алімпу»...

— Наш зямляк біятланіст Антон Смольскі стаў прызёрам Алімпійскіх гульняў у Пекіне, і мы атрымалі такое сур'ёзнае мерапрыемства, як «Вытокі», што дало імпульс развіццю горада. Канешне, асноўныя работы былі зроблены да Дня пісьменства і абласных «Дажынак» у 2021-м, але і летась мы падрыхтаваліся. Мы задаволены, што змаглі на высокім узроўні правесці гэта мерапрыемства.

Летась, дарэчы, скончылі рэканструкцыю біятлоннай трасы: з'явілася новае стрэльбішча, новае пакрыццё, і яна цяпер на добрым узроўні. У нас працуе дзіцячая юнацкая спартыўная школа алімпійскага рэзерву, дзе на аддзяленні біятлону займаецца каля сотні дзяцей розных узростаў.

— Чым яшчэ прыцягвае гасцей Капыльскі раён?

— Капыльшчына — радзіма вядомых беларускіх пісьменнікаў, ёсць шмат цікавых мясцін, звязаных з іх жыццём і творчасцю. Ну і, як вядома, абрад «Калядныя цары», які існуе толькі ў нашай вёсцы Семежава, уваходзіць у Спіс нематэрыяльнай культурнай спадчыны ЮНЕСКА. Вельмі цікавае мерапрыемства, якое, на мой погляд, хоць раз у жыцці мусіць пабачыць кожны.

Алена КРАВЕЦ.

ЛЮДЗІ — ЗАЛАТЫ ФОНД І ГОНАР

Сельгасвытворцы Капыльскага раёна, ды і не толькі, добра ведаюць прыватнае ўнітарнае прадпрыемства «ВітГрузТранс», бо часта звяртаюцца сюды па паслугі. Прадпрыемства вядзе сваю дзейнасць з 2008 года. Узначальвае яго малады, перспектыўны і ініцыятыўны кіраўнік Віталь ЕРМАЛІНСКІ. У 2004-м ён закончыў Беларускі дзяржаўны аграрны тэхнічны ўніверсітэт, па размеркаванні працаваў у адкрытым акцыянерным таварыстве «Капыльскае». Гэта адна з паспяховых гаспадарак у раёне па эканамічна-фінансавых паказчыках, лідар па надоях малака. Калектыў тут дружны, прафесійны, так што маладому спецыялісту было чаму і ў каго павучыцца. А пасля абавязковай адпрацоўкі Віталь Міхайлавіч вырашыў пайсці ў самастойнае плаванне. Стварыў прыватнае прадпрыемства.

Галоўны інжынер Вячаслаў НАРКЕВІЧ і дырэктар прыватнага прадпрыемства Віталь ЕРМАЛІНСКІ аглядаюць мехпарк буракаўборачных камбайнаў ROPA.

— Спачатку займаліся толькі грузаперавозкамі. З цягам часу пачалі расшыраць віды дзейнасці. Цяпер аказваем разнастайныя паслугі сельскай гаспадарцы. Апрацоўваем палеткі, уносім угнаенні, займаемся хімпрапалкай, хімапрацоўкай сельгаскультур. У нас дастаткова буракаўборачных камбайнаў нямецкай вытворчасці Ropa, якія збіраюць караняплоды, даачышчаюць іх, загружаюць у машыны. А далейшы іх шлях — на Слуцкі цукровырафінадны камбінат для перапрацоўкі. Хутка ў нас з'явяцца свае пасяўныя плошчы, нам выдзелілі 350 гектараў зямлі. У планах — адкрыццё фермерскай гаспадаркі. Будзем сеяць гарох, пшаніцу, налета — саджаць цукровыя буракі, таму што ў нас у наяўнасці ўвесь спектр тэхнікі для вырошчвання і ўборкі гэтай культуры, што дазволіць закрываць поўны цыкл — ад сяўбы да вырошчвання і ўборкі. Тым больш што выдзеленыя плошчы ўваходзяць у сыравінную зону Слуцкага камбіната, з кіраўніцтвам якога склаліся добрыя адносіны, — расказаў дырэктар.

«ВітГрузТранс», акрамя Капыльшчыны, працуе ў Слуцкім, Нясвіжскім, Уздзенскім раёнах. Былі заказы з Магілёўскай вобласці, Ашмянскага раёна Гродзенскай. Разам з тым ПГУП займаецца і міжнароднымі перавозкамі: на такіх маршрутах задзейнічана шэсць самазвалаў. Цяпер грузы ідуць у асноўным у Расійскую Федэрацыю. Транспартуюць «сыпкую прадукцыю» — зерне рапсу, збожжавых, шрот, камбікорм.

— А тэхнікі ў прадпрыемства дастаткова? — пацікавілася ў Віталя Міхайлавіча.

— Тэхніку набываем за кошт розных крыніц — за асабістыя сродкі, крэдыты з даступнымі працэнтамі, па лізінгу. Хацелася б пашырыць трактарны парк, але ёсць пэўныя фінансавыя цяжкасці: некаторыя сельгасарганізацыі несвоечасова разлічваюцца за паслугі, існуе дэбіторская запазычанасць. Тым не менш, шукаем выхад з сітуацыі, вось нядаўна купілі трактар John Deere амерыканскай вытворчасці, — канстатуе Віталь Ермалінскі.

Між тым, нягледзячы на праблемы, прадпрыемства развіваецца, пастуральна рухаецца наперад, працуе рэнтабельна. Сярэднямесячная зарплата за мінулы год склала 1487 рублёў.

У калектыве працуе 15 чалавек. Падчас сельгаскампаній тут наймаюць дадаткова яшчэ 5-6 чалавек па дагаворах падраду. Дырэктар навучае моладзь, механізатараў, якім даручаюць нямецкія камбайны. Шмат увагі на прадпрыемстве ўдзяляюць павышэнню кваліфікацыі вадзіцеляў-міжнароднікаў.

Слесар па рамонце Вячаслаў РАЦЬКО праводзіць агляд універсальнай самаходнай машыны «Раса» перад унясеннем мінеральных угнаенняў.

— Людзі — гэта наш залаты фонд, наш гонар, — кажа Віталь Ермалінскі. Калектыў згуртаваны, дружны. Ёсць вадзіцелі, якія працуюць па 13 гадоў, з дня стварэння «ВітГрузТранс». Напрыклад, Дзмітрый Леанідавіч Хоміч. Аляксандр Міхайлавіч Бука за штурвалам больш як 10 гадоў. У ліку прафесіяналаў і Аляксандр Іванавіч Музыка, Алег Уладзіміравіч Марук.

— Калі вадзіцелі адпраўляюцца ў рэйс, іх правяраюць на наяўнасць алкаголю? — пацікавілася ў свайго суразмоўніка.

— Вядома, яны праходзяць медыцынскі агляд. Але, на шчасце, у нашых работнікаў няма праблем з алкаголем, — адзначае дырэктар.

Вялікая ўвага ўдзяляецца і пытанням аховы працы. Перш за ўсё гэта заслуга галоўнага інжынера Вячаслава Віктаравіча Наркевіча, які праводзіць інструктажы, клапоціцца, каб вадзіцелі, механізатары былі забяспечаны рабочай формай, абуткам. Дарэчы, рабочая вопратка тут яркая, прыгожая, з лагатыпам прадпрыемства. За час функцыянавання суб'екта гаспадарання тут не было непрадбачаных здарэнняў, выпадкаў траўматызму.

Нядаўна на прадпрыемстве створана прафсаюзная арганізацыя, якую ўзначаліла бухгалтар Анастасія Уладзіміраўна Рымашэўская, жонка Віталя Міхайлавіча. У стадыі распрацоўкі калектыўны дагавор. А пакуль раённая прафсаюзная арганізацыя ладзіць розныя мерапрыемствы, экскурсіі, на якія запрашае і работнікаў «ВітГрузТранс». Усе ахвотныя ў вольны ад работы час могуць наведаць фізкультурна-аздараўленчы комплекс, басейн, пазаймацца ў трэнажорнай зале.

Віталь Ермалінскі жыве непадалёк ад райцэнтра ў вёсцы Варонаўшчына на сваёй малой радзіме ў доме, якому ў верасні будзе 106 гадоў. Гэты дом пабудаваў яго прадзед.

Злева направа: бухгалтар Анастасія РЫМАШЭЎСКАЯ, галоўны бухгалтар Ніна ІВАНОВІЧ, бухгалтар Валянціна УМРЭЙКА.

Збудаванне дыхтоўнае, давялося толькі крыху падрамантаваць.

— Калісьці ў вёсцы налічвалася 200 чалавек, цяпер заселены толькі пяць хат, — уступае ў размову Анастасія, — але муж нікуды не хоча з'язджаць. Лічыць, дзе нарадзіўся, там і прыгадзіўся, што павінен развіваць не толькі сваё прадпрыемства, але і дапамагаць раёну. Ёсць задумы стварыць нейкую вытворчасць у перспектыве.

Каля дома Віталя Ермалінскага на спецыяльна адведзенай пляцоўцы роўнай лініяй выстраіліся камбайны. Хутка будуць уведзены ў эксплуатацыю майстэрні, якія ўжо набылі.

— Аўкцыён прайшоў, афармляем дакументы. Майстэрні ў вёсцы Дусаеўшчына дастаткова прасторныя. Тут можна будзе не толькі захоўваць тэхніку, але і рамантаваць, — кажа Віталь Міхайлавіч.

У завяршэнне сустрэчы мы выехалі на поле, каб паглядзець, як на самай справе працуе тэхніка. Тут пагутарылі з механізатарам Вячаславам Георгіевічам Рацько, які працаваў на ўнясенні мінеральных угнаенняў.

— Я на прадпрыемстве два гады, працую па дагаворы падраду. Мяне ўсё задавальняе, умовы працы, зарплата, — сказаў ён.

Праўда, яе памеры не назваў, — маўляў, сакрэт фірмы.

— Але, паверце, заробкі дастойныя, — запэўніў нас.

Таццяна ЛАЗОЎСКАЯ.
Фота Алены ДАЎЖАНОК.

УНП 690637556

Капыльскі філіял ААТ «Слуцкі сыраробны камбінат» — экспартаарыентаванае прадпрыемства. Яго прадукцыю, а знакаміта яно найперш сваімі сырамі расійскай і элітнай груп, добра ведаюць у Расіі і Казахстане. Прыйшліся даспадобы яны і беларусам. Што ж патрэбна, каб атрымаўся якасны сыр? Чым капыльскія сыры адрозніваюцца ад іншых і чаму мясцовыя сывары клапатліва захоўваюць савецкія традыцыі вырабу гэтага прадукту? Што патрэбна, каб стварыць новы смак і колькі выспявае элітны сыр? Чаму сыраварства — гэта творчасць і нават філасофія? Карэспандэнты «Звязды» пабывалі на вытворчасці і паглядзелі, у чым складнікі поспеху смачнага і якаснага прадукту.

Калектыў, які ўзначальвае сыраpоб-майстар Святлана ВЯРБІЛА, працуе на ўчастку выспявання сыру.

Сыр усяму галава

Як на капыльскім прадпрыемстве робяць элітныя сыры, якія ідуць на экспарт

КОЛЬКІ ВЫСПЯВАЕ СЫР?

Прадпрыемства, якое ў 2021 годзе адзначыла сваё 70-годдзе, вырабляе сыр з 1957-га, калі адкрыўся сыраварны цэх, што спецыялізаваўся пераважна на расійскай групе сыроў. Вытворчасць з часам удасканальвалася і пасля мадэрнізацыі ў 2006 годзе на сыраварным участку канчаткова адмовіліся ад ручной працы, перайшоўшы на аўтаматызаваную. Але, як ні парадаксальна, смак сыру і ўвогуле ці атрымаецца ён, усё роўна залежыць менавіта ад людзей, якія з ім працуюць, але пра гэта ніжэй.

Былі на прадпрыемстве ў свой час эксперыменты і з галандскай групай сыроў, але з 2012 года тут цалкам перапрафіляваліся пад вытворчасць толькі расійскай групы.

— Акрамя таго, было прынята рашэнне асвоіць вытворчасць элітнай групы сыроў — цвёрдых і звышцвёрдых з доўгімі тэрмінамі саспявання — ад трох месяцаў да двух гадоў, — кажа **дырэктар Капыльскага філіяла ААТ «Слуцкі сыраробны камбінат» Аляксандр КРЭМЯНЧУК.**

Усе тонкасці вытворчасці і сакрэту смаку сыроў ведае **начальнік вытворчасці капыльскага філіяла ААТ «Слуцкі сыраробны камбінат» Вольга КРЭМЯНЧУК,** якая працуе на прадпрыемстве ўжо 15 гадоў.

— Першы прадстаўнік элітнай групы ў нас быў выраблены ў 2012-м. За 10 гадоў работы з гэтай групай мы маем ужо каля дзясятка прадстаўнікоў, — расказвае Вольга Міхайлаўна. — Два гады саспявае сыр звышцвёрды «Мадзелан». Першы раз ён быў закладзены ў 2018 годзе, і ў 2020-м выспела першая партыя. Яго варым па спецзаказе. Усе сыры элітнай групы адпраўляюцца на экспарт. Можна іх набыць і ў нашай фірмовай краме.

Дырэктар Капыльскага філіяла ААТ «Слуцкі сыраробны камбінат» Аляксандр КРЭМЯНЧУК.

Асноўны спажывец капыльскіх сыроў — як расійскай групы, так і элітнай — Расія. Накіроўваецца прадукцыя і ў Казахстан. Штомесяц экспартуецца каля 300 тон сыроў. Нядаўна падзяка ад спажыўца, які, дарэчы, ацаніў сыр «Вінгенштэйнскі», прыйшла з Благавешчанска. А гэты горад знаходзіцца, між іншым, у Амурскай вобласці Расіі, на самай граніцы з Кітаем, — і там ведаюць капыльскія сыры.

ШТО ПАТРЭБНА, КАБ АТРЫМАЎСЯ ЯКАСНЫ ПРАДУКТ?

У першую чаргу, якаснае малако. На 1 кг сыре, між іншым, яго патрабуецца каля 10 кг. Малако, дарэчы, атрымліваюць ад мясцовых сельгаспрадпрыемстваў — пераважна сорту «экстра» і правяраюць па дзясятках паказчыкаў, у тым ліку на ўтрыманне антыбіётыкаў. Другі складнік — інгрэдыенты.

— Увесь букет смаку сыру абумоўлівае заквасачная культура. Калі тэхнолаг падыходзіць да распрацоўкі новага віду сыру, то ўсведамляе, які смак мусіць атрымацца. І пачынае падбор заквасачнай культуры, якая рэгламентуе той ці іншы смак, — расказвае Вольга Крэмянчук.

Пры гэтым у заквасцы не адзін, а ад 5 да 10 штамаў. Да таго ж адначасова можа выкарыстоўвацца некалькі заквасачных культур, якія ў сімбіёзе даюць патрэбны смак.

— Сыраварства — гэта творчасць і нават філасофія, — упэўнена Вольга Крэмянчук. — Не заўсёды тое, што лагічна было б спалучыць, на выхадзе дасць задуманае. Вынікі бываюць розныя. Часам яны ідуць зусім у іншы бок ад таго, што прадугледзеў тэхнолаг. А бывае — меркаваў адно, а атрымаў іншае, але аказалася лепшым.

Разам з якаснай сыравінай і інгрэдыентамі не менш важную ролю адыгрывае і сыравар. Гэта мастацтва, падуладнае далёка не кожнаму. Яно не залежыць ад інтэлектуальных здольнасцяў ці спецыяльных ведаў, а ад таго, наколькі чалавек любіць сыр і ці адказвае той узаемнасцю.

— Варыць сыр з дрэнным настроем нельга — ён тым і адкажа, — упэўнена Вольга Крэмянчук. — Закваска — гэта ж жывыя мікраарганізмы. У нас ёсць сыры, якія вараць толькі пэўныя спецыялісты, бо іншым ён не ўдаецца.

У гэтым памяшканні сыр выспявае пры зададзеных тэмпературы і вільготнасці паветра.

КОЛЬКІ ЗАЙМАЕ РАСПРАЦОЎКА НАВІНАК?

Ёсць сыры, над якімі тэхнолагі і сыраробы працавалі пяць гадоў, напрыклад, «Пармезан». Іншыя ствараліся хутчэй. Але распрацоўка рэцэптуры і яе ўдасканаленне — працэс, які дакладна ніколі не спыняецца.

Складанае тэхналагічнае абсталяванне пастэрызацыі малака абслугоўвае апаратчык Алена КУЦАЛАЙ.

Традыцыі сыраварства ў Капылі захавалі з савецкіх часоў. Гаворка пра тэхналогію вытворчай закваскі, якая тут выкарыстоўваецца. Рэч у тым, што сёння шмат вытворцаў аддаюць перавагу заквасках прамога ўнясення, якія адразу дадаюцца і патрабуюць менш клопату. На капыльскім прадпрыемстве вырашылі захаваць класічную школу сыраварства.

— Можна ісці па простым шляху: закупаеш — уносіш. А вось вытворчая закваска трымае сыравара ў тонусе: пастаянна варта кантраляваць тэхналагічны працэс, затое на вытворчых заквасках сыры больш духмяныя, — дзеліцца начальнік вытворчасці.

У ЧЫМ АСАБЛІВАСЦЬ КАПЫЛЬСКІХ СЫРОЎ?

Найперш, падкрэслівае Вольга Крэмянчук, любое харчовае прадпрыемства ў Беларусі выкарыстоўвае якасную сыравіну і робіць якасную прадукцыю.

— Мы, беларусы, можам ганарыцца, што захавалі культуру вытворчасці натуральнай прадукцыі. Яна вырабляецца з натуральнага малака і іншых якасных інгрэдыентаў.

Суразмоўніца адзначае, што вытворчая закваска дае магчымасць крыху змяняць смакавыя характарыстыкі сыроў. Напрыклад, традыцыйны расійскі сыр прадугледжвае малочна-кіслы смак, але на прадпрыемстве пайшлі ў іншы бок і вырабляюць расійскую групу з пяшчотным салодкім смакам.

— Адбылася змена пакаленняў, і калі нашы бацькі прызвычаіліся, што сыры мусяць быць з кіслінкай, то больш маладое пакаленне хоча пяшчотнага, саладкаватага смаку. І мы пайшлі па шляху спажыўцоў.

Напрыклад, сыр «Беларускае золата» ў 2011 годзе пачалі вырабляць па іншай тэхналогіі і ўжо каля 12 гадоў захоўваюць гэты пяшчотны саладкаваты смак. Спажыўцы не адразу ацанілі навінку: каля двух гадоў спатрэбілася, каб яе ўпадабалі, затое і па сёння гэта адзін з самых папулярных сыроў.

ЯКІ СЫР ДАСПАДОБЫ БЕЛАРУСАМ?

Беларусы адкрыты да новых смакаў. Праўда, у жанчын і мужчын густы крыху адрозніваюцца. Напрыклад, элітны сыр «Пані Каханку» з пялёсткамі сафлору (ён, дарэчы, саспявае шэсць месяцаў) — прадстаўнік «жаночых» сыроў. А вось сыр з труфелем «Вінгенштэйнскі» з больш вострым смакам лічыцца «мужчынскім».

Сярод навінак — сыр «Харальд», які саспеў летась, — з семем чыа, што раней у сырах не выкарыстоўвалася. А ў жніўні гэтага года з'явіцца сыр «Торвальд» — з імбірам. На ўсе навінкі высокі пакупніцкі попыт.

Аднак Вольга Крэмянчук упэўнена, што не трэба гнацца за колькасцю навінак.

— Можна вырабіць сыр, а ён не знойдзе свайго пакупніка. Таму спачатку важна правесці маркетынгавыя даследаванні. І тут галоўнае меркаванне не спецыялістаў, тэхнолагаў ці супрацоўнікаў лабараторыі, а звычайных людзей, — дзеліцца суразмоўніца.

ІНВЕСТЫЦЫІ Ў СУХОЕ МАЛАКО

Акрамя сыроў, прадпрыемства вырабляе масла салодкасметанковае, каля 400—450 тон у месяц накіроўваецца ў Расію. Яшчэ адзін від — сухія прадукты, а менавіта сыроватка. У 2017 годзе быў мадэрнізаваны ўчастак сухіх прадуктаў, з'явілася электрадыялізная ўстаноўка, якая дазваляе перапрацоўваць тварожную сыроватку. У выніку атрымліваюць сухую дэмінералізаваную сыроватку СД-50. Сухія прадукты экспартуюцца ў В'етнам, Кітай, Інданезію.

Увогуле, прадпрыемства шмат сіл і сродкаў укладвае ў мадэрнізацыю. У мінулым месяцы ў апаратным цэху масларобнага ўчастка ўстанавілі новае абсталяванне еўрапейскай вытворчасці па ачыстцы, сепарыраванні і пастэрызацыі малака.

— На канец бягучага года запланаваны запуск новага цэха па вытворчасці сухога абястлушчанага хуткараствральнага малака з капілярна-порыстай структурай. Будуецца ён па інавацыйным праекце з выдзяленнем бюджэтных сродкаў. Новая прадукцыя запатрабаваная ў краінах Блізкага Усходу, — кажа Аляксандр Крэмянчук.

ЛЮДЗІ, БЕЗ ЯКІХ НЕ АБЫСЦІСЯ

Сёння ў калектыве працуе 276 чалавек. Яго з ліпеня 2019 года ўзначальвае Аляксандр Пятровіч Крэмянчук. На прадпрыемстве цэняць сваіх спецыялістаў, для якіх сыраробства — не проста работа. У многіх з іх працоўная дзейнасць звязана толькі з капыльскім прадпрыемствам. Сярод такіх кваліфікаваных спецыялістаў — майстар-сыравар Ірына Аляксандраўна Бурак, якая прыйшла сюды пасля атрымання адукацыі 20-гадовай дзяўчынай, а хутка адзначыць 55-гадовы юбілей. Пачынала сыраварам, пасля працавала майстрам, а сёння сама навучае маладых работнікаў. Шмат гадоў працуе Святлана Іванаўна Вербіла, майстар па саспяванні сыроў. Яшчэ адзін прафесіянал сваёй справы — старшы майстар масларобнага цэху Алена Міхайлаўна Бычынская, якая пачынала масларобам, а сёння кіруе цэхам.

На канвееры — сыр «Беларускае золата». Тут працуюць майстар Алена МАНЕЦІНА і сыраpоб Юлія БАЦВІНКА.

Алена КРАВЕЦ,
Алена ДАЎЖАНОК.
Фота Яўгена ПЯСЕЦКАГА.

УНП 600119098

Дырэктар ААТ «Праснакі» Віталь ПЛАТУН.

ААТ «Праснакі»: НЕ ХЛЕБАМ АДЗІНЫМ

Як гаспадарка стала адной з лепшых у Капыльскім раёне і дзякуючы чаму дасягнула поспеху ў жывёлагадоўлі?

Тут размешчана сучаснае абсталяванне для ахалоджвання малака.

Сёння ААТ «Праснакі» — адно з самых паспяховых сельгаспрадпрыемстваў у Капыльскім раёне. Тут функцыянуе сучасны малочнатаварны комплекс, аснашчаны высокатэхналагічным абсталяваннем, дзе атрымліваюць малако выключна сорту «экстра». Сёлета ў гаспадарцы завершыцца будаўніцтва чарговага кароўніка. Усё малочнае пагалоўе жывёлы ўтрымліваецца на сучасных фермах. Штодзень тут атрымліваюць 35 тон малака і плануюць выйсці на паказчык у 10, а да 2025 года і 11 тон ад каровы за год. Але так было не заўсёды. Некалькі гадоў таму сельгаспрадпрыемства было далёка не самым паспяховым. Як удалося вывесці гаспадарку ў лідары і што неабходна для стабільнай работы? Карэспандэнты «Звязды» пабывалі ў ААТ «Праснакі».

Побач са сталымі спецыялістамі ў ААТ «Праснакі» працуюць маладыя.
На здымку: бухгалтар Таццяна ЖЭЙМА, юрысконсульт Алена БАБЕЙКІНА, галоўны бухгалтар Марына МАКАРОНАК, намеснік дырэктара па ідэалагічнай рабоце Ірына ДЗЯМІДЧЫК, бухгалтары Святлана ЖУК і Яна КУЛЯЎЦОВА.

БЕЛАЕ ЗОЛАТА

На трох малочнатаварных фермах («Праснакі», «Камень», «Асавец») і МТК «Камень» утрымліваецца 1687 дойных кароў (плюс 57 галоў да ўзроўню мінулага года). Усё пагалоўе — 4368 жывёлін (плюс 136 галоў). Жывёлагадоўля ў структуры выручкі і вытворчасці займае 61—67 %. Агульная плошча сельгасугоддзяў у гаспадарцы — каля 5967 га, з іх 4872 га — ралля.

— Нягледзячы на тое, што 2022 год быў складаны, асабліва ў сферы раслінаводства з прычыны засух, мы змаглі дасягнуць нядрэнных вынікаў. У супастаўных цэнах вырабілі прадукцыі на суму 17 мільёнаў 760 рублёў, што склала 110,5 % да ўзроўню 2021 года, — падводзіць вынікі мінулага года **дырэктар ААТ «Праснакі» Віталь ПЛАТУН.** — Спрацавалі летась з прыбыткам, ён склаў крыху больш за 7 мільёнаў рублёў. Асабліва парадавалі вынікі ў жывёлагадоўлі. Мы дасягнулі нядрэннага ўдою — 6 тысяч 611 кг малака ад каровы, а на МТК «Камень» — 9053 кг ад каровы. Пакрыху пад гэты паказчык падцягваем астатнія фермы. Дасягнуць такіх вынікаў дапамагае штодзённая карпатлівая праца нашых работнікаў.

Трэба сказаць, што 72 % рэалізаванага гаспадаркай малака сорту «экстра». На МТК «Камень» атрымліваюць 100 % малака экстра-класа. Яго забірае Нясвіжскі завод дзіцячага харчавання. Да сыравіны, з якой яно вырабляецца, прад'яўляюцца самыя жорсткія патрабаванні — каб быць суперякасным.

Летась тут пачалі будаўніцтва новага кароўніка на МТФ «Праснакі», у хуткім часе яно завершыцца. Да жніўня мінулага года старая ферма тут была пераабсталявана пад беспрывязнае ўтрыманне жывёлы. Аднак памеры кароўніка былі невялікія, ён змяшчаў усяго 120 галоў. І вось цяпер у хуткім часе пачнецца засяленне новага кароўніка на 350 галоў.

Адрозніваюцца сучасныя МТФ не толькі ўмяшчальнасцю, а найперш камфортнымі ўмовамі як для жывёлы, так і шэрагам зручнасцяў для персаналу. Даільная зала абсталявана ўстаноўкай «Паралель» 2х16. Аўтаматызаваныя сістэмы не толькі адсочваюць якасць малака і здароўе жывёлы. Для камфорту кароў прадугледжаны нават масажоры і часалкі. Іх выкарыстоўваюць, каб не траціць час на ручную чыстку. Акрамя таго, такія прылады зніжаюць стрэс у жывёлін, ад чаго таксама залежыць колькасць малака.

Мяняюцца і патрабаванні да ўмоў працы работнікаў МТФ. Сёння мусяць быць прадугледжаны пакоі, дзе аператары машыннага даення і жывёлаводы могуць адпачыць, перакусіць і выпіць чаю. Абавязковыя душавыя і санвузел. Акрамя таго, на кожнай МТФ маецца пральная машына для мыцця спецадзення. Што да апошняга, то калі раней гэта быў толькі халат, то цяпер у камплект уваходзяць нарукаўнікі, фартух, галаўныя ўборы. Дарэчы, працаваць у такіх умовах сёння нямала ахвотных. Некаторыя аператары машыннага даення штодзень прыязджаюць з Капыля. Увогуле ж, на пэўныя пазіцыі ў гаспадарцы маецца своеасаблівы «ліст чакання» з ахвотных уладкавацца сюды на працу.

ВЫЙСЦІ Ў ЛІДАРЫ

Дырэктар сельгаспрадпрыемства прыйшоў сюды ў 2015 годзе, калі сельская гаспадарка была далёкай ад сённяшніх поспехаў. У суткі тут атрымлівалі ўсяго 2,5 тоны малака — цяпер, нагадаем, надойваюць да 35 тон. Што ж патрэбна, каб зрабіць такое прадпрыемства паспяховым?

— Першыя два гады работа была ў рэжыме 24/7, — згадвае Віталь Платун. — Трэба было ствараць сваю каманду: на той час у мяне была загадчыца фермы і галоўны ветурач. Патрэбных спецыялістаў шукалі і запрашалі. А каб яны прыходзілі, варта было стварыць належныя ўмовы. Але самае галоўнае — дамовіцца з людзьмі, якія патрабавалі аплаты запазычанасцяў. Дамаўляліся, каб не выстаўлялі штрафы і іскавыя патрабаванні, працавалі і разлічваліся.

Віталь Платун кіруе сельгаспрадпрыемствам восем гадоў. Прызнаецца, што ў сельскую гаспадарку ён, гарадскі хлопец, трапіў выпадкова. Паступаў у тэхналагічны ўніверсітэт, але прайшоў толькі на платнае. Вырашыў год павучыцца ў каледжы і спрабаваць занава. Каледж выбраў першы, які трапіўся на вочы, — Навагрудскі аграрны.

— Я не ўяўляў, куды іду. Але падчас першага года навучання зразумеў, што гэта маё, — згадвае суразмоўнік. — Скончыў каледж з чырвоным дыпломам па спецыяльнасці «Аграном».

Першым працоўным месцам выпускніка стаў СПК «Солы» Смаргонскага раёна. Паралельна ён паступіў на завочнае аддзяленне Гродзенскага дзяржаўнага аграрнага ўніверсітэта. Пасля яго заканчэння прыехаў на Капыльшчыну. Спачатку працаваў галоўным аграномам у ААТ «Ціміразеўскі», у 2015 годзе перспектыўнаму спецыялісту прапанавалі паспрабаваць сябе ў ролі кіраўніка ААТ «Праснакі». За лічаныя гады яму ўдалося вывесці сельгаспрадпрыемства ў лідары раёна. І спыняцца на дасягнутым ён не збіраецца.

— Будзем далей развіваць малочную галіну. Запланавана будаўніцтва яшчэ аднаго кароўніка, мадэрнізацыя некаторых будынкаў для ўтрымання маладняку. Важна выканаць бягучыя рамонты майстэрань, асфальтаванні, каб нашым работнікам камфортна было працаваць. Стараемся зрабіць добраўпарадкаванне тэрыторый не горшым, чым у горадзе, — дзеліцца Віталь Платун.

БОЛЬШАСЦЬ МАЛАДЫХ СПЕЦЫЯЛІСТАЎ ЗАСТАЕЦЦА

Цяпер у ААТ «Праснакі» працуе 221 чалавек, у сезон палявых работ — больш. Дырэктар упэўнены, што перавага сучаснай гаспадаркі ў тым, што сюды больш ахвотна прыходзяць маладыя спецыялісты. Цікава ўбачыць на практыцы тое, чаму вучылі ва ўніверсітэцкай аўдыторыі. Ды і заработная плата адыгрывае не апошнюю ролю. Сярэдняя па прадпрыемстве складае 1480,8 рубля.

— Не заўсёды тое, чаму вучылі ў ВНУ, супадае з сітуацыямі на практыцы, асабліва ў жывёлагадоўлі. І калі моладзь бачыць сучасныя тэхналогіі, новыя падыходы да вытворчасці, працаваць цікава, — дзеліцца дырэктар.

Штогод у сельгаспрадпрыемства прыходзіць не менш за пяць маладых спецыялістаў: заатэхнікі, аграномы, ветэрынарныя ўрачы. Пераважная большасць з іх — выпускнікі Гродзенскага аграрнага ўніверсітэта. Гэта добра падрыхтаваныя да работы спецыялісты. Асабліва калі студэнты прыйшлі ў ВНУ пасля каледжа і маюць за плячыма добрую практыку, такіх дырэктар называе ў добрым сэнсе «бітымі». З Беларускага дзяржаўнага аграрнага тэхнічнага ўніверсітэта прыходзяць у асноўным спецыялісты інжынернага профілю, якія таксама маюць добрую базу. Спецыялістаў ветэрынарнай медыцыны сельгаспрадпрыемства атрымлівае пасля каледжаў, бо мае патрэбу ў асноўным у фельчарах. З Віцебскай дзяржаўнай акадэміі ветэрынарнай медыцыны ў гаспадарцы працуе толькі адзін выпускнік.

Галоўны заатэхнік Ігар МАРКЕВІЧ.

Больш за 60 % маладых спецыялістаў у гаспадарцы застаецца пасля адпрацоўкі па размеркаванні. Для іх маецца два камфортныя інтэрнаты. Пакоі абсталяваны мэбляй, ёсць і сучасная бытавая тэхніка, каб прыгатаваць ці памыць адзенне. Тым спецыялістам, якія ўжо маюць сем'і, гаспадарка выдзяляе дамы.

— Са свайго досведу я амаль беспамылкова з першага дня вызначаю, застанецца спецыяліст тут працаваць ці не. Калі малады чалавек прыходзіць і першыя словы — «на адпрацоўку», то з такіх 90 % з'язджае, — дзеліцца назіраннямі Віталь Платун.

Аднак нярэдка маладыя людзі мяняюць свае рашэнні. Дырэктар прыводзіць прыклад 23-гадовага агранома-хіміка Дзмітрыя Букава. Два гады таму ён прыйшоў па размеркаванні ў гаспадарку.

— У Баранавічах у яго маецца ўласнае жыллё. Я разумеў, што яму няма сэнсу жыць у нас у інтэрнаце і хутчэй за ўсё ён з'едзе. Але спытаў, ці ёсць жаданне працягнуць працу. Спецыяліста ўсё задавальняе і кідаць працоўнае месца шкада, але былі нюансы, якія мы абгаварылі і вырашылі. І хлопец застаецца ў нас, — кажа Віталь Платун.

Цяперашні галоўны заатэхнік сельгаспрадпрыемства Ігар Маркевіч прыехаў сюды з Гомельшчыны, пасля заканчэння Калінкавіцкага аграрнага тэхнікума. Папрацаваўшы і адслужыўшы ў войску, вырашыў вярнуцца на першае месца працы. Паралельна паступіў у Гродзенскі аграрны ўніверсітэт. Паўтара года працаваў на пасадзе галоўнага спецыяліста, яшчэ паўгода — заатэхнікам-селекцыянерам.

Ігар Маркевіч адзначае, што ў яго выбары немалую ролю адыграла асоба кіраўніка прадпрыемства, з якім лёгка знаходзіць агульную мову. Станоўчы ўплыў аказалі нядрэнная зарплата і наяўнасць добраўпарадкаванага інтэрната.

Вёска «Камень», у гонар якой названа гаспадарка, існуе з XVI стагоддзя. Пра яе багатую гісторыю сведчыць мемарыяльная дошка на адной з вуліц.

Інтэрнат супрацоўнікаў ААТ «Праснакі». Малады спецыяліст аграном Ілья ГУНІН — адзін з тых, хто часова тут пасяліўся.

У такіх доміках часова ўтрымліваюць маладых цялятак для іх загартоўкі.

Выконваючая абавязкі галоўнага ветурача Святлана ЖУК у памяшканні аператарскай.

КАШТОЎНЫ «КАМЕНЬ»

Комплексам з самымі перадавымі тэхналогіямі з'яўляецца МТК «Камень», пабудаваны ў 2020 годзе пры падтрымцы Слуцкага цукровафінаднага камбіната.

— Гэта цалкам заслуга нашага інвестара. З нуля на новым месцы быў пабудаваны новы комплекс на 1,5 тысячы галоў. Сёння ён поўнасцю заселены, маецца і дойны статак, і цэх запуску, і цэх раздою, — дзеліцца Віталь Платун.

На комплексе сучасныя даільныя залы, укаранёны новыя падыходы да вытворчасці малака. Аўтаматызаваныя сістэмы адсочваюць стан здароўя кароў, аналізуюць удоі і дазваляюць атрымліваць прадукцыю самай высокай якасці — экстра-класа. Комплекс абслугоўвае 32 чалавекі. Сярод іх — аператары машыннага даення, жывёлаводы, асемінатар, лабарант, заатэхнік-селекцыянер, ветфельчар.

— Удой складае 25 л на карову за суткі, гэта 9 тысяч у год. Плануем выйсці на 10 тысяч, а ў 2025 годзе — на 11 тысяч тон, — дзеліцца планамі **галоўны заатэхнік ААТ «Праснакі» Ігар МАРКЕВІЧ.**

Ветурач-гінеколаг Вячаслаў ЯХІН на МТК працуе 2 гады, але мае 42-гадовы прафесійны стаж. Сярод яго абавязкаў — абследаванне жывёлы, суправаджэнне да ацёлу ў першай і другой фазах запуску, выяўленне пасляродавых ускладненняў і іх лячэнне.

— На нашым комплексе высокі працэнт асемянення. Мы б'ём своеасаблівыя рэкорды: за восем месяцаў гэтага года плюс 250 расцёлаў кароў. Мы прыходзім туды, дзе няма цялят, сыходзім — цялят мноства, — усміхаецца Вячаслаў Уладзіміравіч.

— Робім акцэнт на тое, каб стварыць найлепшыя ўмовы як для супрацоўнікаў, так і для ўтрымання жывёлы. Гэта павышае прадукцыйнасць, надоі і, адпаведна, прыбытак. Утрыманне ўплывае і на якасць малака: чым больш сучасная ферма, тым лягчэй атрымаць на ёй малако сорту «экстра», — рэзюмуе дырэктар сельгаспрадпрыемства.

Адна з памяшканняў для дойнага статка.

КАРАНЯПЛОДЫ АСОБНАГА ПРЫЗНАЧЭННЯ

Слуцкі цукровафінадны камбінат аказвае падтрымку сельгаспрадпрыемству з 2017 года. Гэтым часам былі аб'яднаны дзве гаспадаркі — ААТ «Суворава-Агра» і ААТ «Праснакі». Кантрольны пакет акцый сельгаспрадпрыемства знаходзіцца ў Слуцкага цукровафінаднага камбіната.

Пры яго падтрымцы, напрыклад, у 2018 годзе была пабудавана новая зернесушылка ЗСК-40. За сродкі камбіната выкананы мантаж абсталявання і выплачаны першапачатковыя плацяжы. У мінулым годзе дзякуючы падтрымцы была набыта неабходная сельгастэхніка.

Аднак і сельгаспрадпрыемства імкнецца не заставацца ў даўгу. У прыватнасці, вырошчвае цукровыя буракі, якія цалкам рэалізоўваюцца на Слуцкі цукровафінадны камбінат.

— У самыя неўраджайныя гады рэалізоўваем не менш за 12 тысяч тон, у сярэднім — 16-18 тысяч тон, самы вялікі наш паказчык — 19 тысяч тон. Да аб'яднання цукровыя буракі ў невялікай колькасці, каля 100—150 га, вырошчвала «Суворава-Агра», «Праснакі» ўвогуле ніколі раней не займаліся гэтымі караняплодамі. Пасля аб'яднання аддаём пад цукровыя буракі не менш за 400 га, — расказвае Віталь Платун.

ПУЦЁЎКІ, БІЛЕТЫ, ПАДАРУНКІ

Сельгаспрадпрыемства прапануе важкі сацыяльны пакет. Прафсаюз прапануе пуцёўкі ў санаторыі на тур выхаднога дня. Акрамя таго, усе, хто мае патрэбу ў аздараўленні, могуць атрымаць пуцёўкі ў санаторый на 14 ці 21 дзень. Палову кошту аплачвае гаспадарка, раённы прафсаюз дадае 200 рублёў дапамогі, і столькі ж — прафсаюз гаспадаркі.

Наведаць канцэрт ці нават тэатральны спектакль таксама не праблема — рэгулярна ад гаспадаркі і прафсаюза закупляюцца білеты, у тым ліку на спектаклі сталічных тэатраў, што прыязджаюць у Капыльскі Дом культуры. Удзельнічаюць маладыя людзі і ў мерапрыемствах, што праводзяцца ў раёне і вобласці, — спартакіядах, турзлётах.

Работнікі атрымліваюць падарункі да ўсіх свят — Дня сельскай гаспадаркі, Новага года, 23 лютага, 8 Сакавіка, да юбілейных дат, вяселля і нараджэння дзіцяці.

— Акрамя таго, што Дзень сельскай гаспадаркі праходзіць у раёне, мы арганізуем свята і ў сваёй гаспадарцы. Праводзім канцэрт, па выніках года выбіраем найлепшых работнікаў, уручаем каштоўныя падарункі, у тым ліку бытавую тэхніку: халадзільнікі, тэлевізары, пральныя машыны. Кожнага стараемся адзначыць, — кажа **намеснік дырэктара па ідэалагічнай рабоце ААТ «Праснакі» Ірына ДЗЯМІДЧЫК.**

Не застаюцца без увагі і жыхары навакольных вёсак. За кошт гаспадаркі сумесна з сельвыканкамам праводзіцца свята вёскі. Вызначаюць пераможцаў у намінацыях «Маладая сям'я», «Я — каралева кветак», адзначаюць папаўненне ў сям'і, самага ўзроставага жыхара і самага маладога. Да Дня пажылых людзей жыхары вёскі, старэйшыя за 80 гадоў, атрымліваюць ад гаспадаркі падарункі. Былыя работнікі сельгаспрадпрыемства, якія знаходзяцца на заслужаным адпачынку, пры неабходнасці таксама атрымліваюць дапамогу.

Над мясцовай школай сельская гаспадарка ўзяла своеасаблівае шэфства, аказваючы спонсарскую дапамогу. А вось у саміх школьнікаў ёсць магчымасць падзарабіць падчас уборачнай кампаніі. З 16 гадоў запрашаюць у працоўныя лагеры. Заробкі ў самых старанных даходзяць да 800 рублёў.

У калектыве гаспадаркі шмат аматараў спорту. Пра іх дасягненні сведчаць узнагароды, атрыманыя на спаборніцтвах і спартакіядах.

Алена КРАВЕЦ, Алена ДАЎЖАНОК. Фота Яўгена ПЯСЕЦКАГА.

УНП 600018412

СУЧАСНАСЦЬ І БУДУЧЫНЯ ЛЮБАНСКАЙ ЗЯМЛІ

У Любані ў найбліжэйшыя гады чакаюць прырост насельніцтва

Любанскі раён сёння на слыху. Тут ажыццяўляецца адзін з найбуйнейшых у гісторыі краіны будаўнічых праектаў — узвядзенне сучаснага горна-абагачальнага камбіната. Праект накіраваны на асваенне Нежынскага радовішча калійных соляў. Магутнасць комплексу, згодна з праектам, будзе складаць 2 млн тон хлорыстага калію ў год, і з яго ўвядзеннем у эксплуатацыю рэгіён звязвае надзеі на новы віток развіцця.

Гэты праект зменіць Любань — і новае аблічча райцэнтр, якому наканавана стаць яшчэ адной шахцёрскай сталіцай, набывае ўжо сёння.

— Будаўніцтва камбіната неўзабаве завершыцца, праз тры гады прадпрыемства пачне працаваць. А для яго працы неабходна каля дзвюх тысяч чалавек. Сёння ў Любані пражывае 12 тысяч насельніцтва, у раёне — 29 тысяч. Калі запусціцца магутная вытворчасць, з сем'ямі і дзецьмі можна смела накідваць яшчэ 3-4 тысячы. Будуць працаўладкаваны мясцовыя жыхары, і, зразумела, Любань чакае прырост насельніцтва. Сюды прыедуць маладыя спецыялісты з сем'ямі, значыць, і нараджальнасць пойдзе па нарастаючай. І да павелічэння колькасці насельніцтва мы павінны быць гатовыя, — адзначае **старшыня Любанскага раённага выканаўчага камітэта Валерый МЕЛЬНІК.**

Штогод у Любані будуецца 7–10 тысяч квадратных метраў жылля, яшчэ 2-3 тысячы квадратных метраў уводзіцца ў эксплуатацыю ў іншых населеных пунктах раёна, адзначае кіраўнік райвыканкама.

— Магчыма, гэта няшмат на фоне вялікіх гарадоў — Барысава, Салігорска, — але адносна нашага раёна такія аб'ёмы дазваляюць эфектыўна вырашаць жыллёвыя праблемы людзей. Сёлета будуць дабудаваны два дамы на 16 кватэр у кожным.

У новым, шматпавярховым, мікраараёне Любані летась з'явіўся і новы дзіцячы садок на 150 месцаў — дзеля яго будаўніцтва аказала дапамогу дзяржава, распавёў Валерый Мельнік. Садок новы не толькі таму, што пабудаваны нядаўна, — гэта дзіцячая ўстанова сучаснага тыпу, са шматфункцыянальным абсталяваннем, камп'ютарным класам, інтэрактыўнымі развіццёвымі гульнявымі комплексамі і нават з уласным басейнам.

— Сёння нашы намаганні накіраваны як на стварэнне сучаснай інфраструктуры, так і на вырашэнне жыллёвых пытанняў — гэта адзін з прыярытэтаў на найбліжэйшыя гады, — адзначыў кіраўнік раёна. — Напрыклад, плануем ажывіць і «загусціць» найбліжэйшыя вёскі. Мы раздадзім пустыя ўчасткі людзям, занятым на калійнай вытворчасці, прадпрыемства гатова будзе даваць сваім работнікам крэдыты для будаўніцтва дамоў. Населеныя пункты мы разглядаем толькі тыя, якія размяшчаюцца не далей за 6–10 км ад райцэнтра.

— Валерый Віктаравіч, чым, на ваш погляд, сёння можа ганарыцца Любаншчына?

— У першую чаргу хочацца адзначыць поспехі аграрыяў. Штогод працаўнікі аграпрамысловага комплексу нашага раёна павялічваюць і валавы намалот збожжавых, і ўраджайнасць. Але асаблівых добрых слоў заслугоўваюць дасягненні нашых жывёлаводаў і якасць любанскага малака, большая частка якога здаецца класам «экстра». Дзякуючы высокай якасці малака наш сыраробны камбінат (Любанскі філіял ААТ «Слуцкі сыраробны камбінат») вырабляе прадукцыю, якая вядомая і любімая па ўсёй краіне і за межамі Беларусі. Вядома, прадпрыемства пастаянна ўкараняе новыя тэхналогіі, мадэрнізуе вытворчы працэс — сёлета, у прыватнасці, плануе закупіць абсталяванне для вытворчасці новых відаў сыроў. Але першапачатковая якасць і смак іх прадукцыі залежыць ад якасці сыравіны. А да нашага малака ні ў кога не ўзнікае пытанняў.

Сёння ў рэгіёне будуюцца новыя, сучасныя, цалкам аўтаматызаваныя малочнатаварныя комплексы. Адзін з іх, унікальны для нашай краіны жывёлагадоўчы комплекс, ужо ўведзены ў эксплуатацыю ў ААТ «Рэчань».

— Комплекс спецыялізуецца на вырошчванні маладняку буйной рагатай жывёлы для ўкамплектавання малочнатаварных фермаў, — тлумачыць кіраўнік раёна. — У год тут будзе вырошчвацца шэсць тысяч цялушак. Таксама комплекс на дзве тысячы галоў дойнага статка сёлета будуецца ў вёсцы Забалаць. А ў ліку лідараў па вытворчасці малака хачу назваць у першую чаргу гаспадарку «Асавец-Агра» і ААТ «Юркавічы».

І яшчэ адна нагода для гонару — тое, што ў раёне існуе эканамічна дзеяздольны райспажыўсаюз, кажа старшыня райвыканкама.

— Мы далучылі да райспажыўтаварыства аб'екты найбліжэйшага раёна, Старыя Дарогі, забралі таксама частку сеткі Салігорскага райспажыўтаварыства. Сёння наша райспажыўтаварыства дэманструе станоўчую рэнтабельнасць.

Дададзім, што «Родны кут» у цэнтры Любані (ён належыць Любанскаму кааператыву) — можна сказаць, мясцовая славутасць. І па асартыменце, які не саступае гіпермаркетам «Еўраопт», і па якасці і свежасці прадукцыі, бо там пераважаюць тавары ад мясцовых вытворцаў. Пакупнікам прапануецца шырокі выбар свежай, вэнджанай і кансерваванай рыбы ад Любанскага рыбгаса.

— Рост дабрабыту людзей, забеспячэнне дастойных умоў працы і жыцця — адзін з найважнейшых прыярытэтаў развіцця Любанскага раёна ў юбілейны 85-ы год Мінскай вобласці, — падкрэсліў старшыня Любанскага раённага выканаўчага камітэта Валерый Мельнік.

Дзіяна РОНІНА.
Фота Яўгена ПЯСЕЦКАГА.

На новай ускраіне горада.

Узровень жыцця

ДЗІЦЯЧЫ САДОК ТРЭЦЯГА ТЫСЯЧАГОДДЗЯ

Што гэта такое, можна ўбачыць у Любані

Дзіцячы садок — другі дом для малых і разам з тым навучальны цэнтр, дзе дзіця ўпершыню знаёміцца з навакольным светам і соцыумам, вучыцца жыць у гармоніі з людзьмі і прыродай, атрымлівае першыя навыкі дружбы і ўзаемадапамогі. Відавочна, што месца, дзе маленькі чалавек праводзіць практычна ўвесь дзень, павінна быць прадуманым да дробязяў, камфортным і радасным. Менавіта такі дзіцячы садок № 1 у новым мікраараёне Любані, які расчыніў свае дзверы летась.

Загадчыца дзіцячага садка № 1 Тамара ВЕРАМЕЙЧЫК і загадчыца аддзела ідэалогіі, культуры і па справах моладзі Любанскага райвыканкама Таццяна АЛЯКСЕЕВА.

— Сама прастора нашага дзіцячага садка пабудаваная так, каб стымуляваць цікаўнасць і настройваць дзіця на актыўнае навучанне, — распавядае **загадчыца ДУА «Дзіцячы садок № 1 г. Любань» Тамара ВЕРАМЕЙЧЫК,** педагог вышэйшай кваліфікацыйнай катэгорыі.

Тут створана асяроддзе, якое спрыяе цэласнаму развіццю выхаванцаў, усё накіравана на даследаванне свету праз гульню, падкрэслівае яна. У кожнай групе (усяго іх пяць, а прымаюць у садок з двух гадоў) ёсць тэлевізар і музычны цэнтр, што дазваляе якасна арганізоўваць адукацыйны працэс. У актавай зале, дзе праходзяць урачыстасці, устаноўлена лічбавае піяніна. Для задавальнення малых — інтэрактыўныя гульнявыя комплексы, якія стымулююць творчую актыўнасць. Ёсць камп'ютарны клас, дзе дзеці займаюцца праграмаваннем, і нават 3D-прынтар. З яго дапамогай выхаванцы могуць ажывіць прыдуманых імі казачных герояў, каб потым разам з педагогамі зняць мультфільм! Асноўная тэматычная накіраванасць садка — бяспека: малыя на практыцы вывучаюць правілы дарожнага руху, у форме гульні знаёмяцца з работай супрацоўнікаў МНС, медыкаў і міліцыянераў. Гарманічнаму развіццю спрыяе і спартыўная база — напрыклад, уласны басейн.

На клопат і ўвагу дзеці адгукаюцца — яны раскрываюць свае таленты, кажа загадчыца ўстановы.

— Нядаўна ў нас праходзіў конкурс даследчых работ, — расказала Тамара Яўгенаўна. — І работы малых былі вельмі цікавымі, пачынаючы з выбару тэм. Напрыклад, «Чаму вочы не мерзнуць зімой», «Чым ордэн адрозніваецца ад медаля», «Кім быў прадзед сучаснага праса», «Як вырабляецца алей». Цяпер рыхтуемся да другога тура — будзем выходзіць на абласны ўзровень.

У дзіцячым садку ёсць самыя сучасныя гульні для развіцця выхаванцаў.

Аляксандра АНЦЭЛЕВІЧ.
Фота Яўгена ПЯСЕЦКАГА.

ТРАДЫЦЫІ ПЛЮС СУЧАСНЫЯ ТЭХНАЛОГІІ

Малаадходнасць або безадходнасць вытворчасці — адна з найважнейшых характарыстык сучаснага прадпрыемства.Ператварэнне адходаў у патрэбную і высокарэнтабельную прадукцыю — замкнёны цыкл, які можна параўнаць з прыроднымі экасістэмамі. Стварэнне такой вытворчасці патрабуе вырашэння тэхналагічных, эканамічных і арганізацыйных задач. Менавіта на гэта цяпер накіраваны намаганні кіраўніцтва і калектыву вытворчага цэха № 8 (г. п. Урэчча) ААТ «МІНСК КРЫШТАЛЬ» — кіруючай кампаніі холдынга «МІНСК КРЫШТАЛЬ ГРУП».

Начальнік вытворчага цэха № 8 ААТ «МІНСК КРЫШТАЛЬ» Аляксей ЦЫБУЛЬСКІ.

Прадпрыемства мае статус вытворчага цэха, але сёння гэта найбуйнейшы ў нашай краіне спіртзавод (вытворчасць — парадку 5600 дэкалітраў за суткі, або каля 170 000 дэкалітраў за месяц). Гісторыя Урэцкага спіртзавода — даўжынёй не ў адно стагоддзе. У архіўных фондах — «Князі Радзівілы», «Мінскае губернскае праўленне» і г. д. Маюцца звесткі, што вінакурны заводзік у маёнтку Урэчча існаваў яшчэ ў XVII—XIX стагоддзях і мае дачыненне да гісторыі князёў Радзівілаў і князёў Вітгенштэйнаў.

Датай заснавання вінакурнага заводзіка ў маёнтку Урэчча Бабруйскага павета лічыцца 1830 год. У той час вытворчасць належала князю Пятру Вітгенштэйну. Заводзік паклаў пачатак прадпрыемству, якое сёння носіць назву «Вытворчы цэх № 8 (г. п. Урэчча)».

— Прадпрыемства неаднаразова пашыралася і рэканструявалася, уводзіліся новыя ўчасткі. У апошнія гады было ўкаранёна найноўшае, прагрэсіўнае абсталяванне і асвоены новыя віды прадукцыі, — адзначае **начальнік вытворчага цэха № 8 (г. п. Урэчча) Аляксей ЦЫБУЛЬСКІ.** — Так, у 2012 годзе аўтаматызаваны тэхналагічны працэс разварвання крухмалазмяшчальнай сыравіны, у 2013-м прадпрыемства цалкам перайшло на нізкатэмпературную схему разварвання сыравіны, у 2014-м уведзены ў эксплуатацыю зернеачышчальна-сушыльны комплекс на 20 тыс. тон, а ў 2018-м праведзена рэканструкцыя брагарэктыфікацыйнай устаноўкі. Мадэрнізацыя дазволіла працаваць у рэжыме энергазберагальнай тэхналогіі і атрымліваць якасную прадукцыю.

Прадукцыя ўрэцкага вытворчага цэха ў асноўным пастаўляецца на галаўное прадпрыемства — ААТ «МІНСК КРЫШТАЛЬ», але некаторая частка яе адпраўляецца і на экспарт. Урэцкі спірт запатрабаваны ў кандытарскай сферы, фармакалогіі і медыцынскіх установах, ветэрынарнай і парфумернай галінах. І відавочна, што ад добрасумленнай работы цэха № 8 шмат у чым залежыць якасць канчатковай прадукцыі, што выпускаецца брэндам «МІНСК КРЫШТАЛЬ» — а многія віды гэтай прадукцыі сталі візітнай карткай нашай краіны!

— Прадукцыя ААТ «МІНСК КРЫШТАЛЬ» стабільна займае ганаровыя месцы на міжнародных конкурсах і галіновых выставах па ўсім свеце, — падкрэслівае Аляксей Цыбульскі. — У гэтыя высокія ўзнагароды ўносіць свой сціплы ўклад і наш працоўны калектыў.

Тэхналагічны працэс кантралюе майстар Аляксандр ЦАРКЕВІЧ.

За тэхналагічным працэсам сочыць майстар змены Міхаіл САЛАВЕЙ.

КРАЕВУГОЛЬНЫ КАМЕНЬ — БЯСПЕКА

У апошнія гады, распавёў начальнік вытворчага цэха № 8, на ўрэцкай вытворчасці ўкаранёна сістэма менеджменту бяспекі харчовай прадукцыі (ISO 22000). А таксама на прадпрыемстве дзейнічаюць сістэма менеджменту бяспекі харчовай прадукцыі на аснове аналізу небяспекі і крытычных кантрольных пунктаў (HACCP) у адпаведнасці з СТБ 1470, сістэма кіравання навакольным асяроддзем (ISO 14001) і сістэма менеджменту аховы здароўя і бяспекі працы (ISO 45001). Лабараторыя прадпрыемства забяспечаная храматографамі, якія дазваляюць «раскласці» прадукт на складнікі і выключыць перавышэнне шкодных прымесяў. Як распавяла **вядучы інжынер-лабарант Святлана КАРНІЛАВА,** супрацоўнікі лабараторыі ажыццяўляюць кантроль сыравіны і паўфабрыкатаў на ўсіх этапах вытворчасці прадукцыі. А таксама выконваюць пільны кантроль усіх параметраў канчатковай прадукцыі.

Нягледзячы на ўзрост, урэцкае прадпрыемства не адстае ад часу і нават імкнецца трымацца на крок наперадзе: акрамя спіртоў-рэктыфікатаў розных відаў, яшчэ ў 2014 годзе тут быў асвоены выпуск збожжавых дыстылятаў, а ў 2015-м — таксама дыстылятаў фруктовых.

Зрэшты, надзейнае супрацоўніцтва з сельскагаспадарчымі прадпрыемствамі раёна склалася ў цэха значна раней, бо за год цэх перапрацоўвае каля 25 тысяч тон збожжа (асноўныя культуры — жыта і трыцікале).

— Для вытворчасці асобных відаў сокаў, якія таксама ў асноўным пастаўляюцца на галаўное прадпрыемства — ААТ «МІНСК КРЫШТАЛЬ», штогод вядзём нарыхтоўку яблыкаў, вішні, чарнаплоднай рабіны, журавін і гэтак далей, — адзначае Аляксей Цыбульскі. — Закупляем ягады і садавіну і ў насельніцтва, і ў сельгаспрадпрыемстваў. Выкарыстоўваем толькі свежую прадукцыю, нарыхтаваную ў сезон і прайшоўшую пільны кантроль якасці. Для вытворчасці морсу выкарыстоўваецца чарнасліў, які пастаўляецца да нас з Узбекістана і таксама праходзіць пільны кантроль якасці.

У лабараторыі, дзе кантралююць якасць сыравіны і гатовага прадукту, працуюць інжынер-лабарант Ганна ІЗМЕР і лабарант Вольга ДУБІНА.

НОВЫЯ КІРУНКІ

Але вернемся да ідэі безадходнасці. Эканамічная ўстойлівасць любога сучаснага прадпрыемства шмат у чым залежыць ад дыверсіфікацыі і пашырэння таварнай наменклатуры. І адзін з кірункаў, які сёння развівае ўрэцкае прадпрыемства, — вытворчасць сухога корму з барды для буйной рагатай жывёлы.

Барда — адходы вытворчасці спірту і адначасова найкаштоўнейшы кампанент у харчаванні кароў і бычкоў мясных парод.

— Кіраўнікі сельгаспрадпрыемстваў, якія ўмела карыстаюцца гэтым «харчовым дадаткам», атрымліваюць прывесы буйной рагатай жывёлы ад кілаграма да паўтара за месяц, — расказвае кіраўнік цэха. — Але сёння мы можам прапанаваць ім толькі вільготную масу (у ёй 10 % сухога рэчыва). Са з'яўленнем новага цэха па сушцы барды мы забяспечым рынак прадуктамі з больш высокай рэнтабельнасцю — сухой і грануляванай бардой (магутнасці дазволяць атрымліваць каля 25 тон за суткі), а ў далейшым плануем вырабляць розныя кармавыя сумесі на яе аснове. Праведзена навуковая праца, гатовая перадпраектная дакументацыя, цяпер праектуецца новы цэх. А першую прадукцыю ў новым цэху плануем атрымаць да канца наступнага года.

Ужо сёння асартымент урэцкага цэха № 8 не абмяжоўваецца толькі асноўнай дзейнасцю. Так, асвоена вытворчасць вуглекіслаты — гэта значыць, прыносіць прыбытак яшчэ адзін від пабочных прадуктаў спіртовай вытворчасці. Урэцкая вуглекіслата выкарыстоўваецца і для вытворчасці газаваных напіткаў, і пры зварачных работах.

Дваццаць гадоў працуе на пасадзе загадчыка склада сыравіны Людміла НАВУМОВІЧ.

ПРАЦОЎНЫЯ ТРАДЫЦЫІ

У вытворчым цэху № 8 сёння працуе 165 чалавек, многія з якіх аддалі роднаму прадпрыемству не адзін дзясятак гадоў. Сярод ветэранаў і найкаштоўнейшых работнікаў **начальнік цэха называе Уладзіміра БРУКВІНА,** майстра ўчастка разгонкі. 27 гадоў адпрацаваў Уладзімір Аляксеевіч (у мінулым — воін-інтэрнацыяналіст) на гэтай вытворчасці. У яго актыве шматлікія граматы і рэгаліі за працоўныя заслугі.

— Сярэдні ўзрост калектыву — 40–45 гадоў, але ў цэху дастаткова і вопытных работнікаў, і моладзі, — расказвае Уладзімір Бруквін. — Вытворчасць спецыфічная, а значыць, ад супрацоўнікаў патрабуюцца асаблівыя навыкі, а таксама жаданне ўдасканальвацца і адказнасць.

Да самадысцыпліны, маральных і прафесійных якасцяў работнікаў цэх № 8 прад'яўляе высокія патрабаванні, а прэтэндэнтаў хапае — дзякуючы ўмовам працы, высокай заработнай плаце, прадуманай калектыўнай дамове. Аляксей Цыбульскі падкрэслівае, што ў першую чаргу прадпрыемства імкнецца ствараць рабочыя месцы для мясцовых жыхароў.

Цэх клапоціцца аб сваіх супрацоўніках — і тых, што працуюць цяпер, і тых, хто выйшаў на пенсію. Ні ў адно свята не абыходзіць сваіх ветэранаў увагай. Гэта робіць калектыў больш згуртаваным, стварае традыцыі, павышае адказнасць і прадукцыйнасць працы.

Аляксандра АНЦЭЛЕВІЧ.
Алена ДАЎЖАНОК.
Фота Яўгена ПЯСЕЦКАГА.

УНП 600013329

ПРАЗМЕРНАЕ ЎЖЫВАННЕ АЛКАГОЛЮ ШКОДЗІЦЬ ВАШАМУ ЗДАРОЎЮ

КАЛІ ДЗЕЦІ НЕ ХОДЗЯЦЬ У ШКОЛУ...

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Усе дадатковыя абследаванні Ілья прайшоў да 1 верасня, але даведку аб гатоўнасці да школы дзіцяці так і не далі... Выдалі яе толькі 2 кастрычніка пасля таго, як маці звярнулася да адваката. Такую познюю выдачу даведкі медцэнтр матываваў тым, што ў дзіцяці жалезадэфіцытная анемія цяжкай ступені.

3-га кастрычніка мама прыйшла да дырэктара гімназіі з усімі неабходнымі дакументамі. Але ён, паводле слоў жанчыны, іх не прыняў. Маўляў, вы спазніліся, вучэбны працэс ужо ідзе напоўніцу. «У 10.00 мне адмовілі ў залічэнні дзіцяці ў гімназію. І ў гэты ж дзень у 14.00 адбылося пасяджэнне каардынацыйнага савета з-за таго, што Ілья не пайшоў у школу». У выніку сям'ю прызналі сацыяльна небяспечнай для дзяцей. «І гэта пры тым, што мае дзеці лечацца платна. У нас дзве кватэры ў цэнтры Мінска і заградны дом у вёсцы, дзе я штогод аздараўляю сваіх сына і дачку».

Мама Ілы паказала мне арыгінал меддаведкі, з якой яна прыходзіла да дырэктара гімназіі. Там напісана, што хлопчык «здольны да навучання ў агульнаадукацыйнай установе». З прыпіскай — «рэкамендавана кансультацыя на базе МГЦКРАіР для вызначэння адукацыйнай праграмы». «Мы не паспелі прайсці псіхолага-медыка-педагагічную камісію, каб вызначыць адукацыйны маршрут дзіцяці. Але гэта, як кажа мая адвакат, не з'яўляецца нагодай для незалічэння дзіцяці ў школу. Тым больш гемаглабін быў нізкі і сына адназначна трэба было садзіць на дамашняе навучанне».

Дырэктар гімназіі № 29 адмовіўся каментаваць сітуацыю, пакуль маці хлопчыка не дасць дазвол на перадачу сваіх персанальных даных. Ва ўпраўленні па адукацыі Адміністрацыі Цэнтральнага раёна Мінска на пісьмовы зварот рэдакцыі паведамілі, што ў сувязі з тым, што 8-гадовы Ілья з 1 верасня не прыступіў да заняткаў, каардынацыйны савет па кантролю за рэалізацыяй Дэкрэта № 18 прызнаў, што ён знаходзіцца ў сацыяльна небяспечным становішчы, бо «бацькі перашкаджаюць атрыманню дзіцем абавязковай базавай адукацыі ў любой форме яе атрымання». «Залічэнне дзіцяці ў школу ажыццяўляецца на падставе заявы, якую падае яго законны прадстаўнік, пры прад'яўленні пасведчання аб нараджэнні, а таксама медыцынскай даведкі аб стане здароўя. Поўны пакет дакументаў не быў своечасова прадстаўлены ў гімназію».

З Ільёй, яго мамай, сястрой і бабуляй я сустрэлася ў Заслаўі. У іх новай трохпакаёвай кватэры. Мама хлопчыка вырашыла прадаць адну кватэру ў Мінску і перабрацца на сваю малую радзіму, бо, паводле яе слоў, не бачыла іншага выйсця. Кажа, адчувала, што ў яе забяруць сына. Старэйшую дачку без праблем перавялі ў школу Заслаўя, дзяўчынка вучыцца ў 5 класе. «Да нас прыходзіла камісія, правяралі, у якіх умовах мы жывём, размаўлялі са мной, паглядзелі, што я здаю другую кватэру ў Мінску, — і ў мяне ёсць даход. Убачылі, што мы нармальная сям'я. Таму на савеце па прафілактыцы сказалі, што школа будзе хадайнічаць аб зняцці нашай сям'і з уліку тых, што знаходзяцца ў сацыяльна небяспечным становішчы. Сацыяльны педагог ужо вынесла прадпісанне, што мы да красавіка павінны прайсці камісію па вызначэнні адукацыйнага маршруту Ільюшы. На той момант, калі нам выдавалі даведку аб стане здароўя, Ілья мог пайсці толькі на дамашняе навучанне, бо ў яго быў вельмі нізкі гемаглабін. Але зараз сітуацыя памянялася. Мы гемаглабін паднялі — самі ж бачыце, якое актыўнае дзіця. І цяпер нам хацелася б, каб ён вучыўся ў школе з іншымі дзеткамі. Часам ён, як бачыце, некіраваны, гіперактыўны, але ў калектыве, думаем, будзе паводзіць сябе лепш».

«Улетку, перад тым, як праходзіць медагляд, мы абнадзеілі Ілью, што ён пойдзе ў школу. Унук вельмі чакаў гэтага, памятаю, калі сядзелі перад кабінетам доктара ў чарзе, наш хлопчык напісаў друкаванымі літарамі, як кракадзіл Гена ў яго любімым мульціку: «Малады Ільюша хоча завесці сабе сяброў». Я тады нават праслязілася», — кажа бабуля.

Жанчыны вельмі ўдзячныя школе, што яна ўвайшла ў іх сітуацыю, і гатовы выканаць усе яе патрабаванні. Сказалі, што не будуць цягнуць да жніўня, а, як толькі пачне работу прыёмная камісія, пададуць пакет дакументаў для залічэння Ільюшы ў 1 клас.

На развітанне мама хлопчыка сказала, што ніяк не можа дапусціць, каб яе пазбавілі бацькоўскіх правоў. «Па-першае, у Ільюшы, акрамя прыроджанай касалапасці, няпросты дыягназ — мультыформная экссудатыўная эрытэма. Гэта сістэмная алергія на прадукты харчавання і на асобныя медыкаменты. Страшна ўявіць, калі яго забяруць у нас. Ён жа прымае шмат дарагіх лекаў. У яго ў любы момант можа пачацца прыступ, за ім патрэбны пастаянны догляд. Па-другое, гэта несправядліва, бо мы ніколі не перашкаджалі адукацыі дзяцей. Аб гэтым сведчыць хаця б тое, што мы звярнуліся ў медустанову, каб атрымаць даведку для паступлення ў школу. Я і падумаць не магла, што спазненне з яе атрыманнем можа прывесці да сур'ёзнай праблемы. Гэта такая пастка для людзей. Кожны чалавек можа па нейкіх прычынах спазніцца, тым больш дзіця праблемнае, прайсці з ім медагляд не так проста».

Малюнкі васьмігадовага Ільюшы.

«Эльвіра, як і ўсе, марыць вярнуцца дадому, але...»

З бацькамі Эльвіры я, на жаль, убачыцца так і не змагла. Толькі паразмаўляла з яе мамай па тэлефоне. Жанчына распавяла, што 21 жніўня мінулага года дачку забралі ў прытулак Фрунзенскага раёна Мінска. Да 30 жніўня бацькі перапісваліся з Эльвірай. Але потым яе смартфон стаў па-за зонай доступу. «Калі пазванілі ў прытулак, нам сказалі, што мы не будзем кантактаваць з дачкой...» Бацькі Эльвіры лічаць, што іх сям'ю пакаралі незаконна і што ва ўсім вінаватыя школа № 16 і «Мужчынская гімназія», дзе вучылася іх дачка. У прыватнасці, паводле слоў мамы, у 4 класе Эльвіра была на індывідуальным навучанні, школу наведвала толькі для атэстацыі. Дзяўчынка вучылася на «9» і «10», мела пахвальныя граматы. «Калі мы падалі заяву з просьбай арганізаваць дачцэ індывідуальнае навучанне ў 2020/2021 годзе, нам адмовілі. Дырэктар стала патрабаваць, каб Эльвіра пачала наведваць школу».

Нягледзячы на адмову, увесь пяты клас Эльвіра вучылася дома. Мама з татам цалкам узялі гэта пытанне на сябе. Пасля таго, як напрыканцы навучальнага года ў школе сказалі, што Эльвіру не могуць атэставаць, бацькі вырашылі перавесці дачку ў прыватную ўстанову адукацыі. Выбар упаў на «Мужчынскую гімназію». «Там мы выбралі для Эльвіры дазволеную заканадаўствам індывідуальную форму атрымання адукацыі. 25 мая 2021 года дырэктар гімназіі прыняў у нас заяву, заключыў дагавор на аказанне платных паслуг, узяў перадаплату. У той жа дзень мы падалі заяву аб адлічэнні Эльвіры з папярэдняга месца вучобы, але дырэктар школы № 16 адмовілася перадаваць дакументы для пераводу, незаконна ўтрымлівала іх. Дырэктар «Мужчынскай гімназіі» абнадзеіў нас, паабяцаў, што пры неабходнасці яны самі атэстуюць Эльвіру, проста трэба будзе за кожны прадмет заплаціць грошы. Мы пагадзіліся, бо ў нас не было іншага выйсця». Але гэтага не здарылася. Па словах мамы, 1 верасня 2021 года Эльвіра прыступіла да вучобы. А 10 кастрычніка куратар напісала: «Паважаная мама Эльвіры, ваша дачка не з'яўляецца вучаніцай гімназіі, я выдаляю вас з тэлеграм-групы»...

...Эльвіру, як высветлілася, у 2017 годзе ўжо забіралі з сям'і. «Мы змагаліся за дачку некалькі месяцаў. Але вярнулі яе толькі з дапамогай Міністэрства замежных спраў. Нашы знаёмыя расказалі пра нашу сям'ю замежнай дэлегацыі, якая ў снежні 2017 года наведвала нашу краіну, а тая ў сваю чаргу паведаміла пра нас міністру. Неўзабаве нам пазванілі і сказалі, каб мы прыязджалі і забіралі Эльвіру. Дачка перажыла моцную траўму. Мы яе доўга аднаўлялі. Яна баялася заставацца ў школе, бо дзеці ёй расказвалі, што іх адтуль забіралі ў прытулак. Таму мы і пісалі заяву на індывідуальнае навучанне.

Мы не думалі, што праз пяць гадоў гэты кашмар можа паўтарыцца. Мы не бачылі дачку з канца жніўня, цяжка ўявіць, у якім яна стане. Нам не даюць з ёй размаўляць па тэлефоне, відаць, такім чынам хочуць нас прымусіць апраўдвацца. Ад сваёй дачкі мы не адмовімся. Але і выконваць тое, што нам кажуць, больш не будзем. У 2017 годзе нас з мужам прымушалі даказваць, што мы не алкаголікі, не наркаманы, што ў нас няма псіхічных захворванняў... Тое, што мы там чулі ў свой адрас, было прыніжэннем чалавечай годнасці. Зараз ад нас чакаюць таго ж самага. Каб прыйшлі і пачалі зноў даказваць, апраўдвацца, хочуць, каб мы маўчалі і больш не згадвалі пра дырэктара школы, якая незаконна ўтрымлівала дакументы Эльвіры, пра парушэнні «Мужчынскай гімназіі». Апошнюю, дарэчы, у выніку ліквідавалі, яе дырэктар, наколькі нам вядома, знаходзіцца за мяжой, на свабодзе. А наша дачка ў ізаляцыі ў дзіцячым доме... Хоць яна мае поўнае права жыць у сям'і, атрымліваць нашу любоў і падтрымку і дарыць іх нам. Мы верым, што знойдуцца вышэйстаячыя асобы, якія звернуць увагу на нашу сітуацыю, на гэту катастрафічную несправядлівасць».

У Міністэрстве адукацыі пацвердзілі інфармацыю аб тым, што «Мужчынская гімназія» больш не функцыянуе, яна ліквідавана 20 кастрычніка мінулага года. І дадалі, што на падставе заявы бацькоў Эльвіра сапраўды была залічана ў вышэйзгаданую прыватную ўстанову адукацыі. Аднак да заняткаў не прыступіла. У выніку дзяўчынка два гады не наведвала школу.

У афіцыйным адказе на зварот рэдакцыі Міністэрства адукацыі апісала, у якой сітуацыі апынулася Эльвіра. У 2017 годзе прычына адабрання дзяўчынкі з сям'і была тая ж: бацькі забаранялі дзіцяці наведваць школу. За 2016—2017 год яна была там толькі 8 дзён. Тады Эльвіру вярнулі ў сям'ю, бо бацькі даказалі, што яны гатовы выпраўляцца. І сапраўды, Эльвіра да 2020 года працягвала вучыцца ў школе № 16, якую наведвала падчас знаходжання ў прытулку. У жніўні 2020 года бацькі дзяўчынкі ў пісьмовых зваротах пачалі патрабаваць арганізаваць індывідуальнае навучанне ў дыстанцыйнай форме для іх дачкі. Пры гэтым дакументы, якія б указвалі на неабходнасць такой формы навучання, не прадставілі. Эльвіра зноў перастала хадзіць у школу. У снежні 2020 года правялі сацыяльнае расследаванне, падчас якога былі неаднаразовыя спробы наведаць сям'ю. Аднак бацькі Эльвіры не далі магчымасць паглядзець умовы жыцця і выхавання дзіцяці, дзверы кватэры не адчынялі. У выніку рашэннем каардынацыйнага савета Адміністрацыі Фрунзенскага раёна ад 29 студзеня 2021 года прызнана, што Эльвіра знаходзіцца ў сацыяльна небяспечным становішчы. Бацькам давалі магчымасць выправіць сітуацыю. На працягу 2020/2021 года школа № 16 неаднаразова накіроўвала ім пісьмы, у якіх звярталася ўвага на неабходнасць арганізацыі навучання і праходжання атэстацыі Эльвірай. Але сям'я патрабавала правяраць работы, адпраўленыя па электроннай пошце, і атэставаць дачку дыстанцыйна, што не прадугледжана заканадаўствам. Рашэннем суда Фрунзенскага раёна Мінска ад 31 мая 2022 года бацькі Эльвіры пазбаўлены бацькоўскіх правоў. Цяпер дзяўчынка выхоўваецца ў дзіцячым доме № 5 Мінска, вучыцца ў школе № 151.

Дзяржаўны апякун Эльвіры дырэктар дзіцячага дома № 5 Наталля Хурсевіч распавяла, што ў мэтах адаптацыі дзяцей да новых умоў першы час ім мабільны тэлефон не выдаецца. Але пасля таго, як псіхолаг дала дабро на тое, каб Эльвіра звязалася з бацькамі, бо для яе гэта важна, у прысутнасці апекуна дзяўчынка тры разы ім званіла. Першы і другі раз усё прайшло нармальна. Падчас трэцяй тэлефоннай размовы 5 снежня бацькі пачалі рэзка выказвацца ў адрас супрацоўнікаў дзіцячага дома. Настройвалі дзяўчынку супраць вучобы, праходжання медабследаванняў, казалі, што гэта ўсё можа паўплываць супраць яе.

«Яны казалі Эльвіры, што высылаюць ёй грошы, пасылкі з рэчамі. Але з 13 верасня абсалютна нічога ні разу не прыходзіла. Мы рэгулярна атрымліваем ад іх толькі пісьмы. Спачатку перадавалі іх Эльвіры. І давалі ёй магчымасць адказаць. Мы адправілі адказы Эльвіры, але яны вярнуліся назад. Бацькі гэтыя пісьмы нават не чыталі, адмовіліся іх прымаць. Потым псіхалагічны гвалт стаў назірацца і ў пісьмах, таму мы перасталі іх перадаваць Эльвіры», — дадала Наталля Хурсевіч.

Біялагічныя бацькі маюць права наведваць дзяцей са згоды законнага апекуна, падкрэсліла дырэктар дзіцячага дома. Але, на жаль, сям'я Эльвіры ні разу не выявіла жадання гэта зрабіць. У тэлефоннай размове яны казалі ёй, маўляў, дачушка, ты зразумей, мы на бок ворага не пойдзем; Эльвіра, ты павінна зрабіць так, каб цябе вярнулі ў сям'ю.

«Нам даводзіцца тлумачыць: «Эльвірачка, ад цябе нічога не залежыць. Каб ты вярнулася ў сям'ю, бацькі павінны выканаць пэўныя ўмовы», — працягвае дзяржаўны апякун. — Вядома, Эльвіра, як і ўсе мае выхаванцы, хоча дадому, чакае і спадзяецца. Абсалютна ў кожнага чалавека ёсць магчымасць вярнуць сваё дзіця. Перш за ўсё, на мой погляд, бацькам трэба праявіць інтарэс і жаданне сустрэцца са сваім дзіцём. Я, як мама, цяпер разважаю: няўжо вы не хочаце ўбачыць дачку? Ды ніякі вораг у вашай галаве вас не павінен спыняць. Ну і, вядома, трэба звярнуцца ў суд для аднаўлення ў бацькоўскіх правах, даказаць, што не будуць перашкаджаць навучанню дзіцяці. І Эльвіра вернецца ў сям'ю. А гэта самая галоўная мая задача — каб усе дзеці вярнуліся да сваіх мамы і таты».

Бацькоў Эльвіры, паводле слоў Наталлі Хурсевіч, апошні раз бачылі ў 2017 годзе. «Калі меркаваць па матэрыялах асабістай справы дзяўчынкі, яны не прымалі ўдзел ні ў адным пасяджэнні камісіі па справах непаўналетніх, каардынацыйнага савета. Не прысутнічалі на судзе па пазбаўленні бацькоўскіх правоў. Склалася ўражанне, што гэта сацыяльна закрытыя людзі, бо падчас тэлефоннай размовы яны і Эльвіру настройвалі ні з кім не кантактаваць. Першы месяц ёй, сапраўды, было цяжкавата. Але паступова дзяўчынка адаптавалася. Прыходзіць са школы, хваліцца сваімі поспехамі. Яна вялікая разумніца, вучыцца на 9 і 10 балаў, рыхтуецца ўдзельнічаць у алімпіядах, займаецца ў гуртках па выяўленчым мастацтве, дэкаратыўна-прыкладной творчасці. Упрыгожвала дзіцячы дом да Новага года, у яе залатыя рукі».

У мяне, як, думаю, і ў любога, хто будзе чытаць гэты матэрыял, адразу ўзнікла пытанне: «Як дзіця, якому бацькі перашкаджалі атрымліваць адукацыю, можа вучыцца на «9» і «10»?» «Насамрэч, сітуацыя ўнікальная, за гады сваёй працы ў дзіцячым доме я яшчэ з такой не сутыкалася, — кажа Наталля Хурсевіч. — Эльвіры цяпер 13 гадоў, яна па ўзросце павінна быць у 7 класе, а вучыцца толькі ў 5-м. Ёй усё даецца лёгка. Таму школа будзе хадайнічаць, каб у наступным годзе перавесці дзяўчынку экстэрнам у 7 клас».

Надзея ДРЫНДРОЖЫК, фота аўтара.

P. S. Прозвішчы ў інтарэсах дзяцей не называюцца. Кантакты іх бацькоў знаходзяцца ў рэдакцыі.

Лілія КІР'ЯК, намеснік старшыні Пастаяннай камісіі па адукацыі, культуры і навуцы Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь: «У НАШАЙ КРАІНЕ ПРЫЯРЫТЭТ — ЗАХАВАЦЬ СЯМ'Ю»

«У жніўні 2020 года да нас, дэпутатаў, звярталіся асобныя мамы і патрабавалі, каб ім дазволілі перавесці дзяцей на індывідуальную форму навучання. Мы тлумачылі ім, што бацькі павінны прыкласці да заявы нейкае дакументальнае пацвярджэнне неабходнасці такога пераводу. У заканадаўстве вызначаны дакладныя крытэрыі. У прыватнасці, на індывідуальным навучанні могуць быць дзеці-спартсмены, члены зборнай, у якіх шчыльны графік трэніровак і якія пастаянна ўдзельнічаюць у турнірах; дзеці з узорных калектываў, якія часта выязджаюць на гастролі, прымаюць удзел у розных конкурсах. Акрамя таго, Кодэксам аб адукацыі прадугледжана такая форма атрымання адукацыі, як дамашняе навучанне. Гэта калі ў дзіцяці ёсць медыцынскія паказанні, каб да яго на дом прыходзілі настаўнікі. Але зараз ужо па новым Кодэксе аб адукацыі дазволена сумяшчаць дамашняе навучанне з наведваннем школьных урокаў. Мы ўнеслі адпаведную папраўку, каб мінімізаваць сацыяльную ізаляцыю дзяцей з асаблівасцямі стану здароўя. Калі яны здольны наведваць нейкія ўрокі ў школе разам з аднакласнікамі, то могуць гэта рабіць. Напрыклад, прыйсці ў клас на фізіку ці хімію і ўбачыць лабараторны дослед. Наведаць класную гадзіну, нейкае школьнае свята. Тым самым сацыялізавацца, знайсці сяброў.

Але каб здаровае дзіця вучылася дома без важкіх на тое прычын — такое немагчыма. Дыстанцыйная форма навучання ў нас з гэтага года ўкараняецца толькі ў ВНУ, з часам — у сярэдніх спецыяльных навучальных установах, каледжах. У школах і гімназіях аб дыстанцыйнай форме навучання гаворка не ідзе, там яе няма і не можа быць, бо традыцыйны ўрок, жывое слова настаўніка нішто не заменіць. Калі школьнік, не дай бог, зламаў нагу і нейкі час вымушаны знаходзіцца дома, толькі тады часова пад кантролем педагога могуць выкарыстоўвацца дыстанцыйныя тэхналогіі навучання. Падчас эпідэміі ковіду гэта пытанне востра паўстала перад школамі. І настаўнікі распрацоўвалі ўрокі, якімі напаўнялася адзіная адукацыйная інтэрнэт-платформа.

У Канстытуцыі, Кодэксе аб шлюбе і сям'і дакладна прапісаны абавязак бацькоў: не перашкаджаць атрыманню агульнай базавай адукацыі сваіх дзяцей. У адпаведнасці з Кодэксам аб адукацыі яна з'яўляецца абавязковай. Але гэта не значыць, што дзіця можа сядзець дома і мама ці бабуля будуць вучыць яго матэматыцы, мове і іншым прадметам. Разумееце, тыя бацькі, якія да нас звярталіся, хацелі менавіта гэтага. Пасля таго, як ім усё патлумачылі, звароты спыніліся. Але, відаць, не ўсе бацькі зразумелі нашы тлумачэнні, і некаторыя з іх, дзякуй богу, гэта адзінкавыя выпадкі, перасталі прыводзіць дзяцей у школу. Але гэта сведчыць толькі аб адным — аб вялізнай безадказнасці бацькоў да будучыні ўласнага дзіцяці. І гэта ўжо сур'ёзная прычына паставіць сям'ю на ўлік і папрацаваць з ёй.

Што тычыцца пастаноўкі сям'і на ўлік з-за таго, што яна знаходзіцца ў сацыяльна небяспечным становішчы, то гэтае калегіяльнае рашэнне прымаецца ў першую чаргу, каб абараніць правы і інтарэсы дзіця. Да нас часам звяртаюцца бацькі, якія лічаць, што іх несправядліва пазбавілі бацькоўскіх правоў. Мы разбіраемся з кожнай сітуацыяй. Але пакуль што не было такога выпадку, каб абвінаваціць каардынацыйны савет у несправядлівасці. Бо ў нашай краіне прыярытэт для ўсіх службовых асоб — захаваць сям'ю. Спрацаваць так, каб выправіць становішча, адрадзіць сям'ю, нават з вельмі складанай і, на першы погляд, безнадзейнай сітуацыі».

ТРЫ ПЫТАННІ ПРА СМЕЦЦЕ

Пасля выхаду матэрыялу «Гэтае невыноснае смецце...» (гл. «Звязда» ад 8.02.2023) у рэдакцыю паступіла некалькі пытанняў ад чытачоў наконт вывазу смецця. Мы пераадрасавалі іх спецыялістам прадпрыемстваў жыллёва-камунальнай гаспадаркі.

«А КАЛІ МНЕ ТРЭБА ВЫКІНУЦЬ АДЗІН МАТРАЦ?..»

Добры дзень, шаноўная рэдакцыя. Мяне завуць Галіна Фёдараўна Рамановіч, мне 80 гадоў. Узімку я жыву ў Мінску. А з красавіка да кастрычніка перабіраюся з мужам на Уздзеншчыну ў вясковую хату. Прачытала ў вашай газеце, што буйнагабарытнае і будаўнічае смецце трэба вывозіць за свае грошы на палігон. Я разумею, калі людзі, як, напрыклад, мае новыя суседзі, робяць маштабны рамонт. Дык яны наймалі трактар за ўласныя грошы і вывозілі ўсю старую мэблю, якая засталася ад былых гаспадароў дома. Плацілі больш як 60 рублёў. Ну дык гэта можна зразумець, бо ў іх шмат усяго было, поўны прычэп загрузілі. А калі мне трэба адну старую канапу выкінуць, дык што я машыну буду наймаць? Вядома ж, не. Так і іншыя: нясуць і складаюць хто канапу, хто матрац, хто лінолеум, хто кавалкі шыферу каля кантэйнераў. У выніку валяецца гэта смецце, псуе выгляд вёскі на працягу некалькіх тыдняў, а то і цэлы месяц, пакуль яго не вывезуць. Дык вось я прапаноўваю зрабіць адну пляцоўку на дзве вёскі, куды людзі маглі б звозіць старую мэблю і г. д. А раз ці два ў месяц праязджаў бы трактар і з аднаго месца забіраў усё тое буйнагабарытнае і будаўнічае смецце.

— Дадатковую пляцоўку для буйнагабарытнага смецця ствараць у сельскай мясцовасці не бачу сэнсу, — кажа **майстар участка па нарыхтоўцы другасных матэрыяльных рэсурсаў і абыходжання з цвёрдымі камунальнымі адходамі УП «Уздзенская ЖКГ» Таццяна ДУБОВІК.** — Гэта прапанова, магчыма, мае права на жыццё ў раённых цэнтрах і пасёлках, дзе ёсць шматкватэрныя дамы. Там шмат людзей на маленькай плошчы, таму, калі зрабіць пляцоўку побач з домам, усім да яе будзе аднолькавая адлегласць. У вёсцы ж адна вуліца можа быць і два, і тры кіламетры. Калі мы зробім пляцоўку для буйнагабарытнага смецця на ўездзе, то іншая жыхарка хутчэй за ўсё скажа «а мне далёка несці» і ўсё адно выставіць сваю старую канапу каля найбліжэйшага кантэйнера ў канцы вёскі. Людзі ўсё адно будуць выкідаць смецце там, дзе ім зручней. Тым больш у нас ёсць смеццявоз з задняй загрузкай спецыяльна для збору буйнагабарытнага смецця. Перыядычна грузчык і кіроўца аб'язджаюць усе вёскі і збіраюць па кантэйнерных пляцоўках старую мэблю, дошкі, цэглу, шыфер, лінолеум... Таму, паўтаруся, узводзіць яшчэ адну дадатковую пляцоўку няма сэнсу. Гэта лішнія выдаткі. Плюс, маючы на мэце ачысціць ад будаўнічага смецця існуючыя кантэйнерныя пляцоўкі, мы зробім дадатковую звалку.

Кантэйнер для збору пластмасы ў Жырмонах.

«ВОСЬ БЫ І Ў НАШАЙ ВЁСЦЫ З'ЯВІЎСЯ ТАКІ КАНТЭЙНЕР...»

Чатыры гады таму мы з сям'ёй пераехалі жыць у вёску пад Уздой, — піша Уладзімір Д. — Па выхадных любім сесці ў машыну і паездзіць па раёне — так знаёмімся з новымі месцамі. Неяк праязджалі праз маленькую вёсачку Жырмоны. Прыемна здзівіліся, калі ўбачылі, што там стаіць кантэйнер для збору пластмасы. Падумалі з жонкай: цудоўна было, калі б і ў нашай вёсцы з'явіўся такі ж. Наколькі гэта рэальна і што трэба для гэтага зрабіць? Бо пакуль што мы збіраем пластыкавыя бутэлькі з-пад малака і возім іх у Мінск, калі едзем туды па справах на машыне. Гадуем дзіця, і хочацца яму змалку сваім прыкладам прывіваць клапатлівае стаўленне да прыроды.

— Каб ва ўсіх вёсках раёна паставіць кантэйнеры для раздзельнага збору смецця, патрэбны асобны смеццявоз, які б хадзіў штотыдзень па маршруце і збіраў толькі другасныя матэрыяльныя рэсурсы, — кажа Таццяна Дубовік. — На сёння ў нас такога ў наяўнасці няма. А яшчэ ж і кіроўца патрэбны дадатковы, і грузчык. А гэта лішнія выдаткі. Няма сэнсу ставіць кантэйнер для збору пластмасы яшчэ ў адной вёсцы. Бо ўсё роўна з таго кантэйнера, што стаіць у Жырмонах (паставілі перад Дажынкамі), смецце забірае той жа смеццявоз, што і цвёрдыя камунальныя адходы па вёсках. У нас на палігоне ёсць сартовачная лінія, куды выгружаецца ўсё смецце. І работнікі яго перабіраюць: аддзяляюць шкляныя і ПЭТ-бутэлькі, пластыкавыя каністры, макулатуру. У любым выпадку другасныя матэрыяльныя рэсурсы не закопваюцца, а ідуць на перапрацоўку.

У ідэале, можа, і трэба паставіць кантэйнеры для раздзельнага збору смецця па ўсіх вёсках, выдзеліць асобны смеццявоз для другасных матэрыяльных рэсурсаў, і тады не трэба будзе нічога сартаваць на палігоне. Магчыма, так і будзе калісьці ў будучыні. Але, калі зараз паставіць у вёсках кантэйнеры для збору паперы, шкла і пластыку, дык гэта трэба людзей прымушаць, каб яны раздзялялі смецце. У нас жа як прывыклі: сабраў усё ў адзін пакет і выкінуў. Нават калі мы паставім тыя кантэйнеры, дзе гарантыя, што ўсе будуць раздзяляць. Так, я ведаю тых, хто старанна сартуе смецце, я таксама гэта раблю, але ж ёсць і тыя, хто і цэглу, і шыфер — усё без разбору ў адзін кантэйнер.

Цудоўна, што ёсць рупліўцы ў вёсках, якія хочуць раздзяляць смецце, тым самым паказваючы добры прыклад дзецям. Для такіх у нас ва Уздзе ёсць стацыянарны пункт прыёму другасных матэрыяльных рэсурсаў. Туды пры жаданні можна прывезці і здаць ПЭТ- і шкляныя бутэлькі, макулатуру, пластыкавыя каністры. А таксама — бытавую тэхніку, батарэйкі. Ёсць у нас і кантэйнер для лекаў, у якіх скончыўся тэрмін прыдатнасці. Акрамя таго, працуе перасоўны нарыхтоўчы пункт збору другасных матэрыяльных рэсурсаў, можна заўсёды патэлефанаваць і даць заяўку. Маўляў, я сабрала 10 мяшкоў шкляных бутэлек, хачу здаць. Мы прыязджаем са сваім грузчыкам, узважваем на месцы, разлічваем чалавека грашыма і забіраем тое шкло. Гэтаксама можна здаць старыя тэлевізары, пральныя машыны, пліты, мікрахвалеўкі, камп'ютары. Шыны забяром бясплатна. Але, канечне, калі іх дзве, сэнсу ехаць за 15—20 кіламетраў няма: гэта не рэнтабельна. Мы ж не можам упустую ганяць грузавую «газель». Калі чалавек тэлефануе і кажа: у мяне сем мяшкоў шкляных бутэлек, просім: «Давайце дазбіраеце яшчэ тыдзень-другі, і мы тады прыедзем». Акрамя таго, вяскоўцы могуць паміж сабой кааперыравацца і выклікаць нарыхтоўшчыка талакой.

«БЯЗДОМНЫЯ КАТЫ РВУЦЬ ПАКЕТЫ...»

Мы жывём у прыватным доме ў Дзяржынскім раёне. Два гады таму ў нашай вёсцы, каб ліквідаваць пастаянныя звалкі каля кантэйнерных пляцовак, прыбралі металічныя бакі і зрабілі падворны аб'езд. Цяпер штосераду раніцай, перад тым як паехаць на працу, выстаўляем завязаныя пакеты са смеццем за веснічкі. Іх, канечне, забірае смеццявоз. Але перш галодныя бяздомныя каты і сабакі разрываюць іх, расцягваючы смецце па вёсцы, ды і вецер гэтаму спрыяе... Чулі, што людзям, якія заключаюць дагавор на падворны аб'езд, павінны для зручнасці выдаваць індывідуальныя кантэйнеры... Але нам чамусьці не выдалі...

— У ідэале таму, хто жыве ў прыватным доме, пры заключэнні дагавора на падворны аб'езд павінен выдавацца індывідуальны кантэйнер для камунальных адходаў на 120 літраў на колцах, — кажа **начальнік участка абыходжання з цвёрдымі камунальнымі адходамі УП «Дзяржынскае ЖКГ» Вікторыя ПАЎЛОВІЧ.** — Людзі ставяць яго на сваім участку і складваюць туды пакеты са смеццем. А пасля, у вызначаны дзень, згодна з графікам, вывозяць кантэйнер за межы агароджы, да дарогі, смеццявоз прыязджае і забірае пакеты са смеццем. Гэта вельмі зручна. Але, на жаль, не заўсёды такія кантэйнеры ёсць у нас у наяўнасці. Выдаём іх па меры магчымасці. Пакуль што, у сувязі з недахопам фінансавання, забяспечыць усіх індывідуальнымі кантэйнерамі не змаглі. Але да 2025 года ўсе жыхары раёна, якія заключылі дагавор на падворны аб'езд, павінны атрымаць гэтыя кантэйнеры. Каб людзям было дзе складзіраваць смецце і каб жывёлы яго не расцягвалі, раім на першы час самім прадугледзець нейкую скрыню, хтосьці прыстасоўвае металічныя бочкі.

Надзея ДРЫНДРОЖЫК.

Шаноўныя чытачы, калі і ў вас ёсць пытанні, якія хвалююць, пішыце! Паспрабуем знайсці на іх адказы разам. Наш паштовы адрас: г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10А, 220013; электронны адрас для зваротаў — zvarot@zviazda.by.

РУП «Институт недвижимости и оценки» (Гродненский филиал)

ИНФОРМИРУЕТ
о проведении открытого аукциона по продаже имущества, принадлежащего республиканскому дочернему унитарному предприятию по обеспечению нефтепродуктами «Белоруснефть-Гродноoблнефтепродукт»

Аукцион состоится 28.03.2023 г. в 11.00 по адресу: г. Гродно, ул. Врублевского, 3, 209. Телефон для справок 55-87-71

	Лот № 1
Наименование, характеристика предмета аукциона, местонахождение предмета аукциона	**ЛОТ 1:** комбайн зерноуборочный Case CF 80, производительность мотора 304 л. с. Жатка 7,5 метра. Год производства 2003, регистрационный знак СВ-4 7800. **ЛОТ 2:** высокопроизводительный комбайн КЗС-1218 «Палессе GS12» предназначен для уборки зерновых культур. Пропускная способность по хлебной массе не менее 12 кг/с, производительность по зерну (пшеница) от 18 тонн в час, мощность двигателя 330 л. с. Зерновая жатка шириной захвата 7 м. Год производства 2010, регистрационный знак СВ-4 7799. **ЛОТ 3:** универсальный погрузчик «Амкодор 342С-05» предназначен для механизации погрузочно-разгрузочных работ с сыпучими (песок, гравий, щебень, минеральные удобрения и т. д.), кусковыми (камень, керамика, корнеплоды и др.), длинномерными (труба, древесина и др.), объемными (лен, солома, сено, мусор и др.), вязкими (глины, органические удобрения и др.) материалами, выполнения землеройно-транспортных работ на грунтах до III категории. Год производства – 2006, регистрационный знак СВ-4 0594 СВ. **ЛОТ 4:** трактор К-701 предназначен для различных видов работ в паре с широкозахватным оборудованием. Тяговый класс трактора – 5. Номинальная мощность двигателя 300 л. с. Год производства – 1990, регистрационный знак СК-4 4143. **ЛОТ 5:** комбайн кормоуборочный самоходный высокопроизводительный «Палессе КВК-800-36» «Палессе ФС 80-5». Производительность 93,13 га/час. Максимальная скорость движения 12 км/ч. Мощность 450 л. с. Тяговый класс – 8. Год производства – 2012, регистрационный знак СВ 4848. **ЛОТ 6:** длина комбайна без жатки – 6,495 м. Высота транспортная – 3,897 м. Высота рабочая, с удлинителем силосопровода – 5,45 м. Ширина полосы захвата: общая по конструкции – 3,03 м; травяной жатки – 5 м; жатки для кукурузы и подсолнечника – 4,5 м; подборщика – 2,8 м. Рабочая ширина скусывающего барабана – 68 см. Скорость транспортная – до 40 км/час; рабочая – до 16 км/ч. Год производства – 2004, регистрационный знак СВ-4 7839. **ЛОТ 7:** трактор «Беларус-82.1». Мощность – 80 л/с, число цилиндров – 4, число передач переднего хода – 18, число передач заднего хода – 4, грузоподъемность трактора – 3 200 кг, тяговый класс – 1,4. Год выпуска – 2007, регистрационный знак СК-4 3268. **ЛОТ 8:** энергонасыщенный трактор «Беларус-3022ДЦ.1». Мощность 303 л. с. Номинальная частота вращения 2300 об/мин. Число цилиндров 6 шт. Рабочий объем 7,146 л. Максимальный крутящий момент 1300 Нм. Год производства – 2010, регистрационный знак СВ-4 1969. **ЛОТ 9:** трактор «Беларус 1221В». Мощность 130 л. с. Номинальная частота вращения 2100 об/мин. Число цилиндров 6 шт. Рабочий объем 7,12 л. Число передач: вперед/назад – 16/8. Год производства – 2003, регистрационный знак СК-4 1544. **ЛОТ 10:** трактор «Беларус 1221». Мощность 130 л. с. Номинальная частота вращения 2100 об/мин. Число цилиндров 6 шт. Рабочий объем 7,12 л. Число передач: вперед/назад – 16/8. Год производства – 2005, регистрационный знак СК-4 0590 СВ. **ЛОТ 11:** трактор «Беларус 82.1». Мощность 81 л. с. Номинальная частота вращения 2200 об/мин. Число цилиндров 4 шт. Рабочий объем 4,75 л. Число передач: вперед/назад – 9/2. Год производства 1998, регистрационный знак СК-4 4106. **ЛОТ 12:** трактор «Беларус 82.1». Мощность 81 л. с. Номинальная частота вращения 2200 об/мин. Число цилиндров 4 шт. Рабочий объем 4,75 л. Число передач: вперед/назад – 9/2. Год производства – 1999, регистрационный знак СК-4 3260. **ЛОТ 13:** трактор «Беларус 82.1». Мощность 81 л. с. Номинальная частота вращения 2200 об/мин. Число цилиндров 4 шт. Рабочий объем 4,75 л. Число передач: вперед/назад – 9/2. Год производства – 1994, регистрационный знак 0564 СА-4. **ЛОТ 14:** трактор «Беларус 82.1». Мощность 81 л. с. Номинальная частота вращения 2200 об/мин. Число цилиндров 4 шт. Рабочий объем 4,75 л. Число передач: вперед/назад – 9/2. Год производства – 1993, регистрационный знак СК-4 3269. **ЛОТ 15:** погрузчик универсальный «Амкодор 352С-02» разработан для использования в сельском хозяйстве и предназначен для транспортировки и трамбования травяной массы при закладке на хранение сенажа и силоса в курганах траншейного типа, а также выполнения широкого спектра работ сельскохозяйственного и общестроительного назначения. Год производства – 2011, регистрационный знак СВ-4 3644. **ЛОТ 16:** погрузчик универсальный «Амкодор 352С-02» разработан для использования в сельском хозяйстве и предназначен для транспортировки и трамбования травяной массы при закладке на хранение сенажа и силоса в курганах траншейного типа, а также выполнения широкого спектра работ сельскохозяйственного и общестроительного назначения. Год производства – 2013, регистрационный знак СВ-4 7695. **ЛОТ 17:** самоходный свеклоуборочный комбайн Holmer предназначен для уборки свеклы. Мощность двигателя – 480 л. с. Размер бункера – 28 м. куб. Максимальная длина – 12,60 м. Максимальная ширина – 3,30 м. Максимальная высота – 3,98 м. Год производства – 2014, регистрационный знак СВ-4 7838
Начальная цена продажи	**ЛОТ № 1** – 98 693,77 р. (девяносто восемь тысяч шестьсот девяносто три рубля семьдесят семь копеек) с учетом НДС. **ЛОТ № 2** – 53 489,18 (пятьдесят три тысячи четыреста восемьдесят девять рублей восемнадцать копеек) с учетом НДС. **ЛОТ № 3** – 21 251,00 (двадцать одна тысяча двести пятьдесят один рубль ноль копеек) с учетом НДС. **ЛОТ № 4** – 18 626,04 (восемнадцать тысяч шестьсот двадцать шесть рублей четыре копейки) с учетом НДС. **ЛОТ № 5** – 206 499,38 (двести шесть тысяч четыреста девяносто девять рублей тридцать восемь копеек) с учетом НДС. **ЛОТ № 6** – 71 254,13 (семьдесят одна тысяча двести пятьдесят четыре рубля тринадцать копеек) с учетом НДС. **ЛОТ № 7** – 2 865,71 (две тысячи восемьсот шестьдесят пять рублей семьдесят одна копейка) с учетом НДС. **ЛОТ № 8** – 29 514,18 (двадцать девять тысяч пятьсот четырнадцать рублей восемнадцать копеек) с учетом НДС. **ЛОТ № 9** – 10 110,65 (десять тысяч сто десять рублей шестьдесят пять копеек) с учетом НДС. **ЛОТ № 10** – 7 110,65 (семь тысяч сто десять рублей шестьдесят пять копеек) с учетом НДС. **ЛОТ № 11** – 9 639,55 (девять тысяч шестьсот тридцать девять рублей пятьдесят пять копеек) с учетом НДС. **ЛОТ № 12** – 66 020,08 (шестьдесят шесть тысяч двадцать рублей восемь копеек) с учетом НДС. **ЛОТ № 13** – 3 914,92 (три тысячи девятьсот четырнадцать рублей девяносто две копейки) с учетом НДС. **ЛОТ № 14** – 5 121,88 (пять тысяч сто двадцать один рубль восемьдесят восемь копеек) с учетом НДС. **ЛОТ № 15** – 16 449,07 (шестнадцать тысяч четыреста сорок девять рублей семь копеек) с учетом НДС. **ЛОТ № 16** – 22 835,32 (двадцать две тысячи восемьсот тридцать пять рублей тридцать две копейки) с учетом НДС. **ЛОТ № 17** – 323 476,74 (триста двадцать три тысячи четыреста семьдесят шесть рублей семьдесят четыре копейки) с учетом НДС
Сумма задатка	**ЛОТ № 1** – 9 869 р. (девять тысяч восемьсот шестьдесят девять рублей). **ЛОТ № 2** – 5 348 р. (пять тысяч триста сорок восемь рублей). **ЛОТ № 3** – 2 125 р. (две тысячи сто двадцать пять рублей). **ЛОТ № 4** – 1 862 р. (одна тысяча восемьсот шестьдесят два рубля). **ЛОТ № 5** – 20 649 р. (двадцать тысяч шестьсот сорок девять рублей). **ЛОТ № 6** – 7 125 р. (семь тысяч сто двадцать пять рублей) **ЛОТ № 7** – 286 р. (двести восемьдесят шесть рублей) **ЛОТ № 8** – 2 951 р. (две тысячи девятьсот пятьдесят один рубль) **ЛОТ № 9** – 1011 р. (одна тысяча одиннадцать рублей) **ЛОТ № 10** – 711 р. (семьсот одиннадцать рублей) **ЛОТ № 11** – 963 р. (девятьсот шестьдесят три рубля) **ЛОТ № 12** – 6 602 р. (шесть тысяч шестьсот два рубля) **ЛОТ № 13** – 391 р. (триста девяносто один рубль) **ЛОТ № 14** – 512 р. (пятьсот двенадцать рублей) **ЛОТ № 15** – 1 644 р. (одна тысяча шестьсот сорок четыре рубля) **ЛОТ № 16** – 2 283 р. (две тысячи двести восемьдесят три рубля) **ЛОТ № 17** – 32 347 р. (тридцать две тысячи триста сорок семь рублей)
Реквизиты для перечисления задатка	BY44BLBB30120500833225001001 в Дирекции ОАО «Белинвестбанк» по Гродненской области, код банка BLBBBY2X, УНП 500833225
Место, дата и время окончания приема заявлений	Заявления на участие в аукционе принимаются по адресу: г. Гродно, ул. Врублевского, 3, каб. 208, с 8.30 до 17.30 (понедельник – четверг) и с 8.30 до 16.30 (пятница). Обед с 12.30 до 13.18. **Последний день приема заявлений – 24 марта 2023 г. до 15.00**
Условия проведения аукциона: 100 % предоплата при покупке лота; возмещение победителем аукциона (лицом, приравненным к победителю аукциона в размере 5 % от конечной цены продажи объекта; обременения со стороны третьих лиц отсутствуют	
Порядок оформления участия в аукционе, порядок его проведения, а также определения лица, выигравшего аукцион, содержатся в информации о проведении аукциона, опубликованной на сайте Организатора аукциона – https://grino.by/auktsiony	

ЗАО «БЕЛРЕАЛИЗАЦИЯ» ОБЪЯВЛЯЕТ АУКЦИОН

Организатор торгов: **ЗАО «Белреализация»** (УНП 191113330), 220089, г. Минск, ул. Уманская, 54, 4-й этаж паркинга, каб. 28, тел.: (8017) 298-53-53; (8029) 690 54 09, **BELTORGI.BY**.

Продавец: ОАО «СДСК» (УНП 400024628) 247439, Гомельская обл., г. Светлогорск, ул. Заводская, 10, в лице антикризисного управляющего ООО «Правовая стратегия», тел. + 375 (17) 396-61-34.

Повторные публичные торги в форме аукциона в процедуре экономической несостоятельности (банкротства) будут проведены **13 марта 2023 г. в 11.00** по адресу: г. Минск, ул. Уманская, 54, 4-й этаж паркинга, каб. 28.

Предмет торгов	Начальная цена, бел. руб. с НДС
Грузовой специальный автокран, МАЗ 533702 КТА 16, 2007 г.в., кузов (рама) У3М53370270007943, макс масса 16600 кг, рег. № АА 8511-3	43848,00
Легковой автомобиль ВАЗ 21099, 1997 г.в., цвет вишневый, кузов (рама) ХТА210990V2039893, макс. масса 1370 кг, масса без нагрузки 995 кг, рег. № 7136 ЕХ	2268,00
Автобус КАВЗ 3976 20, 2003 г/в, цвет белый, кузов (рама) Х1Е397620З003614, макс. масса 5870 кг, масса без нагрузки 4450 кг, рег. № ЕС 0860	6156,00
Грузовой бортовой тентовый ГАЗ-33023, 2005 г.в., цвет синий, кузов (рама) 33023050042693, Х9633023050095121, макс. масса 3500 кг, масса без нагрузки 2100 кг, рег. № АК 4751-3	3132,00

Для участия в торгах необходимо в срок с 25.02.2023 г. с 09.00 по 10.03.2023 г. до 17.00: 1) зарегистрироваться и подать заявку по выбранному лоту на участие в торгах на сайте BELTORGI.BY; 2) перечислить задаток по выбранному лоту на р/с BY33BPSB30121854590139330000 в ОАО «Сбер Банк», код BPSBBY2X, УНП 191113330, получатель – ЗАО «Белреализация». Тел. для ознакомления и осмотра +37529 698-53-53.

Шаг торгов – 5 %, задаток – 10 % от начальной цены предмета торгов. Организатор торгов вправе отказаться от их проведения не позднее чем за пять дней до наступления даты проведения торгов. Торги проводятся при наличии не менее двух допущенных к участию в них участников. Победителем торгов признается участник, предложивший наиболее высокую цену. Результаты торгов оформляются в виде протокола. Если заявка на участие в торгах подана только одним участником, торги признаются несостоявшимися. Предмет торгов продается претенденту на покупку при его согласии по начальной цене, увеличенной на пять процентов. Победитель торгов (претендент на покупку) обязан возместить сумму фактических затрат, связанных с организацией и проведением торгов, оплатить аукционный сбор в течение 5 рабочих дней со дня проведения торгов. Срок заключения договора купли-продажи и оплаты предмета торгов – в течение 10 рабочих дней со дня проведения торгов. Извещение о ранее проведенных торгах было опубликовано в газете «Звязда» от 05.01.2022 г.

Могилевский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки» извещает о проведении открытого аукциона по продаже имущества ОАО «Могилевоблавтотранс»

Аукцион состоится 27.03.2023 в 11.00 по адресу: г. Могилев, ул. Первомайская, 77, к. 352.

Лот № 1: изолированное помещение с инв. № 700/D-148770 – помещение № 2 (с асфальто-бетонным покрытием двора площадью 599,2 кв. м), пл. – 534,3 кв. м. Кран-балка с электроталью и подкрановыми путями, инв. № 1000341, адрес: г. Могилев, ш. Гомельское, 5/2-2.

Начальная цена продажи: 160 070,84 бел. руб. с учетом НДС.
Сумма задатка: 16 007,08 бел. рубля.

Лот № 2: изолированное помещение с инв. № 700/D-148771 – помещение № 3 (с асфальто-бетонным покрытием двора площадью 717,2 кв. м), пл. – 1009,7 кв. м. Кран мостовой с подкрановыми путями, инв. № 1000171, адрес: г. Могилев, ш. Гомельское, 5/2-3.

Начальная цена продажи: 308 767,38 бел. руб. с учетом НДС.
Сумма задатка: 30 876,74 бел. рубля.

Лот № 3: изолированное помещение с инв. № 700/D-112484 – административное помещение, пл. – 142,2 кв. м, адрес: г. Могилев, ш. Гомельское, 5/1-2.

Начальная цена продажи: 67 320,00 бел. руб. с учетом НДС.
Сумма задатка 6 732,00 бел. рубля.

Лот № 4: изолированное помещение с инв. № 700/D-93968 – помещение № 1, пл. – 230,4 кв. м, адрес: г. Могилев, ш. Гомельское, 5.

Начальная цена продажи: 62 346,14 бел. руб. с учетом НДС.
Сумма задатка: 6 234,61 бел. рубля.

Лот № 5: изолированное помещение с инв. № 700/D-93985 – производственное помещение № 2, пл. – 845,1 кв. м, адрес: г. Могилев, ш. Гомельское, 5.

Начальная цена продажи: 247 137,08 бел. руб. с учетом НДС.
Сумма задатка: 24 713,71 бел. рубля.

Лот № 6: капитальное строение с инв. № 700/С-50312 – здание воздухоподогревателя (калориферная), пл. – 25,4 кв. м, адрес: г. Могилев, ш. Гомельское, 5.

Начальная цена продажи: 3 600,00 бел. руб. с учетом НДС.
Сумма задатка: 360,00 бел. рубля.

Р/с для перечисления задатка BY85 BAPB 3012 7802 9001 0000 0000 в ОАО «Белагропромбанк» г. Минск, BIC BAPBBY2X. Получатель платежа – РУП «Институт недвижимости и оценки», УНП 190055182. Код назначения платежа 40901. Срок подачи документов для участия в аукционе: по 24.03.2023 до 11.00. Порядок оформления участия в аукционе, порядок его проведения, а также определения лица, выигравшего аукцион, содержится в информации о проведении аукциона, опубликованной на сайте Организатора аукциона **ino.by.** Доп. информацию можно получить по тел. +37529-624-26-25, **Mogilev@ino.by**

Центр Промышленной Оценки

• ОРГАНИЗАЦИЯ АУКЦИОНОВ
• ОЦЕНКА ВСЕХ ВИДОВ ИМУЩЕСТВА

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНЫХ ЭЛЕКТРОННЫХ ТОРГОВ В ФОРМЕ ОТКРЫТОГО АУКЦИОНА

Организатор аукциона	ЗАО «Центр промышленной оценки», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1703, оф. 5. Сайт в интернете: www.cpo.by
Продавец	Открытое акционерное общество «АГАТ – системы управления» – управляющая компания холдинга «Геоинформационные системы управления», 220114, г. Минск, пр-т Независимости, 117, пом. 1
Оператор ЭТП	ООО «ИПМ-Консалт оценка», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1703, оф. 4б. www.ipmtorgi.by

Предмет электронного аукциона: имущество, реализуемое одним лотом, в составе

Наименование	Адрес
Административно-бытовой корпус (здание административно-хозяйственное) общей площадью 781,1 кв. м, инв. номер 500/С-36143 (инв. номер по бухучету 55). **Составные части и принадлежности:** 1. Навес с бетонной площадкой (навес (литер 2) инв. номер по бух учету 70; 2. Ограждение железобетонное пл. Поляна – 3 (ограждение литер г; ограждение литер д, калитка, ворота литер ж, ворота литер е), инв. номер по бух. учету 122; 3. Внутриплощадочные дороги (П-3) (площадка литер а; площадка литер б; площадка литер в), инв. номер по бух. учету 118; 4. Сети канализации (П3) (канализационный выпуск литер ж), инв. номер по бух. учету 161	г. Минск, ул. Карвата, 94/12
Здание склада литер Б 1/М (здание специализированное складов, торговых баз, баз материально-технического снабжения, хранилищ) общей площадью 952 кв. м, инв. номер 500/С-32882 (инв. номер по бух. учету 68)	г. Минск, ул. Карвата, 94/13
В состав лота входит следующее имущество: электрощитовая (инв. номер по бух. учету 159); система пожарной сигнализации (инв. номер по бух. учету 50372); хозяйственно-питьевая водопроводная сеть (инв. номер по бух. учету 160); многолетние зеленые насаждения (деревья – 63 шт.) (инв. номер по бух. учету 90914); кустарники (кол-во 12 шт.) (инв. номер по бух. учету 90967); газон (инв. номер по бух. учету 90970)	г. Минск, ул. Карвата, 94

Сведения о земельном участке: предоставлен на праве постоянного пользования общей площадью 1,6848 га для обслуживания здания специализированного складов, торговых баз, баз материального-технического снабжения, хранилищ и здания административно-хозяйственного

Начальная цена с НДС 20 %	**848 043,00 белорусского рубля**

Более подробная информация о предмете электронных торгов размещена на электронной площадке ИПМ-Торги www.ipmtorgi.by и на сайте организатора аукциона www.cpo.by

Задаток 10 % от начальной цены предмета электронных торгов перечисляется на р/счет BY47 BELB 3012 0028 5000 3022 6000 в ОАО «Банк БелВЭБ» (BYN); БИК BELBBY2X. Получатель платежа – **ЗАО «Центр промышленной оценки».** УНП 191 021 390

Срок подписания договора купли-продажи

Договор купли-продажи Покупатель обязан подписать в течение 15 (пятнадцати) рабочих дней со дня завершения электронных торгов. Договор купли-продажи недвижимого имущества подлежит государственной регистрации в срок, указанный в договоре купли-продажи, за счет покупателя. Продавец составляет и направляет договор купли-продажи для подписания победителю аукциона

Условия оплаты предмета электронных торгов

Если между продавцом и покупателем (победитель электронных торгов либо единственный участник электронных торгов, согласившийся приобрести предмет электронных торгов по начальной цене, увеличенной на 5 %) в течение срока, установленного для подписания договора купли-продажи, не достигнута договоренность по срокам и о порядке оплаты предмета электронных торгов, такая оплата должна быть произведена в течение **30 (тридцати) календарных дней** после подписания договора купли-продажи

Порядок проведения и оформления участия в электронных торгах

Электронные торги проводятся в соответствии с регламентом электронной торговой площадки «ИПМ-Торги», размещенным по адресу: www.ipmtorgi.by. Ответственность участника аукциона, его права и обязанности, **штрафные санкции** прописаны в **соглашении** о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона. Данное соглашение является договором присоединения и размещается на странице лота во вкладке «Документы» по адресу: www.ipmtorgi.by. Страница лота по указанному адресу содержит также информацию о типе торгов и общих правилах их проведения. Победителем аукциона признается участник, предложивший максимальную цену

Победитель электронных торгов либо единственный участник электронных торгов, согласившийся повысить начальную цену предмета электронных торгов на 5 %, обязан возместить организатору торгов затраты на их проведение и оплатить вознаграждение **0,8 %** от цены продажи лота в течение 3 рабочих дней после проведения электронных торгов

Организатор электронных торгов имеет право снять предмет аукциона с электронных торгов в любое время до момента определения победителя электронных торгов, без объяснения причин снятия

Предыдущее извещение о проведении электронных торгов опубликовано в газете «Звязда» от 30.11.2022 г.

Дата и время начала и окончания электронных торгов
Начало торгов: **10.00 15.03.2023 г.**
Окончание торгов: **11.00 15.03.2023 г.**
Торги продлеваются на 10 минут с момента подачи ставки, в случае если ставка поступила менее чем за 10 минут до окончания торгов

Дата и время окончания приема заявок: заявки на участие в электронных торгах принимаются по **13.03.2023 г. до 17.00** на ЭТП «ИПМ-Торги» по адресу: www.ipmtorgi.by

Контактные данные	**Тел.: +375 17-280-36-37; +375 (29) 317-95-42; +375 (44) 704-92-06. E-mail: auction@cpo.by; info@ipmtorgi.by**

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОНА

Государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации» (организатор аукциона) по поручению открытого акционерного общества «Старобинский» (продавец) проводит повторный открытый аукцион по продаже:

лот № 1 (повторный):

ЗДАНИЯ БАНИ с инв. № 644/С-61090

(составные части и принадлежности: пристройка)
общей площадью 125,8 кв. м, расположенного на земельном участке с кадастровым номером 625086202501000286 (право аренды по 28.12.2071) площадью 0,3120 га, по адресу: Минская область, Солигорский район, Старобинский с/с, д. Саковичи, ул. Коммунальная, 16.

Земельный участок имеет ограничения в использовании: охранная зона электрических сетей, пл. 0,0187 га; водоохранная зона рек и водоемов, пл. 0,3120 га.

Начальная цена с НДС – 8 424,00 бел. руб.
Задаток 10 % от начальной цены – 842,00 бел. руб.
Начальная цена снижена на 10 %.

Лот № 2:

АДМИНИСТРАТИВНОЕ ЗДАНИЕ

с инв. № 644/С-57945 общей площадью 231,7 кв. м, расположенное на земельном участке (*право постоянного пользования*) с кадастровым номером 625086202501000268 площадью 0,2191 га по адресу: Минская область, Солигорский район, Старобинский с/с, д. Саковичи, ул. Залужная, 2В.

Земельный участок имеет ограничения (обременения) прав: ограничения прав на земельные участки, расположенные в водоохранных зонах рек и водоёмов, пл. 0,2191 га; охранная зона электрических сетей, напряжением до 1000 вольт, пл. 0,0063 га.

Начальная цена с НДС (20 %) – 16 920,00 бел. руб.
Задаток 10 % от начальной цены (1 692,00 бел. руб.).

Задатки перечисляются на р/с № BY55BPSB30121082600169330000 в ОАО «Сбер Банк», г. Минск, ул. Чкалова, 18/1, БИК BPSBBY2X, УНП 690324015, код платежа – 40901, код категории платежа OTHR, государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации».

Договор купли-продажи должен быть подписан в течение 10 (десяти) рабочих дней после проведения аукциона. Оплата объекта производится в течение 30 (тридцати) банковских дней после заключения договора купли-продажи, если иное не предусмотрено договором купли-продажи.

Победитель (единственный участник) аукциона оплачивает Организатору аукциона вознаграждение за организацию и проведение торгов в размере 7 (семи) процентов от окончательной цены продажи предмета аукциона, а также возмещает Продавцу затраты на публикацию извещения о проведении торгов. Порядок проведения аукциона и оформления участия в торгах оговорен в условиях его проведения, размещенных на сайте организатора торгов **www.rlt.by.**

Предыдущее извещение по лоту № 1 было опубликовано в газете «Звязда» от 25.11.2022, по лоту № 2 – в газете «Звязда» от 05.03.2019, 01.06.2019, 03.04.2020 и 21.11.2020, 17.02.2021, 03.08.2021.

Аукцион по лоту № 1 состоится **15.03.2023** в **14.00** по адресу: г. Минск, ул. Чкалова, 5, каб. 324.

Заявления на участие и необходимые документы принимаются по **14.03.2023** до **16.00** по указанному адресу **в каб. 320.**

Аукцион по лоту № 2 состоится **29.03.2023** в **12.00** по адресу: г. Минск, ул. Чкалова, 5, каб. 324. Заявления на участие и необходимые документы принимаются по **28.03.2023** до **16.00** по указанному адресу **в каб. 320.**

Тел.: (8017) 516-80-65, 516-80-64, (8029) 102-21-17, (8029) 136-31-11, тел. для осмотра: (801742) 9-94-97, (8029) 555-75-94.

УНП 600071171

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ОТКРЫТОГО АУКЦИОНА

Организатор аукциона, оператор ЭТП	ООО «Расантехторг», г. Минск, ул. Беды, 33 помещение 339. Адрес ЭТП: **www.torgi24.by**
Продавец	ОАО «Столбцовский РКБО», Минская область, г. Столбцы, ул. Я Коласа, 28

Предмет электронных торгов

Лот	Наименование (назначение), инвентарный номер	Начальная цена с НДС (бел. руб.)
926	Капитальное строение с инвентарным № 622/С-48252, расположенное на земельном участке с кадастровым номером 625485805101000125 по адресу: Минская обл., Столбцовский р-н, Деревнянский с/с, д. Нивное, ул. Садовая, д. 18А, наименование – здание КПП, составные части и принадлежности: 1-пристройка, А1/д-здание КПП	6 048,00
927	Капитальное строение с инвентарным № 622/С-48253, расположенное на земельном участке с кадастровым номером 625483404101000305 по адресу: Минская обл., Столбцовский р-н, Налибокский с/с, аг. Налибоки, ул. Озерная, д. 15А, наименование – здание КПП, составные части и принадлежности: А1/к-здание КПП	8 400,00

Размер шага составляет **5 %** от начальной цены лота

Задаток 10 % от начальной цены предмета электронных торгов в белорусских рублях (**для каждого лота**) перечисляется на р/с BY56UNBS 30120893600010000933 в ЗАО «БСБ Банк», код UNBSBY2X, г. Минск, пр-т Победителей, 23/3, УНП 191514793, получатель: ООО «Расантехторг»

Срок подписания договора купли-продажи: 15 (пятнадцать) рабочих дней после электронных торгов

Условия оплаты предмета электронных торгов

Победитель торгов (претендент на покупку) обязан оплатить предмет аукциона в соответствии с договором купли-продажи, но не позднее 15 (пятнадцати) дней с даты подписания договора купли-продажи

Победитель аукциона (претендент на покупку) обязан возместить затраты на проведение торгов и оплатить вознаграждение организатору аукциона в размере **10 %** от цены продажи лота в течение 5 (пяти) дней со дня проведения аукциона. Затраты на организацию и проведение электронных торгов составили: по лоту (для каждого лота) – не **более 1300,00 бел. руб.**

Начала торгов: 15 марта 2023 г. с 09.00 до 16.00

Для участия в торгах необходимо подать заявку и пройти регистрацию в качестве участника торгов на торговой площадке: **www.torgi24.by.**
Прием документов на участие в торгах осуществляется организатором торгов ООО «Расантехторг» на электронную почту: **info@torgi24.by.**
Срок приема заявлений на участие в торгах и оплаты задатка – **с 25.02.2023 по 13.03.2023** с 9.00 до 17.00

Контактные данные: +375 (29) 607-79-50; +375 (29) 607-22-87. E-mail: info@torgi24.by

Организатор аукциона: УСЯЖСКИЙ СЕЛЬСКИЙ ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ, 222212, пос. Усяж, ул. Комсомольская, д. 10

УНП 600023836

№ лота	Адрес земельного участка	Кадастровый номер	Площадь, (га)	Целевое назначение	Начальная цена земельного участка (бел. руб.)
1	**дер. Каменка, ул. Дачная (объект № 12/2021)**	624885603101000207	0,1121	Для строительства и обслуживания одноквартирного жилого дома	20 000
2	**дер. Новодворье, ул. Центральная (объект № 99/2021)**	624885605101000122	0,15		15 000

Аукцион состоится 30 марта 2023 г. в 11.00 в Усяжском сельском исполнительном комитете по адресу: *пос. Усяж, ул. Комсомольская, д. 10*, кабинет председателя.

Извещения о проведении аукциона размещены на сайтах: Государственного комитета по имуществу: https://au.nca.by/, http://rlt.by/ru/, Смолевичского райисполкома: isp@smolevichi.gov.by, на сайте Минского областного исполнительного комитета.

РУП «ТОРГОВЫЙ ДОМ «ВОСТОЧНЫЙ»

извещает о проведении 30.03.2023 открытого аукциона по продаже недвижимого имущества, изъятого, арестованного или обращенного в доход государства

Лот № 1. Капитальное строение с инвентарным номером 100/С-46996 площадью 160,1 кв. м (назначение: здание специализированное автомобильного транспорта, наименование: здание гаража западного участка), расположенное на земельном участке с кадастровым номером 140100000001031412 площадью 0,1071 га. Составные части и принадлежности: асфальтобетонное покрытие. Адрес: Брестская область, г. Брест, ул. Интернациональная, 5А/8. Год постройки – 1996. **Начальная цена продажи – 78 120,00 бел. руб., задаток – 7 812,00 бел. руб. Шаг аукциона – 5 %.**

Лот № 2. Земельный участок с кадастровым номером **623881700034000105** площадью 0,0676 га, расположенный по адресу: Минская обл., Молодечненский р-н, Красненский с/с, СТ «Монолит-92», У-109. Целевое назначение: земельный участок для ведения коллективного садоводства (право собственности). **Начальная цена продажи – 2 967,64 бел. руб., задаток – 296,76 бел. руб. Шаг аукциона – 5 %.**

Лот № 3. Земельный участок с кадастровым номером 321882803601000011 площадью 0,2500 га (право собственности), расположенный по адресу: Гомельская обл., Жлобинский р-н, Лукский с/с, д. Зелёный Кряж, ул. Зелёная, 3. Целевое назначение: земельный участок для строительства и обслуживания одноквартирного жилого дома (земельный участок для размещения объектов усадебной застройки) (строительства и обслуживания жилого дома) с объектами обслуживания). **Начальная цена продажи – 1 464,30 бел. руб., задаток – 146,43 бел. руб. Шаг аукциона – 5 %.**

Лот № 4. Изолированное помещение, инвентарный номер 500/D-231614, общая площадь 49,6 кв. м, 1968 года постройки, расположенное по адресу: г. Минск, ул. Голодеда, 65-65. Назначение: квартира № 65 (прописаны граждане, договор дарения). **Начальная цена продажи – 71 640,00 бел. руб., задаток – 7 164,00 бел. руб. Шаг аукциона – 5 %.**

Лот № 5. Изолированное помещение с инвентарным номером 620/D-122 общей площадью 53,7 кв. м, расположенное по адресу: Минская обл., Дзержинский р-н, г. Фаниполь, ул. Комсомольская, 9-28. Назначение: квартира; наименование: квартира. Имеется зарегистрированный гражданин. **Начальная цена продажи – 67 824,00 бел. руб., задаток – 6 782,40 бел. руб. Шаг аукциона – 5 %.**

Лот № 6. Земельный участок с кадастровым номером 624485200002000154 площадью 0,0400 га (право собственности), расположенный по адресу: Минская обл., Пуховичский р-н, Пуховичский с/с, СТ «Веленский Ветеран». Целевое назначение: садоводство в садоводческом товариществе «Ветеран». **Начальная цена продажи – 724,00 бел. руб., задаток – 72,40 бел. руб. Шаг аукциона – 5 %.**

Лот № 7. Земельный участок с кадастровым номером 623883000043000051 площадью 0,1020 га (право собственности), расположенный по адресу: Минская обл., Молодечненский р-н, Олехновичский с/с, СТ «Ветеран-7», У-68. Целевое назначение: земельный участок для ведения коллективного садоводства. **Начальная цена продажи – 6 619,80 бел. руб., задаток – 661,98 бел. руб. Шаг аукциона – 5 %.**

Лот № 8. Капитальное строение с инвентарным номером 611/С-19580. Назначение: здание неустановленного назначения; наименование: лесопильный цех площадью 483,1 кв. м; расположенное на земельном участке, площадью 5,1105 га с кадастровым номером 620450100001000084 по адресу: Минская область, Березинский район, г. Березино, ул. Мультана, д. 106. Составные части и принадлежности отсутствуют. **Начальная цена продажи – 37 929,80 бел. руб., задаток – 3 798,98 бел. руб. Шаг аукциона – 5 %.**

Лот № 9. Капитальное строение с инвентарным номером 350/С-223868 общей площадью 41,6 кв. м, расположенное по адресу: Гомельская обл., г.Гомель, ул. Барыкина, 240А/6. Назначение: здание неустановленного назначения; наименование: домик из комплекта. Составные части и принадлежности: А1/сп-домик из комплекта. Расположено на земельном участке с кадастровым номером 340100000006000401 площадью 0,992 га (право постоянного пользования). **Начальная цена продажи – 13 032,00 бел. руб., задаток – 1 303,20 бел. руб. Шаг аукциона – 5 %.**

Лот № 10. Капитальное строение с инвентарным номером 611/С-37775 (назначение – здание специализированных складов, торговых баз, баз материально-технического снабжения, хранилищ; наименование – материальный склад) площадью 207,7 кв. м, расположенное на земельном участке с кадастровым номером 620450100001000191 по адресу: Минская область, Березинский район, г. Березино, ул. Мультана, 62/Б2. Составные части и принадлежности: одноэтажное бревенчатое здание материального склада А/д. **Начальная цена продажи – 10 692,00 бел. руб., задаток – 1 069,20 бел. руб. Шаг аукциона – 5 %.**

Лот № 11. Изолированное помещение с инвентарным номером 350/D-164507, расположенное по адресу: Гомельская обл., г. Гомель, ул. Пушкина, 11, площадь – 16,0 кв. м, назначение – административное помещение, наименование – административное помещение. **Начальная цена продажи – 29 916,00 бел. руб., задаток – 2 991,60 бел. руб. Шаг аукциона – 5 %.**

Лот № 12. Капитальное строение с инвентарным номером 311/С-32652 общей площадью 2 378,7 кв. м, расположенное по адресу: Гомельская обл., Добрушский р-н, Жгунский с/с, аг. Жгунь, ул. Советская, 62А. Назначение: здание специализированное розничной торговли; наименование: торговый центр. Составные части и принадлежности: двухэтажное кирпичное с техническим подпольем здание торгового центра с надворными постройками: складом. Расположено на земельном участке с кадастровым номером 321282003606000085 площадью 0,3281 га (право постоянного пользования). *В отношении капитального строения имеются действующие договоры аренды.* **Начальная цена продажи – 355 680,00 бел. руб., задаток – 35 568,00 бел. руб. Шаг аукциона – 5 %.**

Лот № 13. Земельный участок с кадастровым номером 624485200002000155 площадью 0,0396 га (право собственности), расположенный по адресу: Минская обл., Пуховичский р-н, Пуховичский с/с, СТ «Веленский Ветеран». Целевое назначение: садоводство в садоводческом товариществе «Ветеран». **Начальная цена продажи – 716, 76 бел. руб., задаток – 71,68 бел. руб. Шаг аукциона – 5 %.**

Лот № 14. Изолированное помещение, инвентарный номер 700/D-159643, назначение: административное помещение, наименование: административное помещение, расположенное по адресу: г. Могилев, ул. Кутепова, 28Г-1. Двухэтажное административное помещение, 1977 г. п. (год реконструкции – 2019), общая площадь – 930,5 кв. м. Право хозяйственного ведения: РТУП «Белорусское речное пароходство». Расположено на земельном участке с кадастровым номером № 740100000005005426, площадь – 0,3962 га, целевое назначение – земельный участок для обслуживания здания административного корпуса. **Начальная цена продажи – 523 800,00 бел. руб., задаток – 52 380,00 бел. руб. Шаг аукциона – 5 %.**

Лот № 15. Капитальное строение с инвентарным номером 640/С-26978 общей площадью 4 071,4 кв. м, расположенное по адресу: Минская обл., Слуцкий р-н, г. Слуцк, ул. М. Богдановича, 228/19. Назначение: здание специализированное складов, торговых баз, баз материально-технического снабжения, хранилищ; наименование: склады ядохимикатов, удобрений. Составные части и принадлежности: А1/к-склады ядохимикатов, удобрений. Расположено на земельном участке с кадастровым номером 624650100001005688 площадью 9,0631 га (право аренды). **Начальная цена продажи – 511 488,00 бел. руб., задаток – 51 148,80 бел. руб. Шаг аукциона – 5 %.**

Лот № 16. Капитальное строение с инвентарным номером 700/С-54625 общей площадью 2143,6 кв. м, расположенное по адресу: г. Могилев, пр-т Мира, 21а. Назначение: здание неустановленного назначения; наименование: здание центра спорта и отдыха. Составные части: двухэтажное каменное здание центра спорта и отдыха с подвалом. Расположено на земельном участке с кадастровым номером 740100000003005083 площадью 0,5748 га (право постоянного пользования). **Начальная цена продажи – 2 960 640,00 бел. руб., задаток – 296 064,00 бел. руб. Шаг аукциона – 5 %.**

Лот № 17. Машино-место с инвентарным номером 500/D-798801013, расположенное по адресу: г. Минск, ул. Максима Богдановича, 52Г/1-63, площадью 13,4 кв. м. Назначение – машино-место, наименование – машино-место. **Начальная цена продажи – 24 948,00 бел. руб., задаток – 2 494,80 бел. руб. Шаг аукциона – 5 %.**

Лот № 18 Машино-место с инвентарным номером 500/D-798801014, расположенное по адресу: г. Минск, ул. Максима Богдановича, 52Г/1-64, площадью 13,3 кв. м. Назначение – машино-место, наименование – машино-место. **Начальная цена продажи – 24 948,00 бел. руб., задаток – 2 494,80 бел. руб. Шаг аукциона – 5 %.**

Лот № 19. Капитальное строение с инвентарным номером 500/С-52778 общей площадью 440,0 кв. м, расположенное по адресу: г. Минск, ул. Долгобродская, д. 18. Назначение: здание специализированное для общественного питания; наименование: столовая. Составные части и принадлежности: литер Х 1/к – пристройка. Расположено на земельном участке с кадастровым номером 500000000001002170 площадью 19,0241 га (право постоянного пользования). *В отношении части капитального строения имеется действующий договор аренды.* **Начальная цена продажи – 311 040, 00 бел. руб., задаток – 31 104, 00 бел. руб. Шаг аукциона – 5 %.**

УСЛОВИЯ

1. Победитель аукциона либо в случае, если заявление на участие в аукционе подано только одним участником и он согласен приобрести Объект по начальной цене, увеличенной на 5 (пять) процентов (далее – Претендент на покупку), не позднее 3 (трех) рабочих дней со дня проведения аукциона на основании счета-фактуры возмещает затраты на организацию и проведение аукциона и оплачивает стоимость приобретенного объекта не позднее 20 (двадцати) рабочих дней со дня подписания протокола о результатах аукциона.

2. На Претендента на покупку распространяются правила и условия, установленные законодательством Республики Беларусь для победителя аукциона. **Организация и проведение аукциона осуществляются в соответствии с действующим законодательством** Республики Беларусь.

3. Порядок проведения аукциона, в том числе об оформлении участия в аукционе, указан на сайте konfiskat.by в разделе «Недвижимость».

Аукцион состоится 30.03.2023 в 15.00 по адресу: г. Минск, ул. Уручская, 27, актовый зал.

Заявление на участие с приложением необходимых документов, в том числе документа, подтверждающего внесение суммы задатка (задатков) с отметкой банка, принимаются по адресу: г. Минск, ул. Уручская, 27 в рабочие дни: пн. – чт. – с 09.00 до 13.00, с 14.00 до 17.00, пт. – с 09.00 до 13.00, с 14.00 до 15.00.

Окончание приема заявлений – 27.03.2023 в 15.00.

Задаток перечисляется на **расчетный банковский счет Организатора аукциона:** р/с BY53 AKBB 3012 0134 7111 1530 0000, БИК AKBBBY2X, ОАО «АСБ Беларусбанк» ЦБУ № 514, г. Минск, ул. Сурганова, 47а, **получатель – РУП «Торговый дом «Восточный», УНП 101127633, ОКПО 37411910. Назначение платежа: задаток для участия в аукционе по продаже капитального строения (изолированного помещения), Лот №___, проводимом 30 марта 2023 года.**

Лот может быть снят с аукциона Организатором по письменному указанию Департамента по гуманитарной деятельности Управления делами Президента Республики Беларусь в любое время до объявления его проданным.

Контакты организатора аукциона: +375 44 763 62 63; + 375 17 266 63 02.

Аляксандр АСЕНКА:

Аўтарская журналістыка сёння выйшла на першае месца

Размова па сутнасці з генеральным дырэктарам тэлеканала «Сталічнае тэлебачанне»

— Аляксандр Аляксандравіч, спаўніўся год, як вы прыйшлі на тэлеканал СТБ, сталі яго генеральным дырэктарам. Да таго не адзін год вы ўзначальвалі наваполацкі тэлевізійны канал «Звязда», які вядомы сваёй патрыятычнай пазіцыяй. Скажыце, што цікавага, патрэбнага і важнага, на ваш погляд, вы ўзялі адтуль на рэспубліканскі канал? Як яно «лягло» на новую паляну? Ці ўсё прыжылося? І наогул: вы задаволеныя гэтым годам?

— Безумоўна, я задаволены. Хоць задачы не было такой — нешта кардынальна змяняць на СТБ. Я і раней лічыў і казаў у інтэрв'ю, што «Сталічнае тэлебачанне» — флагман беларускай аўтарскай журналістыкі: 2020-ы гэта яскрава паказаў. Той год стаў пераломным у данясенні інфармацыі да тэлегледача. І на самай справе, тады СТБ для мяне стала адкрыццём. Я ведаў, што такі канал існуе, але калі з'явілася аўтарская журналістыка — Рыгор Азаронак, Яўген Пуставой, Ігар Марзалюк — адчуў: цяпер ідзе не абязлічанасць, а персаналізацыя інфармацыі. І гэта стала не проста нечым цікавым, а нават прарыўным. Аднавіў гэты фармат менавіта калектыў СТБ. З таго часу тэлеканал для мяне — лакаматыў аўтарскай журналістыкі на тэлебачанні.

Калі я прыйшоў сюды, галоўнай задачай было максімальна захаваць калектыў, паказаць нешта новае і даць імпульс далейшаму развіццю аўтарскай журналістыкі. Што дадалося тут з таго, з чым мне раней даводзілася працаваць... Сёння можна адзначыць, напрыклад, большае, чым раней, узаемадзеянне з беларускім ВаенТБ, у тандэме мы сталі больш расказваць, чым жыве наша армія. І не толькі. Мы заказалі ў іх дакументальны цыкл фільмаў-расследаванняў «Канвеер смерці» пра генацыд нашага народа ў гады мінулай вайны. Такім чынам узмацнілі героіка-патрыятычны вектар тэлеканала.

Палітыкі тут дастакова. У СТБ значны пул аўтарскай журналістыкі, як я ўжо сказаў. Так што працуем па прынцыпе: захоўваючы найлепшае — рухаемся ў будучыню.

— Давайце ў такім разе крыху пагаворым пра аўтарскую журналістыку. Яшчэ некалькі гадоў таму наша тэлебачанне, выпускі навін, у прыватнасці, былі дастаткова «мяккімі», калі хочаце — памяркоўнымі. Вядомыя падзеі ў 2020 годзе многае змянілі. Новыя праграмы, новыя ракурсы, новыя імёны — на ўсіх нашых каналах. Калі ласка, раскажыце нашым чытачам больш падрабязна пры тых, хто з'яўляецца ў дадзенай справе «лакатывам» на СТБ.

— Тыя, хто стварaў аўтарскае тэлебачанне ў 2020 годзе — Рыгор Азаронак, Яўген Пуставой, Аляксей Дзермант, Андрэй Лазуткін, Юлія Арцюх, — вось такі ў нас магутны пул аўтараў, гэта самыя яркія нашы зоркі. Актуальныя рубрыкі максімальна захаваны. Таму што, вы маеце рацыю, на сённяшні дзень не толькі кантэнт на тэлебачанні, але і кантэнт у новых медыя заключаецца ў тым, што нашы гледачы арыентаваныя на канкрэтнага аўтара, на канкрэтнага журналіста. Ёсць такі выраз, тэрмін: персаніфікаваная журналістыка, аўтарская думка па той ці іншай праблеме. І ў яе ёсць свая ўласная аўдыторыя. Аўтары рознабаковыя. Ад такога прамога і рэзкага Азаронка да іранічнага тэлефельетаніста Андрэя Мукавозчыка. Пра адно і тое ж яны гавораць рознай мовай, можа, і ў нечым перасякаюцца паміж сабой. Але гэта нармальна. Таму што глядацкая аўдыторыя ў нас таксама розная і мае розныя падыходы да ўспрымання інфармацыі.

Аляксандр Аляксандравіч АСЕНКА нарадзіўся 8 лістапада 1973 года ў горадзе Наваполацк Віцебскай вобласці. Скончыў Наваполацкі політэхнічны тэхнікум, Полацкі дзяржаўны ўніверсітэт, Акадэмію кіравання пры Прэзідэнце Рэспублікі Беларусь. З 16 ліпеня 1998 года і да 10 лютага 2022 года Аляксандр Асенка працаваў дырэктарам Наваполацкага кабельнага тэлебачання «Вектар», а таксама кіраваў тэлеканалам «Звязда». Сёння — генеральны дырэктар ЗАТ «Сталічнае тэлебачанне».

Кажучы пра нейкія новыя сегменты ў нашай рабоце, хацелася б адзначыць з'яўленне і пашырэнне так званага лічбавага асяроддзя. Гэта значыць, акрамя звычайнай тэлежурналістыкі, мы імкнёмся развіваць і лічбавыя медыя. Зразумела, гэта ютуб-каналы, розныя месенджары, сацыяльныя сеткі. Мы актыўна працуем на гэткім полі. Выдатна разумеем, што гэта інструментарый не наш, і ведаем, што калі мы ствараем праграмы, якія нязручныя некаму там, на Захадзе, або развенчваем нейкія фэйкі, нашы акаўнты вычышчаюцца. Але нягледзячы на тое, мы працягваем тут актыўна працаваць. Напрыклад, апошнім часам Рыгор Азаронак паспрабаваў сябе ў стрыме на «Ютубе». Пачалі мы з аднаго дня на тыдзень — гэта была серада з 20-ці да 21-й гадзіны. Сёння гэта ўжо цэлая студыя, якая выходзіць у эфір па серадах, чацвяргах і пятніцах — тры разы на тыдзень. Вядучы запрашае да сябе экспертаў па той ці іншай актуальнай тэматыцы, і гэта мае водгук, мяркуючы па чатах. Нават калі нашы акаўнты і «зносяцца», нават калі яны зачышчаюцца, пры стварэнні новых яны вельмі хутка набіраюць сваю папулярнасць. А значыць, людзі персанальна шукаюць Грышу і персанальна яго глядзяць. Як бы хто да яго ні ставіўся.

Тое ж самае з іншымі нашымі аўтарамі. У Жэні Пуставога вельмі актыўная група (і не адна) у «Тэлеграме», таму ён з задавальненнем працуе, выказвае свой пункт гледжання там. У яго таксама ёсць свая аўдыторыя. Па суботах ён вядзе цікавую рубрыку «Палітыка без гальштукаў» на тэлеканале, і частка кантэнту ідзе ў сацыяльныя сеткі. Мы надаём яму крыху іншую «ўпаковачку» ў «лічбе». Але асноўная задумка застаецца ўсё той жа.

Калі казаць пра іншыя праграмы, то я б выдзеліў ток-шоу «Па сутнасці», якое вядуць Кірыл Казакоў і Алёна Сырова. Новая вялікая студыя з прынцыпова новымі інтэрактыўнымі магчымасцямі. Размова з топавымі палітолагамі і экспертамі, па сутнасці, пра закулiссе вялікай палітыкі. Нічога лішняга. Праграма выходзіць і на тэлеканале непасрэдна, і на «Ютубе». Выдатныя водгукі, працуе чат, ёсць зваротная сувязь.

— Аляксандр Аляксандравіч, вы расказалі нам аб вялікай цікавасці гледачоў да розных праграм вашага тэлеканала, аб зваротнай сувязі з імі. Але як вам удаецца супрацьстаяць нападкам, нават пагрозам, якія, вядома ж, ёсць у адрас вядучых гэтых вострых праграм?

— Сапраўды, шмат бывае такіх «скаргаў» на нашых аўтараў. Бывае, нават цэлыя акцыі ладзяцца. З розных IP-адрасоў. Але відаць, што ўсе гэтыя звароты напісаны як пад капірку. Такая лавіна негатыва можа быць з разлікам на тое, што мы чагосьці спалохаемся. Дарэмна. У нас працуюць дасведчаныя журналісты, вопытныя людзі. Яны ведаюць нормы этыкі, маралі. Таму калі трэба нешта ўзмацніць, зрабіць на нечым большы акцэнт — яны зробяць гэта, трэба змякчыць карціну — яна змякчаецца. Дзе трэба спыніцца — яны спыняцца. Але, паўтаруся: кожны аўтар мае свой стыль. І паверце, ніхто з іх не звяртае ніякай увагі на нейкія пагрозы і іншае. Ужо настолькі ва ўсіх выпрацаваўся імунітэт і разуменне таго, што праўда на нашым баку.

Мы робім сваю справу, мы абараняем свае каштоўнасці, наш суверэнітэт, бяспеку краіны. І разумеем, што знаходзімся ў стане інфармацыйнай вайны, знаходзімся на перадавой і, як кіраўнік магу сказаць, робім сваю справу чэсна. І паверце, прагматызм, ганарары і іншае тут знаходзяцца на сотым месцы. Калі наогул дзесьці знаходзяцца.

— Да вас на тэлеканал, як і ў рэдакцыі іншых СМІ, прыходзяць маладыя журналісты. Як яны ўпісваюцца ў ваш калектыў, як знаходзяць сваё месца тут?

— Гэта заканамерны працэс: нехта сыходзіць, нехта прыходзіць. Летась да нас прыйшло 15 маладых спецыялістаў — ва ўсе нашы дырэкцыі, у інфармацыйнае вяшчанне ў тым ліку. Кожны з іх прыйшоў туды, дзе ён праходзіў практыку, вывучыў патрабаванні да работы, пазнаёміўся з калектывам. Мы працуем з імі, калі яны яшчэ вучацца, запрашаем прыходзіць і глядзець, як працуюць прафесіяналы. У выніку на работу да нас прыходзяць толькі тыя, хто сапраўды хоча менавіта тут рабіць кар'еру. Нехта — у інтэрнэт-вяшчанне, нехта — у «інфармацыёнку». Так і сёлета. Працуем у гэтым плане мэтанакіравана, у тым ліку і з рэгіёнамі, бяром маладыя кадры і адтуль.

На мой погляд, у СТБ велізарны патэнцыял. Асабліва ў маладых супрацоўнікаў. Маладосць — гэта перш за ўсё амбіцыі, а калі гэтым амбіцыям даць магчымасць рэалізавацца, то паверце, калектыў, наш калектыў, можа рабіць вялікія цуды ў самыя кароткія тэрміны.

— У папярэднія гады значную долю кантэнту СТБ займалі праграмы расійскага РЭН ТБ: экшн-фільмы, серыялы, журналісцкія расследаванні... Як сёння вы працуеце без удзелу расійскай тэлекампаніі?

— Сёлета было прынята рашэнне адмовіцца ад платформы РЭН ТБ. Дакладней, тое адбылося яшчэ ў верасні, калі мы цалкам перайшлі на ўласную сетку вяшчання. Фільмы, праекты ваенна-патрыятычнай тэматыкі, як і раней, скіраваны ў першую чаргу на нашу мужчынскую аўдыторыю. Па сутнасці, змяніўся толькі кантэнт. Павялічылася доля ўласнага матэрыялу. І гэта добра.

— У такім разе, што можна сказаць аб канале «РТР-Беларусь», якім вы таксама загадваеце? Здаецца, ён даўно стаў прыкметнай з'явай...

— З «РТР-Беларусь» мы працягваем супрацоўнічаць. З верасня мінулага года рэдакцыя «РТР-Беларусь», захоўваючы канцэпцыю і найлепшыя праекты расійскіх калег, змагла прыўнесці ў праграмную сетку свой уласны высакаякасны прадукт. Асобнае месца ў сетцы вяшчання займаюць выпускі беларускіх навін. Першапачаткова яны выходзілі чатырма блокамі з закадравай чыткай. Аднак час дыктуе свае правілы. Таму, зыходзячы з неабходнасці далейшага развіцця беларускага вяшчальнага сегмента, павышэння статусу, узроўню падачы інфармацыі і даверу да яе ў тэлегледачоў, было прынята рашэнне аб трансфармацыі выпускаў навін на больш якасны ўзровень.

Цяпер «Беларусь. Навіны» выходзяць у прамым эфіры. У праграмы з'явіліся ўласныя вядучыя, якія сталі новымі вядомымі тварамі тэлеканала. Цяпер гэта паўнацэнныя інфармацыйныя блокі з сучасным графічным і музычным афармленнем з нацыянальным каларытам. Падача інфармацыі стала максімальна аператыўнай, з'явілася магчымасць трансляцыі аўтарскага бачання галоўных падзей краіны і свету з 6.00 да 23.00. Такім чынам, у штодзённых навінавых матэрыялах прыкметна павышаецца патэнцыял у атрыманні шырокага грамадскага рэзанансу, трапляння ў топы праглядаў на розных пляцоўках, росту іх цытуемасці і абмяркоўваемасці, у тым ліку ў міжнародных СМІ. Работа на гэтым не заканчваецца.

— Дзякуй, Аляксандр Аляксандравіч, за грунтоўную гутарку. «Звязда» жадае вам і вашаму калектыву поспехаў у рабоце і новых творчых вяршынь.

Гутарыў Анатоль СЛАНЕЎСКІ.

K@нтыненты

КАРЭЙСКІ РАЗЛОМ

Чаму нарастае напружанасць на паўвостраве?

ДНЯМІ Японія, ЗША і Рэспубліка Карэя правялі ў Японскім моры сумесныя вучэнні з удзелам баявых караблёў з-за ажыццёўленага напрыканцы мінулага тыдня запуску КНДР міжкантынентальнай балістычнай ракеты (МБР). Адпаведны даклад апублікаваў Аб'яднаны камітэт начальнікаў штабоў Сіл самаабароны Японіі, паведаміла ТАСС. Адзначаецца, што ад Японіі ў мерапрыемстве быў задзейнічаны эсмінец «Атага», ад ЗША — эсмінец «Бэры», ад Рэспублікі Карэя — эсмінец «Кароль Сэджон Вялікі». Паведамлялася, што мэта манеўраў — адпрацоўка рэагавання на запуск балістычных ракет. Адметна, што літаральна за некалькі дзён да гэтага Сеул і Вашынгтон правялі вучэнні авіяцыі, да якіх прыцягнулі прынамсі адзін амерыканскі стратэгічны бамбардзіроўшчык B-1B. Аб гэтым паведаміла агенцтва Yonhap са спасылкай на Камітэт начальнікаў штабоў Рэспублікі Карэя. У КНДР паабяцалі беспрэцэдэнтны адказ на вучэнні. Чаму нарастае напружанасць на Карэйскім паўвостраве?

ПХЕНЬЯН У ФОРМЕ

Запуск міжкантынентальнай балістычнай ракеты (МБР) быў праведзены ў другой палове дня 18 лютага. КНДР сёлета выпрабоўвала ракеты, па яе мерках, дастаткова даўно — толькі 1 студзеня. Праўда, вайскоўцам з ЗША, Японіі і РК, якія назіралі за Паўночнай Карэяй, адразу стала ясна, што паляцела «нешта вялікае», бо ракета знаходзілася ў паветры больш за гадзіну і яе бачылі над Японіяй, нагадаў news.ru. На наступны дзень СМІ КНДР у падрабязнасцях растлумачылі, што адбылося, у асноўным пацвердзіўшы і некалькі ўдакладніўшы агучаныя па гарачых слядах ацэнкі суседзяў. Паводле паведамлення паўночнакарэйскай газеты «Нодон Сінмун», запуск МБР «Хвасон-15» у мінулую суботу прайшоў па асабістым указанні лідара КНДР Кім Чэн Ына ў рамках вучэнняў па раптоўнай праверцы боегатоўнасці ракетных падраздзяленняў. Кіраўнік Паўночнай Карэі раніцай даў загад здзейсніць напад па цэлях умоўнага саперніка, а ў другой палове дня ракета паляцела з аэрадрома Сунан пад Пхеньянам. Паводле даных КНДР, сістэма паднялася на 5769 кіламетраў і праляцела 989 кіламетраў. Яна знаходзілася ў паветры амаль 1 гадзіну і 7 хвілін. Як сцвярджалася, «Хвасон-15» паспяхова трапіла ў зададзены раён у водах Японскага (Усходняга) мора.

На падрыхтоўку вадкапаліўнай міжкантынентальнай балістычнай ракеты да старту і стрэльбаў спатрэбілася амаль дзевяць з паловай гадзіны. Па выніках Цэнтральны ваенны камітэт КНДР высока ацаніў узровень гатоўнасці і рэальныя баявыя магчымасці падраздзяленняў, на ўзбраенні якіх знаходзяцца МБР. Запуск выклікаў вялікую занепакоенасць у ЗША, РК і Японіі.

Эксперты хутка падлічылі: калі б ракета паляцела не па завышанай траекторыі («свечкай»), а пад вуглом 30—45 градусаў, што аптымальна для далёкасці, то яна змагла б паляцець на 13—14 тысяч кіламетраў і трапіць у любы аб'ект на тэрыторыі ЗША. Аб гэтым, у прыватнасці, заявіў міністр абароны Японіі Ясукадзу Хамада.

З улікам абставін вучэнняў таксама была зроблена выснова, што КНДР завяршыла стадыю выпрабаванняў і як мінімум некаторыя МБР ужо стаяць на баявым дзяжурстве. Праўда, у Сеуле некаторыя спецыялісты адзначылі, што пакуль рана казаць аб поўнай гатоўнасці ракеты, бо выпрабаванні не прайшлі ў патрэбным рэжыме для тэсціравання працэсу паўторнага ўваходу боегалоўкі ў атмасферу. Былі выказаны меркаванні, што не адбылося і аддзяленне яе баявой часткі. На думку амерыканскіх і паўднёвакарэйскіх спецыялістаў, праз запуск МБР Пхеньян выказаў сваю незадаволенасць амерыкана-паўднёвакарэйскімі вучэннямі, якія праводзяцца ў рамках рэалізацыі канцэпцыі пашыранага стрымлівання.

ГУЛЬНЯ МУСКУЛАМІ

Зрэшты, нягледзячы на разуменне матываў КНДР, ЗША і РК хутка вырашылі правесці новыя вучэнні, якія сталі адказам на ракетны запуск. 19 лютага ў раён Карэйскага паўвострава з Гуама прыбыў стратэгічны бамбардзіроўшчык ВПС ЗША B-1B, здольны несці ядзерную зброю. Ён, амерыканскія самалёты суправаджэння F-16, а таксама паўднёвакарэйскія знішчальнікі F-35A і F-15K правялі сумесныя вучэнні, дзе імітаваўся зваротны ўдар па саперніку. Гэта значыць, у адказ на ракетны старт Паўночную Карэю паспрабавалі запалохаць самалётамі саюзнікаў.

Праўда, на гэтым справа не скончылася, узнік новы віток напружанасці. Раніцай 20 лютага падраздзяленне дальнабойнай артылерыі Заходняга фронту арміі КНДР правяло вучэбныя стрэльбы са звышбуйной РСЗА калібру 600 мм, якая названа «найноўшай сістэмай шматзараднай і высокадакладнай зброі». Усяго было выпушчана дзве ракеты, якія пераадолелі адлегласці ў 395 і 337 кіламетраў і «паспяхова трапілі ва ўмоўныя цэлі ў зададзеным раёне». Падкрэслена, што дадзены від узбраення (KN-25 у заходняй класіфікацыі) з'яўляецца «сродкам тактычнага ядзернага ўдару, які валодае велізарнай сілай, дастатковай для пашкоджання аператыўнага аэрадрома саперніка з дапамогай аднаой установкі, здольнай выпусціць чатыры ракеты».

У Сеуле палічылі, што такім чынам Пхеньян празрыста намякнуў, што пры неабходнасці ён зможа пры дапамозе залпа толькі адной такой устаноўкай РСЗА знішчыць любую буйную ваенна-паветраную базу, размешчаную на тэрыторыі РК. Цікава, што вялікія ваенныя аэрадромы, дзе знаходзіцца асноўная колькасць самалётаў ВПС Паўднёвай Карэі і ЗША, размешчаны ў раёне гарадоў Чханчжу, Асан і Кунсан. Гэта прыкладна 340—390 кіламетраў ад месца запуску паўночнакарэйскіх РСЗА. Пасыл відавочны: КНДР патрэніравалася ва ўмоўным знішчэнні гэтых баз ВПС РК і ЗША ў адказ на вучэнні днём раней.

СКРЫШАЛЬНЫ АДКАЗ

У той жа дзень была апублікавана афіцыйная заява Кім Ё Чжон, малодшай сястры Кім Чэн Ына. Яна падкрэсліла, што Пхеньян уважліва сочыць за дзеяннямі сапернікаў і мае намер даць вельмі магутны і скрышальны адказ на варожыя ў дачыненні да яго меры. Цікава, што Кім у адной заяве змагла і абразіць, і як бы супакоіць Паўднёвую Карэю. Яна параіла суседзям «лепш думаць, якую бяду пацягнуць за сабой такія акты. Кажу для дурняў: ніколі нашы МБР не возьмуць на прыцэл Сеул».

Кім адказала на словы скептыкаў, падкрэсліўшы, што запуск міжкантынентальнай балістычнай ракеты прайшоў паспяхова і ўсё функцыянавала нармальна. Яна абвінаваціла ЗША ў правядзенні варожай палітыкі ў дачыненні да Пхеньяна і раскрытыкавала дзеянні і рашэнні Савета Бяспекі ААН, які замест забеспячэння міру і бяспекі становіцца праваднікам лініі Вашынгтона. Кім Ё Чжон адзначыла, што Ціхі акіян «будзе нашым ракетным стрэльбішчам, а вось частата яго выкарыстання залежыць ад паводзін Вашынгтона». Гэта значыць, былі анансаваны новыя ракетныя запускі, накіраваныя на ЗША. Мабыць, гаворка ідзе ў першую чаргу аб ракетах сярэдняй і вялікай далёкасці.

«Адказ на адказ» працягнулі ЗША і Паўднёвая Карэя, асудзіўшы дзеянні КНДР. Сеул таксама ўвёў дадатковыя аднабаковыя санкцыі супраць Пхеньяна, пад якія трапілі чатыры фізічныя асобы і пяць арганізацый КНДР. Зрэшты, зразумела, што дадзеныя меры насілі сімвалічны характар, «каб не пакідаць дзеянні Поўначы без пакарання», няхай нават і ўмоўнага. Апроч серыі паветраных і водных манеўраў саюзнікі анансавалі з сярэдзіны сакавіка правядзенне буйнамаштабных ваенных вучэнняў «Шчыт свабоды» (Freedom shield), дзе запланаваны ўдзел вялікай колькасці войскаў, баявой тэхнікі, стральбы, а таксама адпрацоўка як абарончых, так і наступальных дзеянняў. Гэтыя манеўры стануць першымі пасля прыходу да ўлады ў Сеуле кансерватыўнага прэзідэнта Юн Сок Ёля, які выступае за сілавы ціск на Пхеньян і паглыбленне ваеннага саюзу з Вашынгтонам. Гэта адрознівае Юна ад папярэдняга ўрада РК, які спрабаваў актывізаваць міжкарэйскае супрацоўніцтва і знізіў маштаб вучэнняў з ЗША. Таму, як можна меркаваць, вучэнні будуць падкрэслена буйнымі і накіраванымі супраць КНДР.

ГАРАЧАЯ ВЯСНА

Тактыка, якая выяўляецца ў абмене выпадамі паміж Паўночнай Карэяй і ЗША з РК, а таксама агульны стратэгічны аналіз падыходу бакоў з вельмі вялікай доляй упэўненасці дазваляюць экспертам выказаць здагадку, што Карэйскі паўвостраў чакаюць неспакойныя канец лютага і вясна, адзначае news.ru. Пхеньян, Вашынгтон і Сеул настроены вельмі ваяўніча. КНДР дакладна дала зразумець, што вучэнні саюзнікаў яе моцна нервуюць і яна будзе на іх адказваць, у першую чаргу ракетнымі запускамі. ЗША і РК, наадварот, быццам падштурхоўваюць Пхеньян, праводзячы і плануючы новыя і буйнейшыя вучэнні.

На думку экспертаў, у ракетчыкаў КНДР ужо даўно «свярбяць рукі», бо ім трэба даводзіць да ладу рознага роду ракеты, чым яны, падобна, з задавальненнем і зоймуцца ў найбліжэйшы час. ЗША і РК, мяркуючы па ўсім, будуць шчодрыя на стварэнне ім адпаведных падстаў. У КНДР яшчэ не выпрабавана ўпершыню паказаная на парадзе ў Пхеньяне 8 лютага цвердапаліўная МБР, трэба яшчэ адшліфаваць запускі вадкапаліўных МБР, ёсць «сырыя» ракеты сярэдняй далёкасці, падводнага базіравання, вядуцца распрацоўкі гіпергукавой зброі, крылатых ракет вялікай далёкасці. Акрамя таго, усё ўжо даўно гатова да выпрабавання ядзернай зброі, і Пхеньян, мяркуючы па заявах, мае намер выпрабаваць кампактны боезарад.

Адказ ЗША і саюзнікаў — Паўднёвай Карэі і Японіі — выльецца ў канцэнтрацыі авіяносных груповак, стратэгічных бамбардзіроўшчыкаў, знішчальнікаў-невідзімак, атамных падводных лодак і разнастайных вучэнняў з іх выкарыстаннем. Усё гэта чакае Паўночна-Усходнюю Азію ўжо ў вельмі хуткай будучыні.

КАЛЯ НЕБЯСПЕЧНАЙ МЯЖЫ

Актывізацыя ракетных выпрабаванняў у Паўночнай Карэі з'яўляецца адказам КНДР на небяспеку, якую для іх уяўляе ЗША, распавёў tsargrad.tv старшы навуковы супрацоўнік Цэнтра карэйскіх даследаванняў Інстытута Кітая і сучаснай Азіі РАН Канстанцін Асмолаў. Ён адзначыў, што такім чынам КНДР «паказвае зубы» Вашынгтону. «Ёсць такое паняцце, як дылема бяспекі, калі ты турбуешся наконт агрэсіі суседа і ўзбройваешся. На апошнім парадзе яны (КНДР. — **Рэд.**) паказалі 12 ракет, якія ў стане даляцець да Нью-Ёрка. У выпадку гіпатэтычнага канфлікту КНДР і ЗША, нават калі ўся тэрыторыя Поўначы ператворыцца ў дэкарацыі да апакаліпсіса, але ў Амерыцы куды-небудзь падзенецца Лос-Анджэлес, то гэта не будзе ўспрымацца як перамога ЗША», — заўважыў эксперт.

Яшчэ летась у верасні ў КНДР быў прыняты закон аб ядзернай зброі, у якім адзначаецца, што галоўная задача арміі — прадухіленне вайны шляхам стрымлівання саперніка, а ракетна-ядзерны патэнцыял — гэты крайні, але неабходны сродак. «КНДР выступае супраць усялякіх формаў вайны і імкнецца да будаўніцтва мірнай планеты, дзе ажыццёўлена міжнародная справядлівасць», — адзначаецца ў законе. Там жа падкрэсліваецца, што Паўночная Карэя разглядае ядзерную зброю «як апошні сродак у адказ на знешнюю агрэсію, а таксама на дзеянні, якія сур'ёзна пагражаюць бяспецы дзяржавы і народа».

Далейшае ўзмацненне напружанасці на Карэйскім паўвостраве можа прывесці да перасячэння небяспечнай мяжы і пераходу да бескантрольнай эскалацыі канфлікту, заявіў першы намеснік пастаяннага прадстаўніка Расіі пры ААН Дзмітрый Палянскі падчас выступлення на пасяджэнні Савета Бяспекі сусветнай арганізацыі. Палянскі папярэдзіў, што далейшае раскручванне спіралі эскалацыі падводзіць нас усё бліжэй і бліжэй да небяспечнай рысы, за якой падзеі могуць прыняць бескантрольны характар, перадае ТАСС.

Расійскі дыпламат таксама выказаў шкадаванне, што Злучанымі Штатамі і іх саюзнікамі былі праігнараваны прадпрынятыя Пхеньянам у 2018—2019 гадах крокі, рэалізацыя якіх магла б прывесці да кардынальнага паляпшэння абстаноўкі ў субрэгіёне. Акрамя гэтага, Палянскі заўважыў, што неаднаразовыя заклікі Пхеньяна да Вашынгтона спыніць варожую дзейнасць і адмовіцца ад нарошчвання ціску таксама засталіся без увагі. Дыпламат падкрэсліў, што гэта тупіковы шлях, які нясе прамую пагрозу міжнароднаму міру і бяспецы.

Відавочна, што ЗША мэтанакіравана праводзяць мілітарызацыю Азіяцка-Ціхаакіянскага рэгіёна. Гэта спрадвечная рыса палітыкі Вашынгтона. Прадстаўнік кітайскага знешнепалітычнага ведамства Ван Вэньбінь апраўдана назваў ЗША найбуйнейшым распальвальнікам канфліктаў у свеце, паведаміла ТАСС. Па словах дыпламата, за мінулыя 240 гадоў ЗША не былі ўцягнуты ў войны толькі 16 гадоў. Ван Вэньбінь таксама адзначыў, што з часоў заканчэння Другой сусветнай вайны амерыканскія ўлады ініцыявалі каля 80 працэнтаў узброеных канфліктаў у свеце. За гэты час Вашынгтон распачаў спробы ажыццявіць дзяржперавароты ў больш чым 50 краінах, умешваўся ў правядзенне выбарчага працэсу як мінімум у 30 краінах, а таксама спрабаваў ліквідаваць больш чым 50 лідараў замежных дзяржаў. Напэўна, каментарыі тут залішнія.

Захар БУРАК.

ТАЯМНІЦЫ І АДКРЫЦЦІ

Біялогія з анатоміяй

Не бамбукам адзіным

Аказваецца, раней у Еўропе жылі панды

На паўночным захадзе Балгарыі знайшлі скамянелыя зубы старажытнай панды. Гіганцкія панды не заўсёды жылі толькі ў Кітаі і не заўжды любілі бамбук. Пра гэта сведчыць даследаванне, апублікаванае ў Journal of Vertebrate Paleontology.

Знаходка дазваляе выказаць здагадку, што гэтыя мілыя мядзведзі калісьці блукалі па Еўропе, дзе елі значна мякчэйшыя расліны, чым іх сучасныя сваякі.

Па словах навукоўцаў, балгарскія панды належаць не да прамога продка сённяшніх гіганцкіх пандаў, а да іх блізкага сваяка, які жыў прыкладна 6 мільёнаў гадоў таму на ўсходняй ускраіне Еўропы. Эксперты кажуць, што гэты від быў прыкладна такога ж памеру ці крыху меншага, чым сучасныя панды. Мяркуючы па матэрыяле, у якім былі знойдзены закамянеласці, старажытная панда, верагодна, жыла ў забалочаным лесе і сілкавалася расліннасцю.

Каго мы бачым!

Памерам з вейка

Знойдзена самая буйная бактэрыя

Навукоўцы заявілі аб адкрыцці гіганцкай бактэрыі. Яна даўжынёй з вейка і такога мы не бачылі раней. Як паведамляе Science Alert, гіганцкая бактэрыя была знойдзена ў мангравых балотах на Карыбах.

Гэты від бактэрый Thiomargarita magnifica. Яна ў 5000 разоў буйнейшая за большасць бактэрый і ў 50 раз буйнейшая за ўсе іншыя вядомыя гіганцкія бактэрыі.

Як паведамляецца, сантыметровая T. magnifica была знойдзена на адным з пышных зялёных астравоў Гвадэлупы яшчэ ў 2009 годзе. Тады прафесар марской біялогіі Аліўе Грос шукаў бактэрыі, якія выкарыстоўвалі серу для выпрацоўкі энергіі. Аднак ён убачыў нешта вельмі дзіўнае, калі перакуліў узор балотнай вады ў кубак Петры. Над лісцем і брудам плылі тонкія, падобныя на вермішэль, ніткі, бачныя няўзброеным вокам.

З тых часоў незвычайны арганізм даследавалі з дапамогай флуарэсцэнцыі, рэнтгенаўскіх прамянёў, электроннай мікраскапіі і секвеніравання геному, каб навукоўцы маглі пацвердзіць, што гэта насамрэч гіганцкая аднаклетачная бактэрыя. Так, стала вядома, што T. magnifica мае ўнутраныя мембраны для захоўвання ДНК і рыбасом у адрозненне ад іншых бактэрый. Яшчэ адна асаблівасць большасці бактэрый заключаецца ў тым, што яны павінны падвойвацца ў аб'ёме, каб падзяліцца напалову для размнажэння. Знойдзеная ж T. magnifica проста аддзяляе невялікую частку сябе, каб стварыць даччыную клетку.

Нішто сабе!

І навошта, Нуменій, ты Філумену падмануў?

Адкапалі дакумент аб найстаражытнейшай шлюбнай аферы

Расійскія археолагі з Цэнтра егіпталагічных даследаванняў РАН (ЦЕД РАН) падчас раскопак на адным са старажытных пахаванняў у Егіпце выявілі папірус, у тэксце якога расказана пра шлюбную аферу, якая адбылася больш за 2 тысячы гадоў таму, — у III стагоддзі да нашай эры. Гэта скарга ашуканай нявесты Філумены цару Пталамею з просьбай пакараць Нуменія, які абяцаў з ёй ажаніцца. Як сказана ў тэксце, мужчына замест вяселля проста прысвоіў сабе пасаг былой каханай. Гэта першая вядомая вучоным петыцыя аб невыкананні абавязацельства аб шлюбе.

Рукапіс знайшлі ў некропалі Дэйр эль-Банат у Фаюмскім аазісе, дзе спецыялісты з Расіі вядуць раскопкі пад кіраўніцтвам дырэктара ЦЕД РАН Галіны Бяловай. Пастаянныя даследаванні праходзяць па канцэсіі ад міністэрства егіпецкіх старажытнасцяў арабскай краіны з 2004 года. Навукоўцы працуюць пры фінансавай падтрымцы кампаніі «Растэх».

Як распавялі даследчыкі, у Фаюмскім аазісе праводзілі пахаванні людзей з IV стагоддзя да нашай эры да часоў візантыйскага Егіпта (IV—VII стагоддзяў нашай эры). «Старажытныя егіпцяне хавалі муміі з рытуальнымі ўпрыгожваннямі. Па іх уяўленнях, гэта дапамагала заняць выгаднае становішча ў замагільным свеце. Аднак далёка не ўсе маглі дазволіць сабе каштоўнасці, таму майстры часта замянялі дарагія матэрыялы таннейшымі. Напрыклад, рабілі аналаг караляў са спрасаваных кавалкаў папірусу, які выкарыстоўваўся ў якасці пісчай паперы», — распавяла «Известиям» папіролаг, навуковы супрацоўнік ЦЕД РАН Алена Чэпель.

У якасці зыходнага матэрыялу для ўпрыгожванняў старажытны манускрыпт з гісторыяй Філумены трапіў у грабніцу і захаваўся да нашых дзён. Археолагам удалося аддзяліць папірус ад караляў, знойдзеных побач з муміяй, і прачытаць тэкст.

Тэхналогіі будучыні

Аўтаробат для прадпрыемстваў

Ён забяспечыць кантроль навакольнага асяроддзя

Інжынеры Санкт-Пецярбургскага політэхнічнага ўніверсітэта Пятра Вялікага распрацавалі перасоўную прыладу для маніторынгу экалагічных паказчыкаў на прамысловых прадпрыемствах.

Гэта малагабарытная мадэль аўтамабіля памерам 40 на 25 сантыметраў. Прылада робіць замеры стану асяроддзя з дапамогай устаноўленых на яе датчыкаў тэмпературы, вільготнасці, запыленасці, узроўню шуму і канцэнтрацыі небяспечных газаў. Машына прызначана для работы на вытворчых плошчах памерам да 300 квадратных метраў. Убудаваныя камеры дазваляюць аўтамабілю рабіць 2D-карту памяшкання, якая дапамагае яму арыентавацца і прытрымлівацца патрэбнага маршруту.

Згодна з Законам «Аб ахове навакольнага асяроддзя», усе прадпрыемствы павінны праводзіць экалагічны маніторынг, каб гарантаваць бяспеку людзей і прыроды.

Цяпер, каб сабраць даныя аб параметрах асяроддзя, супрацоўнік прадпрыемства вымушаны перамяшчацца па прамысловым аб'екце з вялікім наборам абсталявання і рабіць замеры ў пэўных пунктах. Малагабарытная мадэль робіць гэта аўтаматычна з неабходнай частатой. Маршрут прылады можна запраграмаваць, каб датчыкі спрацоўвалі ў строга вызначаных пунктах, але машына можа і аўтаматычна пракласці сабе маршрут: яна навучана вылічаць аптымальны шлях, каб цалкам абследаваць памяшканне.

Вось у чым справа!

Вогнішча эвалюцыі

Людзі сталі гатаваць ежу на агні значна раней, чым лічылася

Яны пачалі выкарыстоўваць агонь для яе прыгатавання на сотні тысяч гадоў раней, чым меркавалася да гэтага часу. Да такой высновы прыйшла міжнародная група даследчыкаў на чале з ізраільскімі экспертамі, якія знайшлі на поўначы Ізраіля астанкі рыбы, з'едзенай 780 тысяч гадоў таму, паведаміла «Бі-бі-сі».

Паводле сведчанняў, якія былі ў распараджэнні гісторыкаў да гэтага часу, гатаваць на агні людзі пачалі прыкладна з 170 000 гадоў да нашай эры. Аднак новыя высновы ў корані мяняюць уяўленні аб жыцці першабытных людзей.

Астанкі двухметровай рыбы, падобнай на карпа, знойдзены падчас археалагічных раскопак на беразе ракі Іардан, прыкладна за 14 кіламетраў ад Тыверыядскага возера (у Ізраілі яно вядома як возера Кінерэт). Зубы рыбы добра захаваліся, і па крышталях на іх эмалі навукоўцы ўстанавілі, што яна не падвяргалася прамому ўздзеянню агню, але гатавалася пры ніжэйшай тэмпературы.

Пераход чалавецтва ад ужывання сырой ежы да прыгатаванай — адзін з найважнейшых этапаў яго развіцця, упэўнены навукоўцы. «Здабыццё навыку, неабходнага для гатавання ежы, азначае сабой значны эвалюцыйны скачок, бо людзі атрымалі дадатковы спосаб аптымальна выкарыстоўваць харчовыя запасы», — пракаментавала Наама Горан-Інбар з Яўрэйскага ўніверсітэта ў Іерусаліме, кіраўнік раскопак.

У экспедыцыі таксама бралі ўдзел археолагі з Брытаніі і Германіі. «Магчыма нават, што гатаванне ежы не абмяжоўвалася рыбай, а таксама ўключала розныя віды жывёл і раслін», — лічыць яна. У старажытнасці на месцы раскопак знаходзілася возера Хула, у якім вадзілася шмат рыбы. У 1950-х гадах яго асушылі ў рамках барацьбы з малярыйнымі камарамі. Іншыя археалагічныя сведчанні, знойдзеныя на гэтым жа месцы, сведчаць пра тое, што на працягу дзясяткаў тысяч гадоў берагі возера засялялі плямёны паляўнічых і збіральнікаў. Даследчыкі, якія знайшлі рыбу, лічаць, што па размяшчэнні такіх прэснаводных вадаёмаў, як Хула і іншыя, можна скласці маршрут міграцыі першабытных людзей з Афрыкі ў Левант і далей.

Апошнія навуковыя высновы былі атрыманы ў выніку сумеснага даследавання з удзелам вучоных з ізраільскіх, брытанскіх і нямецкіх інстытутаў.

Сяргей СТАРЫНАЎ.
Фота з адкрытых крыніц.

Усходні гараскоп на наступны тыдзень

АВЕН. На гэтым тыдні час для смелых грандыёзных планаў, ім забяспечана цудоўная будучыня. Абапірайцеся на старыя сувязі і старых, правераных сяброў. А вось з новымі знаёмымі лепш пакуль не гаварыць адкрыта. Чацвер — дзень выпраўлення памылак і недахопаў. У пятніцу ні ў якім разе не кідайце сваіх пачынанняў.

ЦЯЛЕЦ. Не варта рухацца па звыклым коле, выходзьце на новыя абшары. Задумайцеся пра павышэнне прафесійнага ўзроўню. І зможаце закласці асновы для пазітыўных змен. Карысна будзе адысці ад традыцыйных прынцыпаў у рабоце і асабістым жыцці. У выхадныя адпраўляйцеся на шпацыр ці ў кіно.

БЛІЗНЯТЫ. На гэтым тыдні пры мінімуме намаганняў зможаце змяніць сваё жыццё да лепшага. Ужо панядзелак прынясе святочны настрой і рамантыку. Вы апыняцеся ў эпіцэнтры важных падзей, станеце сваім у вясёлай кампаніі цікавых людзей. І зразумееце, што вам добра і камфортна побач з каханым чалавекам.

РАК. На гэтым тыдні ёсць верагоднасць узнікнення крызісных сітуацый, аднак вы іх усе пераадолееце. Важна захоўваць спакой і добразычлівасць. Дробныя непрыемнасці не даставяць праблем, калі вы самі не будзеце іх шукаць. Турбавацца не варта, тым больш што ваш аўтарытэт на працы непарушны. У выхадныя пастарайцеся не прымаць катэгарычных рашэнняў у адносінах да блізкіх.

ЛЕЎ. На гэтым тыдні стане зразумела, што ў вас ёсць свая пазіцыя па ключавых пытаннях. Калі з чымсьці нязгодныя, выказвайце свае пярэчанні адразу. Потым выпадку можа і не прадставіцца. У першай палове тыдня разбярыцеся з дробнымі бытавымі справамі, а другую палову лепш прысвяціць адпачынку. Каб атрымаць поспех, вам лепш стаць падобным да чарапахі, чым да гепарда: «цішэй едзеш — далей будзеш». У суботу могуць завязацца вельмі карысныя знаёмствы.

ДЗЕВА. Перад вамі будзе стаяць важны выбар, давядзецца вырашаць сур'ёзныя праблемы. Не варта збіраць крыўды — гэта толькі ўскладніць ваша жыццё. Лепшая тактыка паводзін — спакойна рабіць сваю справу, і старанні будуць абавязкова ацэненыя. Пацярпіце, напал запалу вакол вас паступова будзе слабець. Абапіраючыся на досвед, ідзіце насустрач новым магчымасцям. У канцы тыдня вы зразумееце, наколькі вам дарагі каханы чалавек з усімі недахопамі і слабасцямі. Больш часу праводзіце ўдваіх.

ШАЛІ. Спыніце палёт вашай фантазіі, пакуль яна не аказалася рэальнасцю. На гэтым тыдні супрацьпаказаны спешка і залішняя мітусня. Прытрымліваючыся чакальнай стратэгіі, вы зможаце дабіцца ашаламляльных вынікаў. Калі, вядома, хопіць на гэта цярпення. У выхадныя атрымаеце дарагі падарунак ад блізкага чалавека.

СКАРПІЁН. Панядзелак прынясе рамантычны настрой. Удзяліце асабістаму жыццю больш увагі. І свет будзе каля вашых ног — варта толькі як след гэтага захацець і крыху папрацаваць. Другая палова тыдня нядрэнна падыдзе для перамен, не бойцеся пачаць усё спачатку. У чацвер можаце набыць заслужаную пахвалу і падтрымку начальства.

СТРАЛЕЦ. На гэтым тыдні спатрэбяцца разважлівасць і стрыманасць. Дадзеныя якасці змогуць хоць неяк змякчыць вашу імпульсіўнасць. У аўторак вынік сітуацыі, якая склалася на працы, будзе залежаць толькі ад вас. Пятніца можа аказацца самым складаным днём тыдня, спраў будзе нямала і ўсе тэрміновыя. Зрэшты, вы справіцеся.

КАЗЯРОГ. На гэтым тыдні па магчымасці скараціце аб'ём працы. Залішняя актыўнасць пагражае прывесці да канфліктнай сітуацыі. Перш чым рашуча дзейнічаць, трэба ўсё добра прадумаць. Пастаўцеся з увагай да нюансаў і дробязяў. Пажадана не паказваць блізкім нецярпімасць да іх думак. Вольны час лепш прысвяціць сям'і, дзецям і каханаму.

ВАДАЛІЎ. Тыдзень абяцае быць дастаткова марудлівым і размераным. Задуманыя планы будуць рэалізоўвацца. Усе ранейшыя канфлікты пачнуць паспяхова ўладжвацца. Не прапускайце гэты залаты час, паспрабуйце максімальна выкарыстаць яго для свайго духоўнага і прафесійнага развіцця. У сераду дзелавыя сустрэчы ўвянчаюцца поспехам. Найбольш спрыяльным днём стане чацвер.

РЫБЫ. Поспех запатрабуе вялікіх выдаткаў сіл і часу, але не здавайцеся, калі бачыце перад сабой дакладную мэту. Можаце разлічваць на дапамогу сяброў і блізкіх. Паспрабуйце ісці на разумны кампраміс з дзелавымі партнёрамі і калегамі. Тэмп працы лепш не павялічваць, а, наадварот, зменшыць, калі так вам будзе зручней.

Даты | Падзеі | Людзі

25 ЛЮТАГА

У краіне

1281 год — войскі Вялікага Княства Літоўскага захапілі горад Герцыке (былую полацкую крэпасць); Лівонскі ордэн абмяняў яго на горад Дынабург (Дзвінск, цяпер Даўгаўпілс).

1912 год — нарадзіўся (в. Падарэссе, цяпер у Старадарожскім раёне) Аляксей Іванавіч Шуба, адзін з арганізатараў медыцынскай і прафілактычнай дапамогі ў Беларусі, Герой Сацыялістычнай Працы, заслужаны ўрач Беларусі. У Вялікую Айчынную вайну адзін з кіраўнікоў партызанскага руху ў Мінску, камандзір 100-й партызанскай брыгады імя С. М. Кірава. З 1944 года — кіраўнік аддзела аховы здароўя Мінгарвыканкама, з 1950 года выкладаў у Мінскім медыцынскім інстытуце, працяглы час з'яўляўся галоўным урачом 1-й клінічнай бальніцы ў Мінску.

1913 год — нарадзіўся (мястэчка Лоеў) Аляксей Васілевіч Казлоў, Герой Савецкага Саюза. Удзельнік савецка-фінскай вайны. У гады Айчыннай вайны на фронце з 1941 года. Штурман авіяэскадрыллі далёкай разведкі старшы лейтэнант Казлоў здзейсніў больш за 250 баявых вылетаў, збіў 14 варожых самалётаў. З сакавіка 1944 года падчас выканання баявога задання яго самалёт быў збіты. Пасля ампутацыі ног звольнены ў запас, быў інструктарам у авіяцыйным вучылішчы.

1920 год — нарадзіўся (в. Альшоў, цяпер у Хоцімскім раёне) Пятро (Пётр Фёдаравіч) Прыходзька, беларускі паэт, перакладчык. Працаваў у часопісе «Беларусь», газетах «Звязда», «Літаратура і мастацтва», на Мінскай студыі навукова-папулярных і хранікальна-дакументальных фільмаў, у выдавецтвах «Беларусь» і «Мастацкая літаратура». Аўтар паэтычных зборнікаў «Салдаты свету», «Раніца над Эльбай», «Калінавыя зоры» і іншых. Пісаў для дзяцей, выступаў як публіцыст. Лаўрэат Літаратурнай прэміі імя А. Куляшова за зборнік «Парог памяці».

1922 год — нарадзіўся (г. Рэчыца) Эдуард Баляслававіч Нордман, адзін з арганізатараў і кіраўнікоў камсамольска-маладзёжнага падполля і партызанскага руху ў Пінскай вобласці ў Вялікую Айчынную вайну, генерал-маёр. З канца чэрвеня 1941 года — у партызанскім атрадзе «Камарова» (В. З. Каржа), удзельнік першых баёў беларускіх партызан з нямецка-фашысцкімі захопнікамі. Пасля вайны на партыйнай, камсамольскай і савецкай рабоце, у органах дзяржаўнай бяспекі.

1957 год — нарадзіўся (в. Іванаўка Касцюковіцкага раёна) Алесь Пісьмянкоў, вядомы беларускі паэт. Аўтар паэтычных зборнікаў «Белы камень», «Чытаю зоркі» і іншых. Таксама пісаў нарысы, эсэ, творы для дзяцей.

У свеце

1836 год — амерыканскі прадпрымальнік Сэмюэл Кольт атрымаў патэнт ЗША на рэвальвер кольт. Існуе вядомы выраз, які адлюстроўвае значэнне вынаходкі Сэмюэла Кольта для станаўлення дэмакратыі ў Злучаных Штатах: «Бог стварыў людзей моцнымі і слабымі. Сэмюэл Кольт зрабіў іх роўнымі». Адзін з варыянтаў гэтай фразы: «Аўраам Лінкальн даў людзям свабоду, а палкоўнік Кольт ураўнаваў іх шанцы».

1912 год — нарадзіўся Усевалад Васілевіч Санаеў, савецкі і расійскі акцёр кіно, народны артыст СССР. Здымаўся ў фільмах «Версія палкоўніка Зорына», «Белыя росы», «Забытая мелодыя для флейты» і многіх іншых.

1956 год — першы сакратар ЦК КПСС М. С. Хрушчоў выступіў на XX з'ездзе КПСС з дакладам «Аб культе асобы і яго наступствах», у якім змяшчаліся звесткі аб шматлікіх «адступленнях» ад ленінізму і парушэннях «сацыялістычнай законнасці», масавых рэпрэсіях у дачыненні да партыйных, дзяржаўных, гаспадарчых і ваенных кадраў. 30 чэрвеня таго ж года была апублікавана пастанова ЦК КПСС, якая выклала асноўныя палажэнні даклада.

1991 год — адбылося пазачарговае пасяджэнне Палітычнага кансультатыўнага камітэта Арганізацыі Варшаўскага дагавора. Прынята рашэнне аб скасаванні ваенных органаў блока.

Так гаварыў...

АЛЯКСАНДР ДЗЮМА-БАЦЬКА:

«Чакаць немагчыма толькі тады, калі нічога не робіш».

СЁННЯ

Сонца

	Усход	Захад	Даўжыня дня
Мінск	8.08	18.38	10.30
Віцебск	8.00	18.25	10.25
Магілёў	7.58	18.28	10.30
Гомель	7.52	18.27	10.35
Гродна	8.23	18.54	10.31
Брэст	8.21	18.57	10.36

Месяц

Маладзік 20 лютага.
Месяц у сузор'і Цяльца.

Імяніны

Пр. *Марыі, Аляксея, Антона, Мялеція, Яўгена.*
К. *Настассі, Віктара, Цэзара, Яраслава.*

Фота Анатоля КЛЕШЧУКА.

ЗАЎТРА

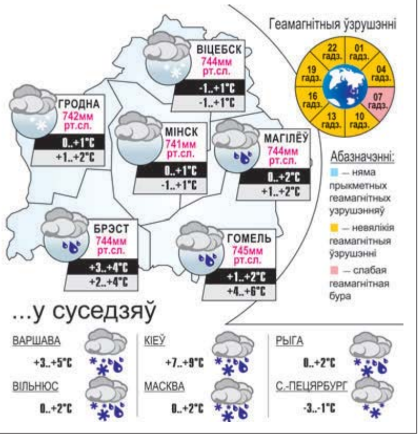

УСМІХНЕМСЯ

З юнацтва яна марыла пра шыкоўныя аўтамабілі і багатых мужчын, якія прыносяць ёй пачкі грошай. І яе мара спраўдзілася — яна стала касірам у аўтасалоне.

— З Днём нараджэння! Жадаю дзяцей — паслухмяных, жонку — любячую, бацькоў — здаровых...
— Дзякуй! А гэтых куды падзець?

— Ты выйшла за мяне замуж па разліку?
— Ага. Толькі вось на што менавіта я разлічвала, да гэтага часу не разумею!

ЗВЯЗДА БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь

РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ НУМАР 2 АД 17 ЛЮТАГА 2009 ГОДА, ВЫДАДЗЕНАЕ МІНІСТЭРСТВАМ ІНФАРМАЦЫІ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ.

Дырэктар — галоўны рэдактар КАРЛЮКЕВІЧ Аляксандр Мікалаевіч.

Выдавец — Рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда».

АДРАС: 220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10а.

ТЭЛЕФОНЫ Ў МІНСКУ: прыёмнай – 311 17 13 (тэл./факс); аддзелаў: пісьмаў — 311 17 44, маркетынгу — 263 66 73, бухгалтэрыі — 311 17 16.

www.zviazda.by
e-mail: info@zviazda.by
для зваротаў: zvarot@zviazda.by

ПРЫЁМ РЭКЛАМЫ тэл./факс: 311 17 27, e-mail: reklama@zviazda.by

Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў. Іх меркаванні не заўсёды супадаюць з меркаваннем рэдакцыі. Рэдакцыя па сваім меркаванні адбірае і публікуе адрасаваныя ёй пісьмы. Перадрук матэрыялаў, апублікаваных у «Звяздзе», толькі з дазволу рэдакцыі.

Матэрыялы, пазначаныя гэтым значком, носяць рэкламны характар. Адказнасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы.

Газета аддрукавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛП № 02330/106 ад 30.04.2004.

220013, Мінск, прасп. Незалежнасці, 79/1. Выходзіць 5 разоў на тыдзень. Тыраж 10.681. Індэкс 63850. Зак. № 426.

М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

Нумар падпісаны ў 19.30 24 лютага 2023 года.